

La școală

**O privire asupra
participării la educație
folosind analiza pe cohortă**

Institutul de Științe ale Educației

unicef

pentru fiecare copil

Poză copertă: © UNICEF România/ Christian Kostyak

Descrierea CIP a Bibliotecii Naționale a României:

La școală : o privire asupra participării la educație folosind

analiza pe cohortă / Irina Horga, Mihaela Jigău, Otilia Apostu, Ciprian Fartușnic ; coord. UNICEF: Luminița Costache. - Buzău : Alpha MDN, 2017

ISBN 978-973-139-370-4

I. Horga, Irina

II. Jigău, Mihaela

III. Apostu, Otilia

IV. Fartușnic, Ciprian

V. Costache, Luminița (coord.)

Cuprins

Introducere	5
Metodologie	8
1. Participarea la educație	10
1.1. Copiii de vârstă învățământului preșcolar cuprinși în sistemul de educație	10
1.2. Copiii de vârstă învățământului primar cuprinși în sistemul de educație	15
1.3. Copiii de vârstă învățământului gimnazial cuprinși în sistemul de educație	21
1.4. Copiii de vârstă învățământului secundar superior cuprinși în sistemul de educație	27
2. Rata netă ajustată privind participarea la educație	32
2.1. Rata netă ajustată de cuprindere în învățământul primar	32
2.2. Rata netă ajustată de cuprindere în învățământul gimnazial	34
2.3. Rata netă ajustată de cuprindere în învățământul secundar superior	36
3. Ponderea copiilor din afara sistemului de educație	39
3.1. Copiii de vârstă învățământului primar necuprinși în sistemul de educație	39
3.2. Copiii de vârstă învățământului gimnazial necuprinși în sistemul de educație	44
3.3. Copiii de vârstă învățământului secundar superior necuprinși în sistemul de educație	48
4. Abandonul școlar pe cohortă	57
4.1. Abandonul școlar pe cohortă în învățământul primar	60
4.2. Abandonul școlar pe cohortă în învățământul gimnazial	65
4.3. Abandonul școlar pe cohortă în învățământul primar și gimnazial	69
4.4. Abandonul școlar pe cohortă în învățământul obligatoriu de 10 ani (clasele I – a X-a)	74

ANEXĂ	93
Tabel 1. Proportia copiilor/tinerilor cuprinși în sistemul de învățământ, pe vârste, sexe și niveluri de educație	94
Tabel 2. Proportia copiilor cuprinși în învățământul preșcolar, primar și gimnazial, pe vârste și sexe	98
Tabel 3. Proportia copiilor cuprinși în învățământ preprimar, primar și gimnazial, pe vârste și sexe – urban	100
Tabel 4. Proportia copiilor cuprinși în învățământ preprimar, primar și gimnazial, pe vârste și sexe – rural.....	104
Tabel 5. Rata netă ajustată (RNA) de cuprindere, pe sexe, niveluri de educație și indicele parității de gen	108
Tabel 6. Numărul și proporția copiilor de vârsta învățământului primar în afara sistemului de educație, pe vârste și sexe	109
Tabel 7. Numărul și proporția copiilor de vârsta învățământului gimnazial din afara sistemului de educație, pe vârste și sexe	110
Tabel 8. Numărul și proporția copiilor de vârsta învățământului secundar superior din afara sistemului de educație, pe vârste și sexe	112
Tabel 9. Abandonul școlar pe cohortă în învățământul primar	114
Tabel 10. Abandonul școlar pe cohortă în învățământul gimnazial	116
Tabel 11. Abandonul școlar pe cohortă în învățământul primar și gimnazial.....	118
Tabel 12. Abandonul școlar pe cohortă în învățământul obligatoriu de 10 ani (clasele I – a X-a).....	120
Bibliografie	121

Introducere

Politicile privind creșterea calității în educație au reprezentat o constantă în ultimul deceniu, programele promovate la nivel național sau județean incluzând, printre altele, dezvoltarea unui nou curriculum, promovarea unor măsuri de asigurare internă a calității în toate școlile din învățământul preuniversitar, investiții în infrastructura școlară/educațională sau implementarea unor programe de formare continuă. Din păcate, aceste intervenții au fost insuficient corelate, sprijinindu-se în mică măsură reciproc. Mai mult, intervențiile în aria calității au încă o legătură slabă cu cele care susțin participarea la educație, ceea ce a generat serioase provocări privind echitatea.

Indiferent cât de eficiente sunt măsurile de creștere a calității, cât timp de acestea nu beneficiază toți copiii care ar trebui să fie la școală, ele ajung să aibă un impact limitat. La fel de important este, însă, și ca politicile privind stimularea participării la educație, reducerea abandonului sau absenteismului școlar să promoveze, într-o măsură mult mai mare, calitatea în fiecare unitate de învățământ. Datele de cercetare indică faptul că există o legătură directă între o calitate scăzută a educației și abandonul și absenteismul școlar (Gustaffson, 2011; OECD, 2012; Comisia Europeană, 2013). Cu toate acestea, multe dintre programele privind îmbunătățirea participării la educație continuă să fie puternic orientate de măsuri sociale și au mai puțin în vedere intervențiile cu impact direct asupra creșterii calității în educație.

Cercetarea de față a pornit de la provocarea curentă privind înțelegerea în profunzime a fenomenului de participare la educație, condiția esențială pentru orice măsură de modernizare a sistemului de educație din România. În lumina argumentelor de mai sus, acest studiu urmărește construirea unui tablou la fel de util factorilor de decizie pentru măsurile privind creșterea calității și a incluziunii.

Astfel, analiza participării la educație în învățământul primar, gimnazial, obligatoriu de 10 ani și secundar superior a fost realizată prin intermediul a mai mulți indicatori, inclusiv prin calcularea indicatorului abandon pe cohortă, ca modalitate alternativă de măsurare a acestui fenomen, în prezent calculat prin metoda intrare-ieșire (diferența între numărul elevilor înscriși la începutul unui an școlar și cel aflat în evidență la sfârșitul aceluiași an școlar, exprimată ca raport procentual față de numărul elevilor înscriși la începutul anului).

Această metodă de calcul, denumită Indicatorul calculat prin metoda intrare-ieșire este deosebit de important dintr-o dublă perspectivă:

- Pe de o parte, acest indicator permite evaluarea eficienței interne a unui sistem de educație;
- Pe de altă parte, ajută la analizarea și proiectarea fluxurilor de elevi în cadrul unui anumit nivel de educație.

Avantajul acestei metode este acela că datele necesare, colectate în prezent atât de Institutul Național de Statistică, cât și de Ministerul Educației Naționale, se referă doar la numărul elevilor înscriși la începutul și la sfârșitul unui an școlar. Datele disponibile în prezent permit mai multe niveluri de dezagregare: național, regional, județean, niveluri de educație, clase/ani de studii, sexe; pentru învățământul secundar inferior datele sunt disponibile și pe medii de rezidență, după domiciliul părinților.

Cu toate acestea, această metodă are și importante limite, evidențiate în studiul ISE/UNICEF privind estimarea fenomenului de abandon școlar (Jigău, M. & Fartușnic, C., 2011). Cele mai importante se referă la reglementările și metodologiile curente insuficient armonizate și clarificate, dar și la practicile și culturile diferite de a înregistra copiii în sistemul de educație, în special a celor care temporar sau definitiv nu mai frecventează școala.

Metoda analizei pierderilor școlare pe cohortă este cea mai cunoscută alternativă de analiză a participării la educație. Focalizată pe o generație care parcurge un întreg ciclu școlar, această metodă alternativă poate oferi o imagine de mai mare acuratețe cu privire la dimensiunea fenomenului de abandon în unitățile de învățământ. Desigur și această metodă prezintă anumite limite, care vor fi documentate și evidențiate pe parcursul cercetării. Prin acest demers va fi, însă, posibilă realizarea unor comparații cu datele despre abandon existente deja la nivel de sistem și evidențierea unor tendințe de supra sau subestimare a acestui fenomen. Perioada pentru care a fost calculat indicatorul cuprinde 8 ani (2007/2008 – 2014/2015). Acesta a fost analizat defalcat pe criterii relevante (mediu de rezidență, gen, nivel de învățământ), oferindu-se, astfel, o imagine privind categoriile de elevi care sunt în prezent cele mai afectate.

De asemenea, analiza include și alți indicatori relevanți pentru înțelegerea gradului în care elevii din învățământul primar, gimnazial și secundar superior sunt înscriși în sistemul de educație (proporția copiilor cuprinși în sistemul de învățământ, rata netă ajustată de participarea în diferite niveluri de educație, ponderea copiilor în afara sistemului de educație).

Metodologie

Pentru o estimare cât mai realistă a indicatorului abandon pe cohortă este necesară existența unor date primare, la nivel național, defalcate în funcție de criterii de interes precum mediul de rezidență, genul sau nivelul de învățământ.

Datorită caracterului oficial al statisticilor furnizate, echipa de proiect a utilizat doar datele primare furnizate de Institutul Național de Statistică pentru calcularea diferiților indicatori analizați.

Cercetarea a fost realizată prin urmărirea participării la educație a unor cohorte de elevi, pe întreg parcursul unui ciclu școlar (I-IV, V-VIII, I-VIII, I-X) și calcularea pierderilor înregistrate în această perioadă ca urmare a abandonului, repetenției sau a altor cauze. Metoda de calcul utilizată a presupus compararea numărului elevilor care finalizează clasa a IV-a/clasa a VIII-a/clasa a X-a, într-un anumit an școlar, cu numărul elevilor care erau înscriși la început de ciclu în clasa I/clasa a V-a, în urmă cu 4, 8 sau 10 ani.

Pe lângă consultarea bazelor de date statistice, metodologia de cercetare a presupus și consultarea unor regulamente și metodologii utilizate în prezent la nivelul unităților școlare, ISJ, Ministerului Educației și INS.

Cele mai importante corecții realizate cu ajutorul datelor calitative colectate de la diferiți actori se referă la:

- Includerea tuturor elevilor declarați în statisticile oficiale ale INS ca fiind cu situație neîncheiată, ca elevi în afara sistemului de educație; deși este posibil ca, din motive medicale sau din alte motive, unii elevi să își clarifice situația și să promoveze clasa după data oficială stabilită la nivel de sistem (de regulă, la începutul anului școlar următor), imposi-

bilitatea de a identifica frecvența acestor cazuri ne-a orientat pentru această abordare;

- Clarificarea seriilor de date demografice utilizate (date care se referă la populația la 1 iulie, determinate la nivelul INS pe baza datelor de recensământ) și care se referă la populația rezidentă.

1. Participarea la educație

1.1. Copiii de vârstă învățământului preșcolar cuprinși în sistemul de educație

La nivelul învățământului preșcolar, efectele introducerii clasei pregătitoare s-au resimțit imediat la nivelul efectivelor de elevi. Astfel, în primul an de implementare a măsurilor legislative referitoare la clasa pregătitoare, numărul copiilor înscriși în grădinițe a scăzut simțitor, cu 92 mii de copii. O pondere considerabilă a copiilor de 6 ani aveau debutul școlar la 7 ani în învățământul primar, la vârsta de 6 ani regăsindu-se în învățământul preșcolar. După implementarea măsurii legislative referitoare la clasa pregătitoare, numărul de copii înscriși în grădinițe a fost în mod constant descrescător în perioada de referință a studiului. Tendința descendentă a efectivelor de copii a fost influențată și de scăderea continuă a populației de vârstă corespunzătoare învățământului preșcolar. În acest context, la nivelul învățământului preșcolar, condițiile de înscriere au fost revizuite din perspectiva vârstei de debut. Astfel, dacă până în anul școlar 2014/2015 pentru a putea fi înscris în învățământul preșcolar, un copil trebuia să aibă vârsta de 3 ani împliniți până la începerea anului școlar, în 2015/2016 exigența referitoare la împlinirea vârstei de 3 ani a fost prelungită până la sfârșitul anului calendaristic 2015, iar în 2016/2017 prevederea referitoare la vârstă a fost eliminată din metodologia de înscriere în învățământul preșcolar.

Tabel 1.1. Efectivele de copii din învățământul preșcolar

Anul	Masculin	Feminin	Total
2010	344967	328769	673736
2011	344488	329153	673641
2012	297457	283687	581144
2013	291602	277057	568659

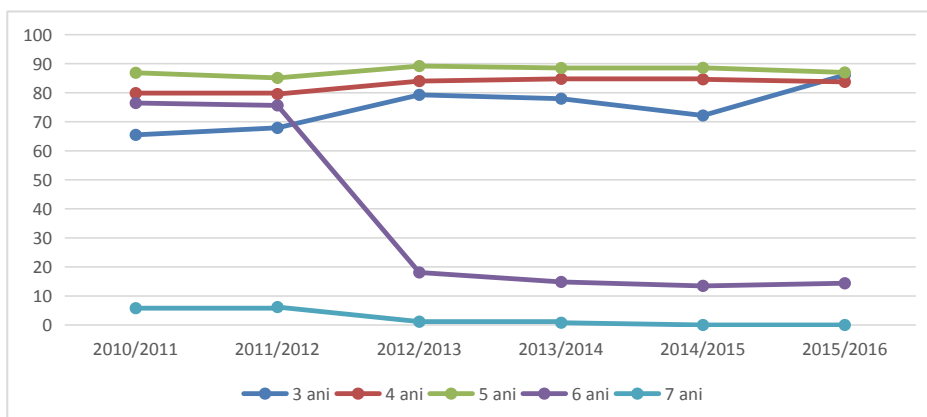
2014	287161	272404	559565
2015	274535	260207	534742

Sursa: Date calculate pe baza informațiilor INS.

Introducerea clasei pregătitoare a determinat creșterea efectivelor de copii de vârste mici care puteau rămâne în afara sistemului de educație datorită priorității la înscriere a copiilor cu vârste apropiate de debutul școlar. Trecerea copiilor de 6 și eventual de 7 ani din grădinițe în învățământul primar, a lăsat loc celor mai mici pentru care observăm creșteri ale ratelor nete de cuprindere școlară pe vârste.

Cea mai interesantă și, poate, oscilantă evoluție o au ponderile copiilor de 3 ani, care înregistrează o creștere semnificativă în anul școlar 2012/2013, pe fondul înscrierii copiilor de 6 ani în învățământul primar. Tendința descendentă care a urmat s-a înregistrat atât în mediul urban, cât și în rural, cu tendințe mai evidente în mediul urban. Scăderea efectivelor de copii poate fi o consecință a restricțiilor de vârstă pentru debutul în învățământul preșcolar. În anul școlar 2015/2016 se constată o creștere considerabilă a ratei de cuprindere în grădinițe a copiilor de 3 ani ca urmare a „relaxării” condițiilor de înscriere, dar și a efectelor diferitelor măsuri de susținere a participării la educație inițiate la nivel local, județean sau național.

Fig. 1.1. Ponderea copiilor cuprinși în învățământul preșcolar, pe vârste

Copiii de 4 și 5 ani înscriși în învățământul preșcolar înregistrează cele mai mari valori ale ratelor specifice de cuprindere pe vârste, iar tendințele sunt oarecum similare în seria de timp corespunzătoare prezentului studiu. Valorile indicatorului sunt ușor oscilante de la un an școlar la altul, cu variații cuprinse în intervalul 80-89%. Ponderea copiilor de 7 ani cuprinși în grădinițe era, înainte de înființarea clasei pregătitoare, de 5 – 6%, iar după înființarea acesteia efectivele de elevi de 7 ani au mers în lichidare. În prezent, conform datelor oficiale, în grădinițe nu mai sunt cuprinși copii care au împlinit vârsta de 7 ani (Tabel 1, Anexă).

- **Ponderea copiilor din învățământul preșcolar, pe sexe**

Datele referitoare la copiii cuprinși în grădinițe evidențiază faptul că fetele au debutul școlar mai rapid decât băieții. La vârstele de 3, 4, 5 ani ponderea fetelor cuprinse în grădinițe este mai mare decât a băieților. Diferența tinde să se reducă o dată cu creșterea în vârstă, iar la 6 ani sunt cuprinși mai mulți băieți în grădinițe decât fete. Acest fapt se datorează debutului școlar mai rapid al fetelor în învățământul primar.

Tabel 1.2. Indicele parității de gen în învățământul preșcolar

	2010/ 2011	2011/ 2012	2012/ 2013	2013/ 2014	2014/ 2015	2015/ 2016
3 ani	1,04	1,04	1,04	1,03	1,03	1,02
4 ani	1,01	1,02	1,01	1,01	1,01	1,00
5 ani	1,01	1,02	1,00	1,00	0,99	1,00
6 ani	0,98	0,98	0,94	0,91	0,87	0,86
7 ani	0,83	0,86	0,75	0,78	-	-

Sursa: Date calculate pe baza informațiilor INS.

La nivel general, indicele parității de gen arată că diferențe semnificative pe sexe există doar la vârsta de 6 ani, în defavoarea fetelor, o dată cu implementarea clasei pregătitoare (Conform metodologiei utilizate în cadrul studiului *Toți copiii la școală până în 2015. Inițiativa globală privind copiii în afara sistemului de educație: studiu național / ISE – UNICEF România, 2012*, IPG reflectă paritate de gen atunci când valorile indicatorului sunt cuprinse între 0,97-1,03). Pentru copiii de 7 ani cuprinși în grădinițe, pentru întreaga perioadă de referință a raportului există diferențe semnificative pe sexe care arată o pondere mai crescută a băieților de această vârstă cuprinși în grădinițe.

- **Ponderea copiilor din învățământul preșcolar, pe medii de rezidență**

Din perspectiva mediului de rezidență, participarea la educație la nivel preșcolar este mai susținută în mediul urban decât în rural, oricare ar fi vârsta la care sunt cuprinși copiii în sistemul de educație. Diferențele dintre urban și rural variază în funcție de vârsta copiilor, cele mai mari diferențe înregistrându-se la nivelul vârstei de 3 ani. De asemenea, există variații de la un an școlar la altul între ponderile copiilor cuprinși în sistemul de învățământ preșcolar. Ca observație generală, trebuie menționată creșterea diferențelor dintre ponderea copiilor cuprinși în grădinițele din mediul urban și mediul rural, în favoarea mediului urban, odată cu implementarea legislației privitoare la clasa pregătitoare.

Tabel 1.3. Ponderea copiilor din învățământul preșcolar, pe medii de rezidență

		2010/ 2011	2011/ 2012	2012/ 2013	2013/ 2014	2014/ 2015	2015/ 2016
3 ani	Urban	72,85	77,17	91,60	88,96	80,23	95,44
	Rural	57,68	56,86	64,70	65,99	63,31	75,85
4 ani	Urban	83,83	83,79	90,13	92,06	92,06	89,54
	Rural	75,71	74,56	77,02	77,06	76,52	77,48

5 ani	Urban	90,05	89,17	95,90	95,04	95,50	93,81
	Rural	83,64	80,09	82,24	81,76	81,25	79,48
6 ani	Urban	82,47	83,26	17,99	14,33	12,15	13,63
	Rural	70,51	68,78	18,67	15,36	14,86	15,16
7 ani	Urban	6,53	6,89	1,34	0,98	-	-
	Rural	5,10	5,84	1,10	0,62	-	-

Sursa: Date calculate pe baza informațiilor INS.

Ponderile copiilor care au vârsta oficială participării la învățământul preșcolar și sunt cuprinși în grădinițe variază între 90 – 95% în mediul urban, respectiv între 75-79% în mediul rural, în anul școlar 2015/2016.

Pentru copiii de 6 ani cuprinși în grădinițe, după implementarea clasei pregătitoare, se observă o schimbare a raportului urban/ rural. Astfel, dacă până la implementarea clasei pregătitoare, diferența dintre urban și rural din perspectiva ponderii copiilor înscriși era net în favoarea urbanului, după implementarea clasei pregătitoare diferența se reduce semnificativ și este ușor în favoarea ruralului. Până în prezent lipsește un studiu care să analizeze în mod sistematic cauzele și consecințele debutului școlar întârziat pentru copiii de 6 ani și particularitățile acestui fenomen pe medii de rezidență.

În perioada de referință a studiului, înainte de implementarea clasei pregătitoare, peste 80% dintre copiii de 6 ani din mediul urban și aproximativ 70% dintre cei de 6 ani din rural erau înscriși în grădinițe. După acest moment, ponderea copiilor de 6 ani din grădinițe a scăzut sub 20%, având de la un an la altul o tendință descendentă. Ușoară creștere a ponderii copiilor de 6 ani din grădinițe s-a înregistrat în anul școlar 2015/2016: cu 1,5 p.p. în urban și cu 0,3 p.p. în rural (Tabel 3, Anexă).

1.2. Copiii de vârstă învățământului primar cuprinși în sistemul de educație

Evoluția efectivelor de elevi din învățământul primar a fost determinată, în perioada de referință a prezentului raport, atât de dinamica populației, cât și de măsuri legislative care au vizat scăderea vârstei de debut a învățământului obligatoriu de la 7 ani la 6 ani începând cu anul școlar 2012/2013. În acest context, efectivele de elevi care înregistrau tendințe descendente la nivelul învățământului primar, au crescut cu peste 120 mii, iar tendința ascendentă a continuat până în anul școlar 2015/2016 când se înregistrează prima scădere a efectivelor de elevi din învățământul primar. Scăderea este mai accentuată la nivelul populației școlare masculine decât feminine. Cu toate acestea, băieții școlarizați la nivelul învățământului primar rămân mai bine reprezentați decât fetele, urmând tendința generală de la nivelul învățământului primar și gimnazial.

Tabel 1.4. Efectivele de elevi din învățământul primar

Anul	Masculin	Feminin	Total
2010	429151	399702	828853
2011	419670	390456	810126
2012	482533	449418	931951
2013	487719	455028	942747
2014	487899	455595	943494
2015	483280	452114	935394

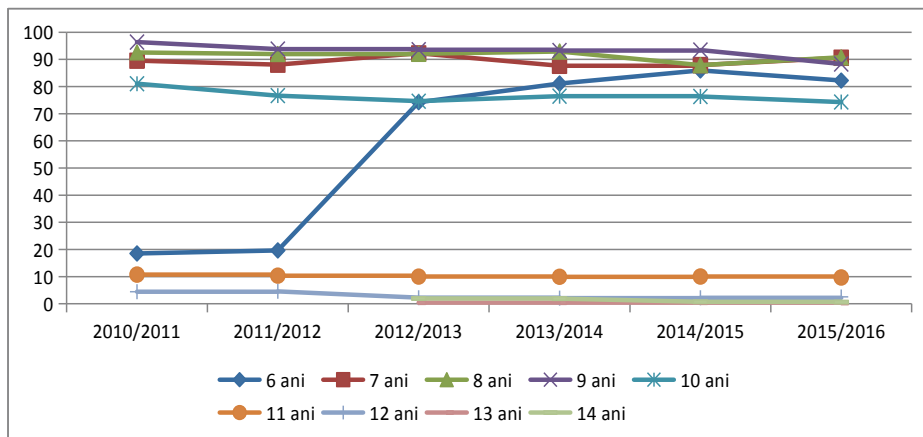
Sursa: Date calculate pe baza informațiilor INS.

În ansamblu, pentru perioada de referință a studiului, efectivele de elevi arată o tendință ascendentă odată cu modificările legislative care vizează introducerea clasei pregătitoare la nivelul învățământului primar. Informații relevante cu privire la dinamica populației școlare obținem prin investigarea ponderii populației școlarizate pe vârste. La nivelul învățământului primar sunt școlarizați elevi care au vârsta oficială de școlarizare pentru acest nivel, dar și elevi ca-

re o depășesc și care, în funcție de vârstă, se regăsesc fie în învățământul de masă obișnuit, fie în învățământul de tipul „A doua șansă” (care școlarizează, pentru învățământul primar, elevi începând cu vârsta de 10 ani).

Înainte de implementarea măsurii legislative referitoare la clasa pregătitoare, participarea copiilor de 6 ani în învățământul primar era mai mică de 20%, mare parte dintre acești copii regăsindu-se în învățământul preșcolar (peste 75% dintre elevii de 6 ani erau înscriși în grădinițe). Adoptarea măsurilor legislative referitoare la clasa pregătitoare a inversat oarecum ponderile: astfel, în anul școlar 2012/2013, regăsim aproape 75% dintre elevii de 6 ani înscriși în învățământul primar, în timp ce în grădinițe au rămas aproximativ 18% (aproximativ 7% neregăsindu-se la niciun nivel). În anii școlari care au urmat, introducerea clasei pregătitoare a avut, cel puțin la nivelul participării școlare, efecte pozitive evidențiate prin creșterea ponderii elevilor de 6 ani cuprinși în învățământul primar. Anul școlar 2015/2016 este primul în care se înregistrează o scădere a acestei ponderi cu mai mult de 3 p.p. (Tabel 1, Anexă). Cauzele acestei scăderi nu trebuie analizate exclusiv prin intermediul scăderii vârstei de debut a școlarizării copiilor și al capacităților limitate a copiilor de această vârstă de adaptare la noul context în care au fost plasați, pentru că „nu vârsta este elementul de noutate, ci specificul clasei care absoarbe copiii de șase ani: clasa pregătitoare. Așa cum reiese din însăși denumirea ei, clasa pregătitoare are rolul unei punți de legătură între grădiniță și școală, facilitând adaptarea și integrarea copilului în mediul școlar” (ISE, 2013, p. 4).

Fig. 1.2. Ponderea elevilor cuprinși în învățământul primar, pe vârste

Pentru celelalte vârste oficiale de cuprindere a copiilor în învățământul primar, există variații de la un an la altul cu privire la participarea la educație. De remarcat este că ponderile elevilor de 7, 8 și 9 ani din totalul populației de vârsta respectivă, sunt mai crescute decât ponderile înregistrate pentru vârstele de 6 și 10 ani. Cu toate că după anul școlar 2012/2013 ponderea copiilor de 6 ani cuprinși în învățământul de masă a crescut considerabil, această pondere are încă valori sub cele înregistrate pentru grupa de vârstă 7-9 ani, semn că sunt încă elevi pentru care se întârzie debutul școlar, fiind cuprinși în învățământul preșcolar sau aflându-se în afara sistemului de educație.

Pentru elevii de 9 ani, în perioada de referință, sunt necesare câteva precizări, pornind de la datele existente: la această vârstă s-au înregistrat cele mai crescute ponderi ale elevilor pe vârste, semn al unei eficiențe a sistemului de educație care reușea să mențină o valoare ridicată a ponderii elevilor care, cel puțin teoretic, absolviseră primii ani ai ciclului primar. La nivel teoretic, elevii de 9 ani se regăsesc, în perioada de referință a studiului, în clasa a III-a (dacă nu intervine situația de repetenție) clasă la nivelul căreia rata abandonului este cea mai scăzută din întreg ciclul primar. Având în vedere toate perspectivele explicative asupra ponderii crescute a copiilor de 9 ani din ultimii ani, remarcăm pentru anul

școlar 2015/2016 scăderea considerabilă a ponderii copiilor de 9 ani cuprinși în învățământul primar, scădere care situează valoarea indicatorului sub cele înregistrate pentru vârstele de 7 și 8 ani. Copiii care au 9 ani în anul școlar 2015/2016 sunt, în general, cei care au avut debutul școlar la 6 ani, o dată cu introducerea clasei pregătitoare. Fără a avansa posibile explicații ale acestei scăderi, atragem atenția asupra necesității unor studii aprofundate privind participarea la educație direct corelată cu obiectivele propuse de noua structură a învățământului.

Elevii în vârstă de 10 ani cuprinși în sistemul de învățământ se pot regăsi atât în ciclul primar, cât și în cel gimnazial chiar dacă în ponderi mai reduse (aproximativ 17% în perioada de referință a studiului). Ponderea elevilor de 10 ani cuprinși în învățământul primar urmează tendința generală a ponderii elevilor de 10 ani înscriși în sistemul de învățământ indiferent de nivelul de studiu. Această pondere a scăzut în ultimii 6 ani cu 7 p.p. În această categorie de elevi intră, în general, cei care au avut debutul școlar tot în anul școlar 2012/2013, dar au fost înscriși în clasa I, luându-se în considerare vârsta și frecventarea grădiniței. Având în vedere scăderea efectivelor de elevi care cel puțin teoretic au avut debutul școlar în același timp (elevii de 6 ani și elevii de 7 ani în anul școlar 2012/2013), dar au avut parcurs școlar diferit din punctul de vedere al curriculumului, ar trebui căutate explicații pentru aceste scăderi la nivelul general de funcționare a sistemului de învățământ sau al contextului socio-economic general.

Ponderea elevilor care depășesc vârsta oficială de școlarizare în învățământul primar are, în general, tendințe descendente. Mai semnificativă este ponderea elevilor de 11 ani din învățământul primar, acolo unde pot fi regăsiți deopotrivă elevi cu debut școlar întârziat, elevi care repetă un an de studiu sau elevi înscriși în învățământul de tipul „A doua șansă”. Ponderea elevilor de 11 ani cuprinși în învățământul primar a scăzut cu aproximativ 1 p.p. în perioada de referință a studiului, păstrând relativ constantă diferența pe sexe în favoarea băieților (de peste 2 p.p.).

- **Ponderea copiilor din învățământul primar, pe sexe**

La nivelul învățământului primar, la vârstele de debut, se înregistrează ponderi mai crescute în cazul fetelor, decât al băieților, diferența fiind cuprinsă între 1,5 și 2,5 p.p. Pe măsură ce elevii avansează în vârstă diferența se reduce sau chiar se anulează pentru ca, la finalul vârstei oficiale de școlarizare în învățământul obligatoriu, să existe din nou diferențe pe sexe, de data aceasta în favoarea băieților, cuprinse între 2,5 și 3 p.p. Indicele parității de gen evidențiază echitate de gen la vârstele de 6-9 și chiar 10 ani (grupa oficială de vârstă corespunzătoare învățământului primar, cu excepția vârstei de 6 ani în anii școlari 2010/2011 și 2011/2012 când se constată un avantaj semnificativ al fetelor (IPG este de 1,10, respectiv 1,11). La vârstele mai mari dezechilibrul de gen sunt foarte accentuate, avantajul aparținând băieților (valorile IPG sunt cuprinse între 0,96 – 0,29). Această situație poate fi rezultatul repetenției crescute în cazul populației masculine în contextul unei promovabilități mai crescute în rândul fetelor, a cererii crescute de educație prin raportare la populația feminină pentru programele de tipul „A doua șansă” sau în învățământul special.

Tabel 1.5. Indicele parității de gen în învățământul primar

	2010/ 2011	2011/ 2012	2012/ 2013	2013/ 2014	2014/ 2015	2015/ 2016
6 ani	1,10	1,11	1,02	1,02	1,02	1,03
7 ani	1,01	1,00	1,00	1,00	1,00	0,99
8 ani	1,00	1,00	1,00	0,99	1,00	0,99
9 ani	0,99	1,00	0,99	0,99	0,99	1,00
10 ani	0,96	0,96	0,97	0,96	0,96	0,96
11 ani	0,82	0,79	0,79	0,79	0,76	0,80
12 ani	0,63	0,62	0,70	0,70	0,72	0,69
13 ani	*	*	0,62	0,70	0,69	0,68
14 ani	*	*	0,57	0,58	0,29	0,30

Sursa: Date calculate pe baza informațiilor INS.

- **Ponderea copiilor din învățământul primar, pe medii de rezidență**

La nivel general, datele evidențiază o participare mai crescută la educația de nivel primar, în mediul urban decât în rural, indiferent de vârstă. Cea mai mare diferență între ponderile elevilor cuprinși în învățământul primar pe medii de rezidență se înregistrează în anul școlar 2015/2016, la vârsta de 6 ani (20,6 p.p.). Această diferență poate fi rezultatul participării mai crescute la educație în mediul urban, ca urmare a implementării legislației privitoare la clasa pregătitoare. Diferența pe medii de rezidență poate fi influențată și de opțiunea unor părinți de a-și înscrie copiii în școli din mediul urban, chiar dacă domiciliul lor se află în mediul rural (acest fenomen are consecințe foarte importante atât asupra participării, cât și a calității în educație și ar putea face obiectul unui studiu viitor).

Diferențele înregistrate între ponderile copiilor din învățământul primar din urban și rural se păstrează în favoarea urbanului și după depășirea vârstei oficiale de școlarizare pentru acest nivel de educație, dar acestea sunt semnificativ mai mici. În general, se evidențiază nevoia unor programe focalizate pe mediul rural pentru susținerea participării la educație a copiilor.

Tabel 1.6. Ponderea copiilor din învățământul primar, pe medii de rezidență

		2010/ 2011	2011/ 2012	2012/ 2013	2013/ 2014	2014/ 2015	2015/ 2016
6 ani	Urban	17,81	19,64	80,31	88,03	95,62	92,28
	Rural	19,25	19,66	68,10	74,08	75,93	71,66
7 ani	Urban	94,47	94,45	100,91	95,49	95,23	99,49
	Rural	85,00	82,11	83,85	79,77	80,49	81,57
8 ani	Urban	97,96	98,65	100,36	101,77	95,35	98,95
	Rural	87,87	86,11	84,59	84,40	80,54	82,58
9 ani	Urban	102,41	100,73	101,58	102,32	102,83	96,81
	Rural	91,22	87,83	86,62	85,09	84,51	79,96

10 ani	Urban	87,99	83,90	81,23	84,42	85,58	82,76
	Rural	75,18	70,54	69,01	69,61	68,04	66,33
11 ani	Urban	11,12	10,50	10,15	10,06	10,68	10,01
	Rural	10,43	10,23	9,90	9,84	9,48	9,38
12 ani	Urban	5,43	5,64	2,18	2,06	2,22	2,33
	Rural	3,64	3,71	2,28	2,08	2,15	2,68
13 ani	Urban	-	-	0,46	0,41	0,56	0,49
	Rural	-	-	0,40	0,39	0,32	0,16
14 ani	Urban	-	-	3,15	3,23	1,24	1,08
	Rural	-	-	0,96	0,85	0,27	0,19

Sursa: Date calculate pe baza informațiilor INS.

1.3. Copiii de vârstă învățământului gimnazial cuprinși în sistemul de educație

În perioada de referință a studiului, măsurile legislative referitoare la clasa pregătitoare nu au produs efecte la nivelul învățământului gimnazial, însă dinamica populației școlare de la acest nivel este determinată de alte măsuri de politică educațională anterior implementate.

Populația școlară de nivel gimnazial din perioada de referință a studiului numără între 772 mii și 862 mii de elevi, în scădere constantă. În întreaga perioadă analizată, efectivele de elevi din învățământul gimnazial au scăzut cu aproape 90 mii de elevi. Cea mai semnificativă scădere s-a înregistrat în anul școlar 2011/2012, atunci când au finalizat învățământul gimnazial copiii înmatriculați în clasa I în anul școlar 2003/2004. În acest an au intrat în clasa I atât copiii de 6, cât și de 7 ani, conform OMEC 3213/2003 referitor la cuprinderea în clasa I, în anul școlar 2003/2004, a copiilor de 6 și de 7 ani. Înmatricularea celor două cohorte în anul menționat a avut efecte asupra dinamicii populației de nivel gimnazial și, ulterior, asupra celei din învățământul secundar superior. Ajunși la finalul învățământului gimnazial, aceste cohorte de elevi au produs va-

riațiile observate, anume scăderea cu peste 43 mii de elevi a efectivelor de elevi imediat după ce cohortele de 6 și 7 ani intrate în școală în 2003 au finalizat ciclul gimnazial, dar și o scădere mult mai redusă în anul școlar următor date fiind efectivele mai reduse de elevi care au intrat în sistem după adoptarea OMEC 3213/2003.

Tabel 1.7. Efectivele de elevi din învățământul gimnazial

Anul	Masculin	Feminin	Total
2010	445455	417133	862588
2011	425005	394275	819280
2012	420938	391303	812241
2013	414431	386076	800507
2014	407262	377838	785100
2015	401123	371818	772941

Sursa: Date calculate pe baza informațiilor INS.

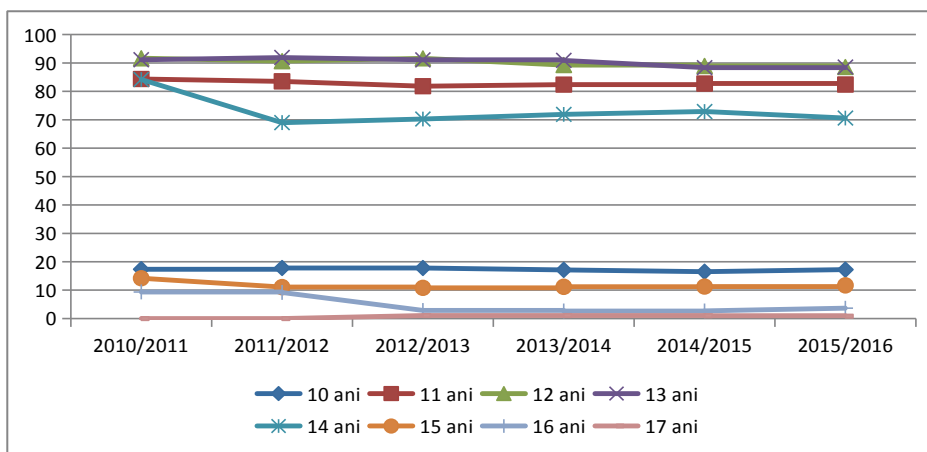
După finalizarea gimnaziului de către cohortele de elevi de 6 și 7 ani care au intrat în clasa I în 2003, implicit a perturbațiilor menționate, la nivelul învățământului gimnazial se observă o scădere constantă a efectivelor de elevi cu 11 – 15 mii anual, scădere care este concordantă cu dinamica populației cu vârstă teoretică de școlarizare pentru acest nivel de educație (cu o scădere anuală de aproximativ 12 mii de copii) și cu pierderile școlare anuale datorate abandonului școlar. La nivelul învățământului gimnazial, în perioada de referință a studiului, nu se constată variații semnificative pe vârste, de la un an la altul.

Ponderea cuprinderii în învățământul gimnazial a copiilor de 10 ani este de aproximativ 17% în fiecare dintre anii școlari ai perioadei de referință, ca urmare a înscrierii lor în învățământul primar la vârsta de 6 ani. Pentru elevii de vârstă teoretică corespunzătoare învățământului gimnazial, situația este diferită de la o vârstă la alta. Astfel, elevii de 11 ani sunt cuprinși în învățământul gimnazial în proporție de peste 80%; aproximativ 10% dintre aceștia se re-

găsesc în învățământul primar ca urmare a situațiilor de repetenție intervenite la un moment dat, fapt ce determină efective mai scăzute ale elevilor de această vârstă în învățământul gimnazial.

Ponderi mai ridicate se constată în cazul elevilor de 12 și 13 ani – aproximativ 90%, cu ușoară scădere în ultimii doi ani școlari. Pentru elevii care au vârsta teoretică de final de învățământ gimnazial, ponderea este mai redusă – aproximativ 70%. Trebuie, însă, menționat că o parte dintre copiii de 14 ani (15-17%) sunt deja cuprinși în învățământul liceal/profesional (Tabel 1, Anexă).

Fig. 1.3. Ponderea elevilor cuprinși în învățământul gimnazial, pe vârste

O variație remarcabilă la nivelul elevilor de 14 ani se înregistrează în anul școlar 2011/2012, an în care au finalizat ciclul gimnazial cele două cohorte de elevi de 6 și 7 ani care au avut debutul școlar concomitent în anul școlar 2003/2004.

- **Ponderea copiilor din învățământul gimnazial, pe sexe**

Debutul școlar mai timpuriu al fetelor se reflectă în ponderea mai crescută a acestora de-a lungul întregului parcurs școlar. Astfel, la nivel gimnazial, fetele de 10 ani sunt mai bine reprezentate decât băieții de-a lungul întregii perioade de referință a studiului (valorile

IPG evidențiază avantajul semnificativ al acestora). Având un debut școlar mai timpuriu decât băieții, implicit fetele vor finaliza ciclul gimnazial mai repede decât aceștia, ceea ce determină ușoare dezechilibre pe gen la nivelul vârstei teoretice de finalizare a gimnaziului (14 ani).

În general, la nivelul vârstelor teoretice de școlarizare în învățământul gimnazial (11-14 ani), nu există diferențe semnificative pe gen (IPG evidențiază ușoare inechități de gen numai la vârsta de 14 ani, în perioada 2011-2015). Acestea apar, însă, la vârstele care depășesc vârsta teoretică de școlarizare în gimnaziu și evidențiază o mai bună participare a băieților.

Tabel 1.8. Indicele parității de gen în învățământul gimnazial

	2010/ 2011	2011/ 2012	2012/ 2013	2013/201 4	2014/201 5	2015/201 6
10 ani	1,19	1,14	1,13	1,15	1,16	1,15
11 ani	1,02	1,02	1,02	1,03	1,02	1,02
12 ani	1,01	1,00	1,00	1,00	1,01	1,00
13 ani	0,99	0,99	1,00	1,00	1,00	1,00
14 ani	0,99	0,95	0,96	0,96	0,96	0,96
15 ani	0,74	0,70	0,70	0,72	0,71	0,69
16 ani	0,55	0,53	0,56	0,60	0,58	0,60
17 ani	-	-	0,53	0,54	0,52	0,59
18 ani	-	-	-	-	0,56	0,55

Sursa: Date calculate pe baza informațiilor INS.

De-a lungul perioadei de referință a studiului, datele nu evidențiază variații semnificative din perspectiva participării la educație, pe sexe.

- **Ponderea copiilor din învățământul gimnazial, pe medii de rezidență**

Din perspectiva mediului de rezidență, datele evidențiază o mai bună participare la educație pentru copiii din mediul urban decât pentru cei din mediul rural. Dacă pentru vârstele extreme, care nu se înscriu în cele teoretice pentru ciclul gimnazial, diferența dintre urban și rural este relativ redusă (între 0,4-2,6 p.p.), pentru vârstele care corespund grupei oficiale de vârstă diferența pe medii este de aproximativ 20 p.p. în favoarea mediului urban.

Tabel 1.9. Ponderea copiilor din învățământul gimnazial, pe medii de rezidență

		2010/ 2011	2011/ 2012	2012/ 2013	2013/ 2014	2014/ 2015	2015/ 2016
10 ani	Urban	17,59	18,19	18,52	17,63	17,48	18,55
	Rural	17,17	17,48	17,20	16,74	15,59	15,96
11 ani	Urban	94,98	93,75	92,12	93,17	94,12	94,70
	Rural	75,64	75,07	73,18	73,31	73,00	71,47
12 ani	Urban	103,60	102,04	103,12	101,23	100,08	101,20
	Rural	81,89	81,30	82,18	79,36	79,66	77,81
13 ani	Urban	103,53	103,27	102,33	102,20	100,24	100,83
	Rural	80,92	82,54	81,87	81,67	78,54	78,41
14 ani	Urban	95,69	80,09	81,19	83,58	85,04	82,54
	Rural	74,39	59,56	61,18	62,47	63,12	60,87
15 ani	Urban	15,24	11,52	11,34	11,99	12,42	12,40
	Rural	13,25	10,68	10,36	10,52	10,32	11,10
16 ani	Urban	14,25	14,11	3,26	3,20	3,33	4,11
	Rural	5,04	4,82	2,52	2,19	2,16	3,30
17 ani	Urban	-	-	1,63	1,72	1,79	1,56
	Rural	-	-	0,50	0,44	0,41	0,26
18 ani	Urban	-	-	-	-	1,64	1,39
	Rural	-	-	-	-	-	0,17

Sursa: Date calculate pe baza informațiilor INS.

Participarea la educație a copiilor de nivel gimnazial din mediul urban este bună, datele arătând cuprinderea majorității acestor copii în sistemul de educație. Pentru vârsta de 11 ani, participarea la educația de nivel gimnazial, în mediul urban este de aproape 95%, însă nu trebuie pierdut din vedere faptul că o parte a copiilor de această vârstă se regăsesc în ciclul primar. Pentru vârstele de 12 și 13 ani, ponderea copiilor înscriși în învățământul gimnazial din mediul urban depășește 100%, fapt ce evidențiază o migrație temporară a copiilor de gimnaziu din rural în urban pentru parcurgerea studiilor gimnaziale. Tendința este generală pentru întreaga perioadă de referință a studiului, cu ușoare variații de 1 – 2 p.p. de la un an la altul.

Pentru vârsta de 14 ani se observă o scădere semnificativă a ponderii copiilor de această vârstă în anul școlar 2011/2012 determinată de ieșirea din învățământul gimnazial a celor două coorte de copii care au avut debutul școlar în 2003/2004. După această scădere, ponderea copiilor de 14 ani din învățământul gimnazial urban variază între 80-85%, cu mențiunea că o parte dintre acești copii se regăsesc în învățământul liceal/profesional.

Mediul rural atrage atenția din perspectiva participării la educația de nivel gimnazial. Numai trei sferturi dintre copiii de 11 ani se regăsesc în învățământul gimnazial din mediul rural și aproximativ 80% dintre cei de 12, respectiv 13 ani. Chiar dacă în analiza acestor date luăm în considerare ponderea celor care sunt încă în învățământul primar la această vârstă, precum și ponderea celor care urmează studiile în mediul urban cu toate că au domiciliul în rural, este evidentă participarea mai redusă la educația de nivel gimnazial din mediul rural în comparație cu cea din urban. Se evidențiază, aici, nevoia dezvoltării unor programe și politici de susținere a participării la educație în mediul rural și a investițiilor în resursa umană care lucrează cu acești copii, pentru menținerea lor în sistemul de învățământ pe o perioadă îndelungată.

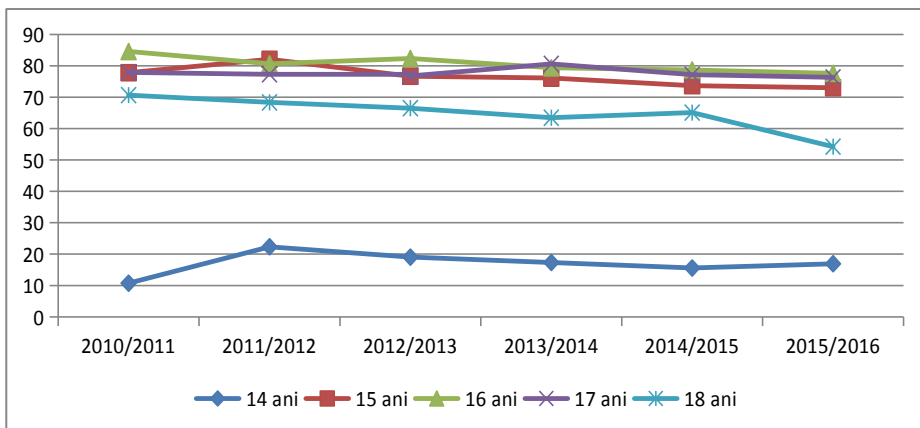
Scăderea participării la educația de nivel gimnazial din mediul rural se accentuează o dată cu creșterea vârstei. Astfel, la 14 ani numai 60% dintre copiii din rural mai urmează învățământul gimnazial. Diferența în favoarea mediului urban se păstrează și pentru vârstele care depășesc vârsta teoretică de școlarizare în învățământul gimnazial (Tabel 3, Anexă).

1.4. Copiii de vârsta învățământului secundar superior cuprinși în sistemul de educație

În învățământul secundar superior, conform legislației din sistemul de învățământ românesc, primii doi ani constituie învățământ obligatoriu. Astfel, ponderea copiilor cuprinși în învățământul secundar superior la vârstele teoretice celor doi ani de școlaritate obligatorie, ar trebui să se apropie de procentul maxim. Cu toate acestea, ponderea copiilor de 15 și 16 ani cuprinși în învățământul secundar superior variază între 73-84%. Tendința ultimilor ani ai perioadei de referință a studiului este descendentă, semn că tot mai mulți copii părăsesc de timpuriu învățământul obligatoriu.

Pentru vârstele care depășesc grupa de vârstă corespunzătoare învățământului obligatoriu, dar sunt conforme învățământului profesional și liceal, tendința generală este de reducere a ponderii copiilor înmatriculați în sistemul de învățământ. Pentru cei de 17 ani, ponderea elevilor înscriși într-o formă de educație din învățământul secundar superior trece cu puțin peste trei sferturi, iar pentru cei de 18 ani, ponderea este cuprinsă în perioada de referință între 63-70%. În anul școlar 2015/2016 se constată o scădere semnificativă a ponderii elevilor de 18 ani cuprinși în sistemul de învățământ secundar superior, ajungând la valoarea de 54% (cu 11 p.p. mai puțin decât în anul anterior). În analiza acestor date trebuie luat în considerare faptul că în acest an școlar au ieșit din sistem copiii intrați în clasa I în anul școlar 2003/2004.

Fig. 1.4. Ponderea elevilor cuprinși în învățământul secundar superior, pe vârste

- **Ponderea copiilor din învățământul secundar superior, pe sexe**

La nivel general, datele arată o pondere mai crescută a fetelor cuprinse în sistemul de învățământ secundar superior decât a băieților. Există câteva variații din perspectiva genului, care necesită a fi aici menționate.

La vârsta de 14 ani, din perspectiva variațiilor pe gen în învățământul secundar superior, apar oarecare diferențe între fete și băieți. Aceste diferențe sunt determinate de debutul școlar mai timpuriu al fetelor, iar tendința menționată este constantă de-a lungul întregii perioade de referință a studiului.

Dacă pentru ciclurile de învățământ anterioare, pentru vârstele teoretice de școlarizare nu existau diferențe de gen, la nivelul învățământului secundar superior se constată inechitate de gen în favoarea fetelor la vârsta de 15 ani (IPG depășește 1,03). De altfel, pentru toate vârstele care aparțin grupei oficiale de vârstă corespunzătoare învățământului secundar superior valorile IPG fie depășesc, fie sunt egale sau se apropie de limita maximă care reflectă echitate de gen. Datele relevă, astfel, că tendința la nivelul

sistemului este de participare mai susținută a fetelor la învățământul secundar superior decât a băieților și, implicit, că părăsirea sistemului de educație de timpuriu este mai accentuată în rândul populației școlare masculine. Se evidențiază, aici, nevoia unor programe de sprijin pentru susținerea participării băieților la învățământul secundar superior, orientate spre adaptarea ofertelor școlare la nevoile lor de formare în perspectiva inserției pe piața muncii.

Tabel 1.10. Indicele parității de gen în învățământul secundar superior

	2010/ 2011	2011/ 2012	2012/ 2013	2013/ 2014	2014/ 2015	2015/ 2016
14 ani	1,21	1,19	1,16	1,18	1,21	1,20
15 ani	1,05	1,04	1,04	1,04	1,05	1,06
16 ani	1,03	1,02	1,02	1,02	1,02	1,02
17 ani	1,04	1,04	1,02	1,01	1,01	1,03
18 ani	1,03	1,02	1,02	1,01	1,04	0,98

Sursa: Date calculate pe baza informațiilor INS.

*
* * *

Analiza proporției de cuprindere a copiilor în diferite niveluri de învățământ, pe vârste, a permis evidențierea următoarelor aspecte:

- Măsurile legislative privitoare la clasa pregătitoare au produs efecte nu doar la nivelul învățământului primar, ci și la nivelul celui preșcolar. Astfel, în grădinițe a crescut ponderea copiilor de vârste mici, concomitent cu scăderea vârstei de înscriere a copiilor.
- Participarea la educația preșcolară a crescut în mediul urban după înființarea clasei pregătitoare, semn că cel puțin în mediul urban era o nevoie acută de locuri în grădinițe, pe fondul inserției părinților pe piața muncii.
- Ponderea băieților de 6 ani cuprinși în grădinițe este mai mare decât a fetelor, ca efect al debutului școlar mai timpuriu al fetelor decât al băieților, în învățământul primar.

- Pentru copiii de 6 ani cuprinși în grădinițe, raportul urban/rural era, anterior înființării clasei pregătitoare, în favoarea urbanului; în prezent, raportul corespunzător este în favoarea ruralului.
- Implementarea clasei pregătitoare a determinat creșterea numărului de elevi cuprinși în învățământul primar. Cu toate acestea, în anul școlar 2015/2016 se înregistrează pentru prima dată după adoptarea legislației referitoare la clasa pregătitoare, scăderea efectivelor de elevi. Această scădere este mai evidentă la nivelul populației școlare masculine.
- Ponderea copiilor de 7, 8 sau 9 ani cuprinși în ciclul primar este mai mare decât cea a copiilor de 6 ani cuprinși la nivelul învățământului primar. Acest aspect evidențiază tendința debutului întârziat în ciclul primar, care se manifesta la nivelul sistemului înaintea introducerii clasei pregătitoare.
- La nivelul învățământului primar, diferența pe sexe evidențiază ponderi mai crescute ale fetelor la debutul ciclului primar, respectiv ponderi mai crescute ale băieților în anii terminali ai ciclului primar. Introducerea clasei pregătitoare în ciclul primar, a diminuat tendința de participare mai susținută a fetelor la educație în raport cu băieții, cel puțin la vârsta de debut în ciclul primar.
- Populația școlară de nivel gimnazial în perioada de referință a studiului manifestă tendințe constant descendente. Cea mai semnificativă scădere este înregistrată în anul școlar 2011/2012, an în care au finalizat ciclul gimnazial cele două cohorte de elevi (de 6 și 7 ani) care au avut debutul școlar concomitent în anul școlar 2003/2004.
- Ponderea copiilor din ciclul gimnazial cuprinși în sistemul de învățământ este crescută la vârstele teoretice de mijloc al acestuia, însă manifestă tendințe descendente la vârsta teoretică de final de ciclu (14 ani). Aceasta se datorează, în special, părăsirii de timpuriu a educației.
- Debutul școlar mai timpuriu al fetelor are efecte și asupra ratelor de participare a acestora în învățământul gimnazial, fiind mai bine reprezentate în raport cu băieții la vârsta de 10 ani. La

nivelul vârstelor teoretice de școlarizare în învățământul gimnazial nu există diferențe semnificative de participare între fete și băieți.

- Pentru vârstele teoretice de participare la învățământul gimnazial, diferențele dintre ponderile copiilor înscriși în urban și cele ale copiilor înscriși în rural sunt semnificative, situându-se în jurul a 20 p.p. De aici, se evidențiază nevoia unor intervenții focalizate pe susținerea participării la educația de nivel gimnazial, în mediul rural.
- Ponderea copiilor înscriși în primii doi ani ai învățământului secundar superior (învățământ obligatoriu) manifestă tendințe descendente, semn al amplificării fenomenului renunțării de timpuriu la educație.
- În învățământul secundar superior apar unele variații de gen, participarea fetelor la educație fiind mai susținută la vârstele de 14 și 15 ani. Pentru celelalte vârste aferente învățământului secundar superior indicele parității de gen se înscrie în limitele normale, dar cu valori foarte apropiate de limita peste care ar indica inechitate de gen în avantajul fetelor.

2. Rata netă ajustată privind participarea la educație

Analiza participării la educație cu ajutorul indicatorului *rată netă ajustată* ne oferă posibilitatea de a obține o imagine mai realistă cu privire la situația participării școlare în comparație cu rata brută și chiar cu rata netă (simplă). În acest caz, sunt luați în considerare elevii de vârstă corespunzătoare nivelului analizat (în cazul nostru: primar, gimnazial și secundar superior), dar și elevii din aceeași grupă de vârstă care sunt înscriși într-un alt nivel de educație, superior sau inferior. Prin ajustare, putem să înțelegem mai exact situația participării școlare a tuturor elevilor, cât și să identificăm, în mod sistematic, copiii dintr-o anumită grupă de vârstă, care sunt în afara sistemului de educație.

Precum în cazul indicatorului analizat în capitolul precedent, pentru calcularea datelor au fost luați în considerare toți elevii, atât din învățământul de masă, cât și din învățământul special, de la toate formele de învățământ.

2.1. Rata netă ajustată de cuprindere în învățământul primar

În învățământul primar, valorile ratei nete ajustate de cuprindere au înregistrat o scădere constantă în perioada de referință. Astfel, dacă în anul școlar 2010/2011 peste 95% dintre copiii de vârstă învățământului primar erau înscriși în sistemul de educație (în acest nivel sau în învățământul preșcolar sau gimnazial), în anul școlar 2015/2016 valoarea indicatorului scade cu aproximativ 5 p.p., până la 91,5%.

Cea mai importantă scădere se înregistrează în anul 2011/2012, tendința negativă continuând și în anul următor, când a fost intro-

dusă clasa pregătitoare în ciclul primar și când efectivele de elevi au crescut semnificativ, după cum am văzut în capitolul precedent.

Copiii care nu sunt cuprinși în acest nivel de învățământ au renunțat la studii pe parcursul școlii primare, sunt neșcolarizați (nefiind niciodată înscriși la școală) sau au un debut școlar întârziat, fără a fi frecventat anterior grădinița. Pentru a înțelege cauzele acestei scăderi constante, este nevoie de o monitorizare sistematică a situației înscrierilor în clasa pregătitoare, cât și de o analiză detaliată a impactului intervențiilor de reducere a abandonului școlar sau de participare la învățământul preșcolar promovate în ultimii ani.

În capitolul precedent a fost evidențiat faptul că în perioada de referință a acestui studiu, numărul de elevi din învățământul primar a crescut, ca urmare a creșterii populației de vârstă corespunzătoare, cât și a măsurii de scădere a vârstei de debut a învățământului obligatoriu, de la 7 ani la 6 ani începând cu anul școlar 2012/2013. Din păcate, această evoluție pozitivă a numărului celor înscriși în învățământul primar nu este corelată și cu o creștere a ratei nete ajustate de cuprindere, în cazul celei din urmă înregistrându-se o tendință negativă. Tendința respectivă este evidențiată, de altfel, și de trendul ascendent al copiilor situați în afara sistemului de învățământ. Rezultă de aici faptul că s-a reușit într-o măsură limitată asigurarea condițiilor necesare pentru accesul și participarea la învățământul primar a tuturor copiilor de vârsta teoretică învățământului primar. Acest lucru este în special aplicabil categoriilor aflate în risc major de excluziune (de exemplu, copii cu dizabilități și/sau CES, copii care provin din familii dezavantajate socio-economic).

După cum se poate observa în tabelul de mai jos, nu se înregistrează diferențe importante pe genuri, valorile indicatorului fiind foarte apropiate în cazul fetelor și al băieților. Această situație este reflectată și de IPG, care, cu o singură excepție, are valoarea 1.

Tabel 2.1. Rata netă ajustată de cuprindere în învățământul primar, pe sexe și indicele parității de gen, 2010-2015

An	Masculin	Feminin	Total	IPG (F/M)
2010/2011	95,82	95,54	95,69	1
2011/2012	93,85	93,38	93,62	0,99
2012/2013	92,97	92,56	92,77	1
2013/2014	92,99	92,67	92,84	1
2014/2015	92,46	92,14	92,30	1
2015/2016	91,74	91,40	91,57	1

Sursa: Date calculate pe baza informațiilor INS.

Faptul că, în prezent, un copil de vârsta învățământului primar din zece nu este înscris în acest nivel de învățământ și nici nu frecventează grădinița sau învățământul gimnazial reprezintă un puternic semnal de alarmă pentru politicile educaționale din această arie. Erodarea constantă a valorii indicatorului rata netă ajustată de cuprindere din ultimii ani pune în discuție măsura în care actualele politici privind învățământul primar își ating scopul sau sunt suficiente pentru a răspunde provocărilor cu care se confruntă copiii încă de la debutul școlarității, în special cei care provin din familii în risc de marginalizare.

2.2. Rata netă ajustată de cuprindere în învățământul gimnazial

În învățământul gimnazial, valorile ratei nete ajustate de cuprindere au înregistrat, de asemenea, o scădere constantă în perioada de referință, la fel de accentuată precum cea înregistrată în învățământul primar. Astfel, dacă în anul școlar 2010/2011 peste 94% dintre copiii de vârsta învățământului gimnazial erau înscriși în sistemul de educație (în acest nivel sau în învățământul primar sau liceal), în anul școlar 2015/2016 valoarea indicatorului scade cu peste 4 p.p., până la 90%.

Cea mai importantă scădere se înregistrează în anii 2011/2012 și 2014/2015, unde procentual mai mult de 1% dintre copiii din grupa de vârstă 10-14 ani nu sunt înscriși în învățământul gimnazial, în comparație cu anul precedent și nici nu frecventează un alt nivel de învățământ. Această tendință negativă înseamnă, în termeni absoluți, un număr foarte mare de copii din această grupă de vârstă care sunt în afara sistemului de educație, după cum vom putea analiza în capitolul următor.

Copiii care nu sunt cuprinși în acest nivel de învățământ au renunțat la studii pe parcursul școlii primare sau gimnaziale, sunt neșcolarizați (nefiind niciodată înscriși la școală) sau înregistrează întârzieri foarte mari în parcursul educațional. După cum am indicat deja, pentru a înțelege cauzele acestei scăderi constante, este nevoie de o monitorizare sistematică a situației înscrierilor în clasa a V-a, cât și de o analiză detaliată a impactului intervențiilor de reducere a abandonului școlar sau de participare la învățământul gimnazial promovate în ultimii ani.

Tabel 2.2. Rata netă ajustată de cuprindere, în învățământul gimnazial pe sexe și indicele parității de gen, 2010-2015

An	Masculin	Feminin	Total	IPG (F/M)
2010/2011	94,49	94,14	94,32	1
2011/2012	93,41	92,78	93,11	0,99
2012/2013	92,45	91,79	92,13	0,99
2013/2014	91,74	91,29	91,53	1
2014/2015	90,75	90,11	90,46	0,99
2015/2016	90,30	89,76	90,04	0,99

Sursa: Date calculate pe baza informațiilor INS.

Indicele parității de gen arată că nu există diferențe semnificative ale acestui indicator defalcat pe fete/băieți. Valorile sunt apropiate și în ambele cazuri putem observa o scădere constantă a acestora până în jurul valorii de 90%.

2.3. Rata netă ajustată de cuprindere în învățământul secundar superior

În cazul nivelului secundar superior tendința înregistrată în ceea ce privește valoarea acestui indicator este, de asemenea, una de scădere constantă. În plus, în cazul acestui nivel evoluția negativă este mai accentuată. Astfel, dacă în anul școlar 2010/2011 peste 83% dintre elevii de vârsta învățământului secundar superior erau înscriși în liceu, școală profesională sau în învățământul gimnazial, în anul 2015/2016 valoarea indicatorului ajunge la 75% (Tabel 2.3). Cu alte cuvinte, doar trei copii din patru din grupa de vârstă 15-18 ani sunt înscriși în învățământul liceal, profesional, gimnazial sau deja sunt în învățământul terțiar.

Tabel 2.3. Rata netă ajustată de cuprindere, pe sexe în învățământul secundar superior și indicele parității de gen, 2010-2015

An	Masculin	Feminin	Total	IPG (F/M)
2010/2011	83,28	83,91	83,59	1,01
2011/2012	82,07	82,07	82,07	1
2012/2013	79,01	79,45	79,22	1
2013/2014	78,48	78,78	78,62	1,01
2014/2015	77,50	78,24	77,86	1,01
2015/2016	74,90	75,08	75,00	1

Sursa: Date calculate pe baza informațiilor INS.

Cea mai importantă scădere s-a înregistrat, în perioada de referință, în anul 2012/2013 și în anul 2015/2016. În ambele cazuri se constată o reducere semnificativă a ponderii elevilor de 18 ani cuprinși în sistemul de învățământ secundar superior în comparație cu anul anterior (aspect analizat în capitolul privind participarea la învățământul secundar superior). Cu toate acestea, nu doar această scădere explică întreaga tendință de scădere a valorii acestui indicator. Valori în scădere observăm atât la nivelul ultimi-

lor doi ani (clasele a X-a și a XI-a), cât și al primilor doi ani ai învățământului secundar superior (clasele a IX-a și a X-a).

Situația este îngrijorătoare din perspectiva numărului ridicat de copii care nu reușesc să finalizeze învățământul obligatoriu, aspect confirmat de evoluția similară a ratei de părăsire timpurie a sistemului de educație, ce a ajuns la aproape 20% în prezent, conform datelor INS/EUROSTAT. De asemenea, valoarea curentă a ratei nete ajustate privind participarea în învățământul secundar superior demonstrează că există un număr semnificativ de copii care nu mai continuă studiile după clasa a X-a.

Este important de remarcat și faptul că din perspectiva acestui indicator nu există diferențe semnificative între fete și băieți, conform valorii indicelui parității de gen.

*
* *

Analiza participării la educație cu ajutorul acestui indicator (Tabel 5, Anexă) ne-a orientat în formularea următoarelor constatări:

- Valoarea curentă a ratei nete ajustate privind cuprinderea în învățământul primar, gimnazial și secundar este redusă, atât în comparație cu valoarea înregistrată acum câțiva ani de România, cât și în comparație cu situația înregistrată în alte state membre ale UE.
- Pe niveluri de educație, valoarea acestui indicator este relativ apropiată în cazul învățământului primar și gimnazial și mai scăzută în cazul învățământului secundar superior: dacă în primul caz această valoare este în jurul a 90%, în cel de-al doilea scade până la 75%.
- Valoarea curentă a ratei nete ajustate privind participarea în învățământul secundar superior demonstrează că există un număr important de copii care nu mai continuă studiile după clasa a VIII-a sau după ce finalizează învățământul obligatoriu.

- Erodarea constantă a valorii indicatorului rata netă ajustată de cuprindere din ultimii ani pune în discuție în ce măsură actualele politici își ating scopul sau sunt suficiente pentru a răspunde provocărilor cu care se confruntă copiii încă de la debutul școlarității și pe întreg parcursul învățământului obligatoriu, în special cei care provin din familii în risc de marginalizare.
- Spre deosebire de alți indicatori analizați, în cazul ratei nete ajustate nu există diferențe semnificative pe gen pentru niciun nivel de educație inclus în cercetare.

3. Ponderea copiilor din afara sistemului de educație

3.1. Copiii de vârstă învățământului primar necuprinși în sistemul de educație

În perioada de referință a prezentului raport, grupa oficială de vârstă corespunzătoare învățământului primar a fost de 7-10 ani, în anii școlari 2010/2011 și 2011/2012, și de 6-10 ani în următorii. Această schimbare, care intervine în anul școlar 2012/2013, a presupus introducerea clasei pregătitoare, implicit prelungirea duratei învățământului primar de la 4 la 5 ani, concomitent cu instituirea debutului școlar la vârsta de 6 ani.

Tabel 3.1. Populația rezidentă de vârstă corespunzătoare învățământului primar, pe sexe

Anul (1 iulie)	Masculin	Feminin	Total
2010	432456	408551	841007
2011	431331	407737	839068
2012	541847	513049	1054896
2013	542989	514227	1057216
2014	545325	516190	1061515
2015	547445	518662	1066107

Obs.: Pentru anii 2010 și 2011 datele cuprind populația rezidentă de 7-10 ani, iar pentru anii următori – populația rezidentă de 6-10 ani.

Sursa: Date calculate pe baza informațiilor INS.

Ca urmare, dacă până în 2012 populația de vârstă învățământului primar era de aproximativ 840 mii, cu diferențe de 24 mii în favoarea băieților, în anul următor aceasta ajunge la aproximativ 1055 mii, urmând, până în 2015, un trend ușor ascendent de 2 – 4 mii

anual. Diferența pe sexe se menține și în această perioadă, numărul băieților ajungând cu aproximativ 29 mii mai mare decât al fetelor.

În relație cu evoluțiile demografice și modificările reglementărilor în domeniu se înregistrează schimbări privind numărul și ponderea populației de vârstă corespunzătoare învățământului primar necuprinsă în sistemul de învățământ. De menționat este că din această categorie am exclus, pe lângă elevii care frecventează ciclul primar de masă sau special, copiii de 6/7 ani care frecventează încă învățământul preșcolar, precum și elevii de 10 ani înscriși deja în învățământul gimnazial. Conform datelor, numărul acestor copii crește, astfel, de la aproximativ 36 mii în anul școlar 2010/2011 la aproape 90 mii în 2015/2016. Tendințe similare se constată și pe genuri: de la puțin peste 18 mii atât băieți, cât și fete, la aproximativ 45 mii, de asemenea în cazul ambelor genuri (Tabel 6, Anexă).

În interiorul segmentului temporal analizat, schimbări semnificative ale numărului de copii neșcolarizați, care nu pot fi justificate de evoluțiile demografice sau de modificările la nivelul reglementărilor legale, se produc în anii școlari 2011/2012, precum și în 2015/2016. În 2011/2012 numărul acestor copii crește cu aproximativ 18 mii (de la 36 mii la 54 mii), iar în 2015/2016 față de cei trei anteriori cu 8-14 mii (de la 76-82 mii la aproape 90 mii) – Tabel 6, Anexă.

Analiza ponderii copiilor asupra cărora se focalizează acest capitol arată că un prim moment care trebuie remarcat, la care făceam referire și mai sus, este anul școlar 2011/2012: în acest an, ponderea copiilor din afara sistemului de educație crește cu aproape 50%, comparativ cu anul anterior (6,38%, comparativ cu 4,31%). Tendințe similare se înregistrează și pe genuri: 6,15% față de 4,18% la băieți și 6,62% față de 4,46% la fete.

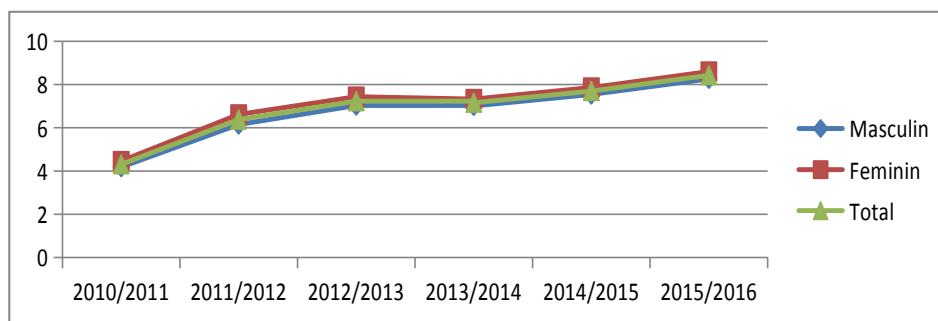
După introducerea clasei pregătitoare în anul 2012/2013, ponderea copiilor din afara sistemului de învățământ crește, în primii trei ani, la peste 7% (7,16% - 7,70%), iar în ultimul an reținut în anali-

ză la 8,43%. Și în acești ani tendințele pe genuri sunt similare: între 7,01% - 8,26% la băieți, respectiv 7,33% - 8,60% la fete (Tabel 6, Anexă, Fig. 3.1).

Creșterile constatate sunt, însă, în cea mai mare parte, consecința recalculării populației după recensământul din 2011. Începând cu acest an, sistemul de referință a devenit populația rezidentă, comparativ cu populația totală luată în considerare înainte de 2011.

Creșterile reale (fără influența schimbării bazei de raportare) sunt variabile de la un an la altul, fără să depășească 1 p.p. Pentru întreaga perioadă 2011-2015 acestea ajung la aproximativ 2 p.p. – de la 6,38% la 8,43%, variațiile fiind similare pe genuri.

Fig. 3.1. Ponderea copiilor de vârsta învățământului primar în afara sistemului de educație, în perioada 2010-2015

Deși tendințele înregistrate pe total populație sunt apropiate de cele pe genuri (vezi Fig. 3.1.), se observă, în același timp, că segmentul de populație la nivelul căruia se înregistrează proporția cea mai mare de copii în afara sistemului de educație prezintă anumite caracteristici de gen – sunt fete. Decalajul față de populația masculină este cuprins între 0,28 și 0,47 p.p. IPG evidențiază faptul că aceste diferențe sunt semnificative, situând fetele într-o poziție dezavantajată în fiecare din cei șase ani ai perioadei de referință: IPG variază între 1,04 – 1,08, peste limitele care reflectă paritate de gen (pentru detalii privind IPG vezi și cap. 1).

Tabel 3.2. Ponderea copiilor de vârstă învățământului primar din afara sistemului de educație și diferențele de gen

Anul școlar	Masculin	Feminin	Total	IPG (F/M)
2010/2011	4.18	4.46	4.31	1,07
2011/2012	6,15	6.62	6,38	1,08
2012/2013	7.03	7.44	7.23	1,06
2013/2014	7.01	7.33	7.16	1,05
2014/2015	7.54	7.86	7.70	1,04
2015/2016	8,26	8,60	8,43	1,04

Sursa: Date calculate pe baza informațiilor INS.

Analiza pe vârste a copiilor din afara sistemului de învățământ, în primii doi ani ai perioadei de referință, relevă următoarele:

- Ponderea cea mai redusă a categoriei de copii analizate se înregistrează, în ambii ani, atât pe total segment de populație, cât și pe genuri, la vârsta de 10 ani: 1,59% - total, 1,56% - băieți și 1,63% - fete, în 2010/2011, respectiv 5,53%, 5,14%% și 5,94% în 2011/2012; această situație poate fi, printre altele, și efectul unei rate mai reduse a abandonului în clasa de sfârșit de ciclu, frecventată de majoritatea copiilor la vârsta de 10 ani (Tabel 6, Anexă).
- Cea mai ridicată proporție a copiilor neșcolarizați se constată la vârsta de 8 ani: 7,42%, respectiv 8,01% pe total.
- Creșterea cea mai mare a proporției copiilor din afara sistemului se înregistrează în 2011/2012, comparativ cu 2010/2011, la vârstele de 10 ani (4 p.p.) și 9 ani (2,6 p.p.).
- Ponderea cea mai mare a populației din afara sistemului, indiferent de vârstă, în ambii ani, corespunde fetelor; singura excepție se înregistrează la vârsta de 7 ani în 2010/2011.

Pentru perioada 2012 – 2015 datele evidențiază (Tabel 6, Anexă):

- Creșterea semnificativă, la toate vârstele, cu excepția celei de 6 ani, a ponderii copiilor din afara sistemului, așa cum a rezul-

tat și din prezentarea numărului acestora și a proporției pe total nivel de educație; spre exemplu, în anul școlar 2014/2015, creșterea față de anul 2010/2011 la vârsta de 8 ani este de peste 4 p.p. (12,08% față de 7,42%).

- Menținerea, în general, a unei ponderi reduse a copiilor din afara sistemului la 10 ani; totuși, începând cu anul 2013/2014, cea mai scăzută proporție se înregistrează la 6 ani, semnificativ mai redusă decât în cazul celor de 10 ani: 4,02% față de 6,37% în 2013/2014, 0,58% față de 7,18% în 2014/2015, respectiv 3,41% față de 8,47% în ultimul an al perioadei analizate.
- Înregistrarea, în general, a celei mai ridicate proporții a copiilor neșcolarizați la vârstele de 7 și 8 ani (aproximativ 8% - 12%).
- Menținerea diferențelor de gen în dezavantajul populației feminine în toți cei patru ani școlari și la toate vârstele, cu excepția vârstei de 6 ani în ultimii trei ani ai perioadei reținute în analiză (2012/2013, 2013/2014 și 2015/2016).

Pentru întreaga perioadă de referință sunt de remarcat:

- Tendințele accentuat ascendente la aproape toate vârstele specifice învățământului primar, cu excepția celei de 6 ani: la 9 ani, pe total populație, creșterea înregistrată în 2015/2016 față de 2010/2011 este de peste 3 ori (11,68% față de 3,61%), iar la 10 ani de mai mult de 5 ori (8,47%, comparativ cu 1,59%); la 8 ani, deși se constată, de asemenea, o creștere, aceasta este de numai aproximativ 2 p.p. (9,23% față de 7,42%); proporția mai mică a copiilor de 6 ani din afara școlii se explică prin faptul că la această vârstă o pondere importantă dintre copii sunt cuprinși încă în învățământul preșcolar; cu alte cuvinte, proporția celor cuprinși în sistem sunt distribuiți între ciclul primar (după oficializarea vârstei debutului școlar la 6 ani) și învățământul preșcolar.
- Tendințe similare înregistrate pe parcursul intervalului la nivelul celor două segmente de populație - masculină și feminină -cu cele înregistrate pe total populație: la vârsta de 9 ani creșterea este în cazul fetelor de aproape 3 ori (de la 4,16% la 11,73%),

iar la băieți de aproximativ 4 ori (3,10% față de 11,62%), iar la 10 ani de peste 5 ori atât la fete, cât și la băieți (1,63%, comparativ cu 8,79% - fete, respectiv 1,56% față de 8,16% - băieți).

- Menținerea, în general, pe parcursul perioadei de referință, la aproape toate vârstele, a unui anumit dezavantaj al fetelor, comparativ cu băieții, dezavantaj probat de valorile IPG.
- Eficiența măsurii privind debutul școlar la 6 ani, fapt evidențiat de proporția cea mai redusă a copiilor de această vârstă care nu fac parte din sistem, mai redusă decât în cei doi ani anteriori aplicării măsurii (aproximativ 0,6% - 4% față de aproximativ 5-6% - Tabel 6, Anexă).

3.2. Copiii de vârstă învățământului gimnazial necu-prinși în sistemul de educație

Populația în vârstă de 11-14 ani, grupă oficială de vârstă corespunzătoare învățământului gimnazial, înregistrează pe parcursul perioadei de referință un trend continuu descendent, opus tendinței care caracterizează populația de 6-10 ani. Acest trend este mai accentuat în ultimii trei ani, populația pierzând anual 12 mii persoane. Se ajunge, astfel, de la o populație de 881 mii în anul 2010 la 840 mii în 2015, pierderea pe parcursul a 6 ani fiind de peste 40 mii persoane.

Tabel 3.3. Populația rezidentă de vârstă corespunzătoare învățământului gimnazial, pe sexe

Anul (1 iulie)	Masculin	Feminin	Total
2010	451596	429103	880699
2011	451173	428334	879507
2012	449603	426740	876343
2013	443707	420724	864431

2014	437436	414104	851540
2015	431356	408354	839710

Sursa: Date calculate pe baza informațiilor INS.

Tendința descendentă se regăsește și la nivelul celor două segmente de populație, atât populația feminină, cât și masculină înregistrând în cei șase ani o scădere de aproximativ 21 mii. Astfel, între fete și băieți se menține în fiecare an un decalaj de aproximativ 23 mii în favoarea populației masculine.

Din totalul populației cu vârsta de nivel gimnazial necuprinsă în sistemul de învățământ am exclus, pe lângă elevii care frecventează învățământul gimnazial de masă sau special și din toate formele de învățământ, elevii de 11 ani care frecventează încă învățământul primar, precum și elevii de 14 ani cuprinși deja în învățământul secundar superior.

Această categorie de copii, contrar tendinței constatate la nivelul întregului segment de populație din care face parte, înregistrează o creștere semnificativă în perioada analizată: de la aproximativ 50 mii la aproape 84 mii. Numeric, creșterea se distribuie aproape egal între fete și băieți – aproximativ 17 mii pentru fiecare segment.

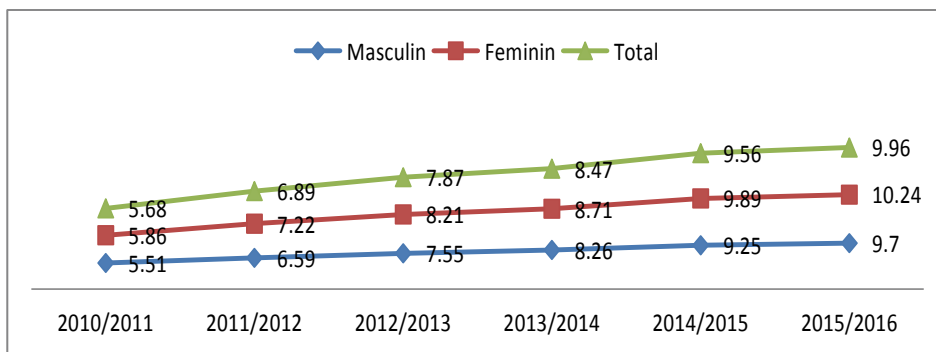
Continuând analiza pe baza datelor procentuale, constatăm că ponderea copiilor de vârsta gimnaziului aflați în afara sistemului de educație crește pe parcursul celor 6 ani cu 75% - de la 5,68% la 9,96%. Creșterea cea mai mare se constată la nivelul anilor școlari 2011/2012, 2012/2013 și 2014/2015 (aproximativ 1 p.p. în fiecare an), iar cea mai scăzută în 2015/2016 (0,4 p.p.) – Tabel 7, Anexă.

Pe genuri, tendințele sunt foarte apropiate: la băieți creșterea este de 76% (de la 5,51% la 9,70%), iar la fete de 75% (de la 5,86% la 10,24%) – Tabel 7, Anexă, Fig. 3.2.

La fel ca în cazul copiilor de vârsta învățământului primar necuprinși în sistemul de educație, și pentru cei de vârsta gimnaziului

creșterea cea mai mare înregistrată în 2011/2012 comparativ cu 2010/2011 se explică tot prin schimbarea bazei de raportare: populație rezidentă nu populație totală.

Fig. 3.2. Ponderea copiilor de vârsta învățământului gimnazial în afara sistemului de educație, în perioada 2010-2015

Datele evidențiază, totodată, că în rândul populației feminine se regăsește proporția cea mai mare de copii în afara sistemului de educație. Decalajul față de populația masculină variază între 0,35 și 0,66 p.p., iar IPG evidențiază faptul că aceste diferențe sunt semnificative, situând fetele într-o situație dezavantajată în fiecare din cei șase ani ai perioadei de referință (valorile IPG sunt cuprinse între 1,05 – 1,10, peste limitele care reflectă paritate de gen).

Tabel 3.4. Ponderea copiilor de vârsta învățământului gimnazial din afara sistemului de educație și diferențele de gen

Anul școlar	Masculin	Feminin	Total	IPG (F/M)
2010/2011	5.51	5.86	5.68	1,06
2011/2012	6.59	7.22	6.89	1,10
2012/2013	7.55	8.21	7.87	1,09
2013/2014	8.26	8.71	8.47	1,05
2014/2015	9.25	9.89	9,56	1,07
2015/2016	9,70	10.24	9,96	1,06

Sursa: Date calculate pe baza informațiilor INS.

Analiza pe vârste a copiilor de vârstă corespunzătoare gimnaziului aflați în afara sistemului de învățământ permite următoarele constatări (Tabel 7, Anexă):

- Proporția cea mai ridicată a copiilor din afara școlii se constată, în general, la vârstele de 13 și 14 ani; pe total, aceasta este de aproximativ 8-9% la începutul perioadei și ajunge în ultimii ani la 11-12%; valorile ridicate ale indicatorului la aceste vârste se pot datora creșterii ratei de abandon spre finalul acestui ciclu de învățământ (copiii de vârste mai mari pot fi reținuți de la școală de către părinți și utilizați ca forță de muncă).
- Constatarea privind ponderea populației de 13-14 ani din afara școlii este valabilă atât pe total, cât și pentru populația masculină, respectiv feminină; de exemplu, la vârsta de 13 ani, valoarea indicatorului la băieți este de 8,42% în 2010/2011 și ajunge la 10,99% în 2015/2016, iar la fete valorile corespunzătoare sunt 9,31%, respectiv 11,22%.
- Ponderea cea mai scăzută a categoriei de copii analizate se înregistrează, în primii 3 ani ai intervalului, la vârsta de 12 ani (într-o măsură ceva mai mică și la 11 ani); aceasta crește, însă, de peste două ori în 2014/2015 și 2015/2016, fiind, de altfel, vârsta la care intervine cea mai mare creștere (de la aproximativ 4% la aproape 9%); și în acest caz tendințele sunt similare, pe genuri: ponderea fetelor de 12 ani necuprinse în școală reprezenta în primul an al intervalului 4,25%, ajungând la 9,42% în 2015/2016, iar la băieți, de la cea mai scăzută rată înregistrată în toată perioada și la orice vârstă, respectiv 3,53%, se ajunge la 8,41%.
- Pe parcursul întregii perioade de referință și la toate vârstele se menține un anumit dezavantaj al fetelor, comparativ cu băieții.
- Tendințele înregistrate de valorile indicatorului sunt continuu ascendente la toate vârstele specifice învățământului gimnazial, dar, deși spre finalul intervalului ajung, la anumite vârste, la aproape același nivel ca în cazul învățământului primar, ritmul de creștere a fost mai lent.

3.3. Copiii de vârstă învățământului secundar superior necuprinși în sistemul de educație

Populația de vârstă corespunzătoare învățământului secundar superior (15-18 ani), la fel cu populația de vârstă gimnaziului (11-14 ani), înregistrează în perioada 2010-2014 un trend continuu descendent: de la 891 mii la 867 mii. O inversare a tendinței, respectiv o creștere ușoară de numai 2 mii de persoane, se constată în ultimul an al perioadei de referință. Pe genuri, se remarcă diferențe în favoarea populației masculine pe întreaga perioadă, acestea fiind de aproximativ 20-21 mii de persoane.

Tabel 3.5. Populația rezidentă de vârstă corespunzătoare învățământului secundar superior, pe sexe

Anul (1 iulie)	Masculin	Feminin	Total
2010	456082	434570	890652
2011	451448	431018	882466
2012	447800	427612	875412
2013	444381	423612	867993
2014	442782	421862	864644
2015	444198	422770	866968

Sursa: Date calculate pe baza informațiilor INS.

O analiză comparativă a populației pe diferitele grupe de vârstă (cea corespunzătoare învățământului primar, gimnazial și secundar superior) evidențiază tendința generală de scădere a populației, într-o perioadă limitată de timp (numai 6 ani). Astfel, în anul 2010, populația de 7-10 ani era mai mică decât cea de 11-14 ani cu 40 mii, iar față de cea în vârstă de 15-18 ani cu 50 mii. În 2015, populația de 7-10 ani, ca urmare a unui trend ușor ascendent, o devansează pe cea de 11-14 ani cu 11 mii (851 mii față de 840

mii), dar continuă să se situeze sub nivelul populației de 15-18 ani cu 16 mii (851 mii comparativ cu 867 mii).

Tabel 3.6. Populația în vârstă de 7-10 ani, 11-14 ani și 15-18 ani, pe sexe, în anii 2010 și 2015

Populația pe grupe de vârstă și sexe			
	Masculin	Feminin	Total
Populația de 7-10 ani			
2010	432456	408551	841007
2015	436840	414359	851199
Populația de 11-14 ani			
2010	451596	429103	880699
2015	431356	408354	839710
Populația de 15-18 ani			
2010	456082	434570	890652
2015	444198	422770	866968

Pentru populația de vârstă corespunzătoare învățământului secundar superior (15-18 ani) necuprinsă în sistemul de educație facem precizarea că din cadrul acesteia am exclus, pe lângă elevii care frecventează învățământul secundar superior din toate formele de învățământ, elevii de 15 ani care frecventează încă învățământul gimnazial, precum și elevii de 18 ani cuprinși în învățământul postsecundar.

Adolescenții care nu fac parte din sistemul de formare inițială înregistrează în perioada 2010-2015 o creștere continuă și semnificativă de aproximativ 71 mii: de la 146 mii la 217 mii. Pe genuri, creșterea se distribuie egal: 35 mii băieți (de la 76 mii la 111 mii), respectiv 35 mii fete (de la 70 mii la 105 mii) – Tabel 8, Anexă.

Privind comparativ evoluțiile manifestate la nivelul celor trei grupe de copii / adolescenți necuprinși în sistemul de învățământ (cei de vârsta învățământului primar, gimnazial, respectiv secundar superior) constatăm că cea mai accentuată creștere a pierderilor școlare prin abandon sau neșcolarizare se înregistrează în cazul învățământului secundar superior (71 mii), urmat de ciclul primar (54 mii) și apoi gimnaziu (34 mii). La toate nivelurile, pierderile sunt aproape identice la cele două segmente de populație: fete și băieți (peste 35 mii, 27 mii, respectiv 17 mii) – Tabel 6, 7 și 8, Anexă.

Exprimate procentual, datele referitoare la adolescenții care nu sunt cuprinși în sistemul de formare inițială arată că aceștia reprezintă în 2015/2016 un sfert din populația de 15-18 ani, cu aproape 10 p.p. mai mult decât în anul școlar 2010/2011. Proporțiile corespunzătoare celor două genuri sunt similare, IPG evidențiind, în aproape toți anii, egalitate de gen (valori între 0,97 și 1, cu excepția anului 2010/2011 când valoarea IPG de 0,96 plasează băieții într-o poziție dezavantajată).

Tabel 3.7. Ponderea copiilor de vârsta învățământului secundar superior din afara sistemului de educație și diferențele de gen

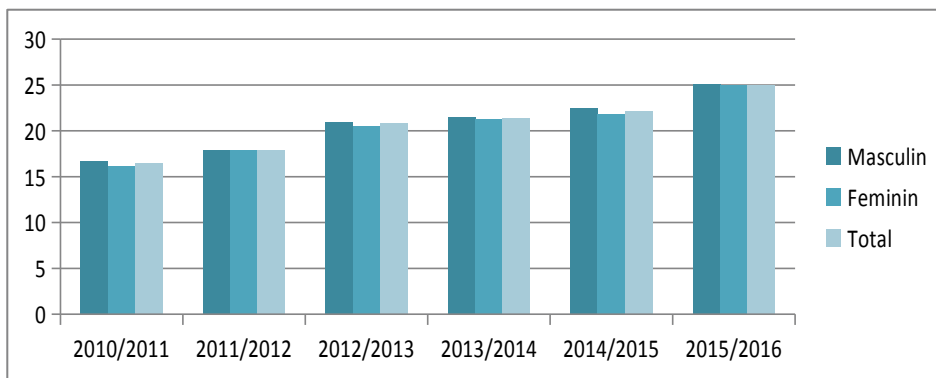
Anul (1 iulie)	Masculin	Feminin	Total	IPG (F/M)
2010/2011	16,72	16,09	16,41	0,96
2011/2012	17,93	17,93	17,93	1,00
2012/2013	20,99	20,55	20,78	0,98
2013/2014	21,52	21,22	21,38	0,99
2014/2015	22,50	21,76	22,14	0,97
2015/2016	25,10	24,92	25,00	0,99

Sursa: Date calculate pe baza informațiilor INS.

Pe ani, evoluțiile, deși crescătoare, au un caracter oscilant, înregistrându-se de la un an la altul diferențe de la 2-3 p.p, ceea ce reprezintă 12-26 mii adolescenți (2011/2012 față de 2010/2011, 2012/2013 față de 2011/2012 și, respectiv, 2015/2016 comparativ

cu 2014/2015) la mai puțin de 1 p.p. – 4-5 mii de persoane (anul 2013/2014 față de 2012/2013 și 2014/2015 comparativ cu 2013/2014).

Fig. 3.3. Ponderea copiilor /tinerilor de vârsta învățământului secundar superior în afara sistemului de educație, în perioada 2010-2015

Ponderea cea mai mare a copiilor și tinerilor de vârsta învățământului secundar superior din afara sistemului de formare inițială, comparativ cu cei de vârsta ciclului primar și gimnazial, se explică prin faptul că acesta nu are caracter obligatoriu, obligativitatea fiind de numai 10 clase, respectiv până la vârsta oficială de 16 ani.

Analiza datelor numai pentru clasele a IX-a și a X-a, respectiv pentru vârstele de 15 și 16 ani, evidențiază, în consecință, proporții semnificativ mai mici în comparație cu cele corespunzătoare întregului nivel secundar superior.

Constatăm, totodată, o diferență și mai mare între primii 2 ani ai perioadei de referință, când ponderea copiilor din afara sistemului a fost de 7-8,5%, și următorii 4 ani când valorile indicatorului ajung la aproximativ 14-17%. Astfel, în anul școlar 2012/2013, proporția celor din afara sistemului se dublează practic față de anul inițial reținut în analiză. Pe genuri, diferențele oscilează: în primii 2 ani dezavantajul fetelor este accentuat - valorile IPG sunt de 1,30 și 1,32, iar începând cu anul 2013/2014 până la finalul intervalului IPG evidențiază egalitate de gen.

Tabel 3.8. Ponderea copiilor de 15 și 16 ani din afara sistemului de învățământ

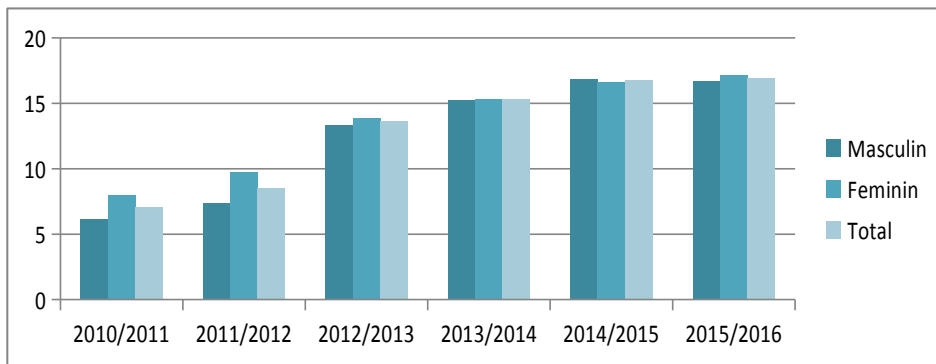
Anul școlar	Masculin		Feminin		Total		IPG (F/M)
	%	Număr	%	Număr	%	Număr	
2010/2011	6,15	13736	7,98	17028	7,04	30764	1,30
2011/2012	7,38	16325	9,71	20536	8,52	36861	1,32
2012/2013	13,37	29394	13,91	29199	13,63	58593	1,04
2013/2014	15,26	33863	15,37	32394	15,31	66257	1,01
2014/2015	16,87	37788	16,63	35403	16,75	73191	0,99
2015/2016	16,73	37500	17,13	36499	16,93	73999	1,02

Sursa: Date calculate pe baza informațiilor INS.

Evoluțiile înregistrate de ponderea copiilor și tinerilor din afara sistemului de învățământ prezintă explicații multiple:

- Revizuirea datelor demografice, respectiv înlocuirea populației totale cu populația rezidentă ca bază de raportare.
- Intrarea în lichidare a SAM-urilor începând din anul 2009/2010 (lichidarea ultimelor serii a durat 3 ani, până în 2011/2012); din anul școlar 2012/2013, o parte dintre copii nu au optat pentru liceu, renunțând la continuarea studiilor după gimnaziu. În anul școlar 2014/2015, prin Ordinul nr. 3152 din 24 februarie 2014, învățământul profesional de stat cu durata de 3 ani (clasele a IX-a, a X-a și a XI-a) a fost reînființat, dar efectele sunt încă puțin vizibile. Totuși, anii 2013-2015 evidențiază o relativă stabilizare a ponderii copiilor din afara sistemului (creșteri de sub 2 p.p.), după ce în perioada anterioară creșterea a fost de aproximativ 7 p.p. (de la 7% în 2010/2011 la aproape 14% în 2012/2013).

Fig. 3.4. Ponderea copiilor de 15 și 16 ani din afara sistemului de învățământ

Analiza, pe vârste, a copiilor/tinerilor de vârstă corespunzătoare învățământului secundar superior din afara sistemului de învățământ evidențiază următoarele (Tabel 8, Anexă):

- Ponderea cea mai scăzută a copiilor /tinerilor din această categorie se înregistrează, de-a lungul întregii perioade analizate (cu excepția anului 2010/2011), în rândul copiilor de 15 ani, urmată de proporția corespunzătoare celor de 16 ani; această situație este consecința firească a obligativității învățământului de 10 ani – claselor a IX-a și a X-a le corespund vârstele oficiale de 15-16 ani.
- La ambele vârste se constată o continuă tendință de creștere: la 15 ani proporția se dublează ajungând de la 8% la aproximativ 15%, iar la 16 ani se triplează – de la 6% la aproape 19% (Tabel 8, Anexă); această evoluție exprimă, printre altele, diminuarea, în timp, a efectelor reglementării cu privire la durata de 10 ani a învățământului obligatoriu.
- Pe genuri, se observă, în primul rând, la fel ca pe total populație, aceeași tendință de creștere a ponderii copiilor și tinerilor din afara școlii; de asemenea, la cele două vârste, există, în general, un dezavantaj al fetelor comparativ cu băieții (pondera este mai mare în cazul celor dintâi); acesta este mai accentuat în primii 2 ani ai perioadei de referință, ajungând la 3-4

p.p. la vârsta de 16 ani (7,73% față de 4,48% în 2010/2011, respectiv 12,02% față de 8,39% în 2011/2012), și semnificativ mai redus în anii următori – sub 1 p.p. (în anul 2014/2015 fetelor le corespund chiar valori mai mici ale indicatorului comparativ cu băieții – 14,90% față de 15,50% la 15 ani, respectiv 18,37% față de 18,70% la 16 ani).

- Proporția cea mai ridicată a adolescenților din afara școlii se constată la vârstele de 17 și 18 ani; dacă în cazul celor de 17 ani proporția respectivă rămâne, însă, relativ constantă de-a lungul întregii perioade – 22-23% (cu excepția anului 2013/2014 când se înregistrează aproximativ 18%), la tinerii de 18 ani ponderea respectivă cunoaște o tendință continuu ascendentă, ajungând de la 29% la 44%; valorile semnificativ mai ridicate ale indicatorului la aceste vârste reprezintă consecința faptului că nu toți tinerii frecventează învățământul secundar superior de 4 ani (liceul).
- Pe genuri, evoluția ponderii tinerilor din afara sistemului de educație este similară cu cea constatată pe total populație: la vârsta de 17 ani valoarea indicatorului rămâne relativ constantă pe întreaga perioadă atât la băieți (22-24%), cât și la fete (21-22%), cu diferențe de aproximativ 1-3 p.p.; în schimb, la 18 ani, creșterea este semnificativă la ambele genuri: 14 p.p. la băieți (de la 30% la 44%) și 17 p.p. la fete (de la 27% la 44%).
- Pentru vârstele de 17 și 18 ani, valorile indicatorului în perioada 2010/2011-2014/2015, pentru ambele genuri, confirmă concluziile altor studii și analize statistice conform cărora fetele sunt în avantaj în ceea ce privește participarea la educația de nivel secundar superior; în anul următor, însă, ponderea neparticipării băieților, respectiv a fetelor de 18 ani la acest nivel de educație se egalizează – 44%.
- Deși clasele a IX-a și a X-a au caracter obligatoriu, valorile indicatorului corespunzătoare vârstelor de 15 și 16 ani ating niveluri semnificativ mai mari, mai ales începând cu anul 2013/2014, comparativ cu cele ale vârstelor specifice învățământul gimnazial și primar.

*
* *
*

Pe baza analizei valorilor indicatorului referitor la proporția copiilor din afara sistemului de învățământ s-au desprins următoarele constatări:

- Pe ansamblul populației de vârstă oficială corespunzătoare învățământului primar, proporția copiilor din afara sistemului de educație înregistrează o creștere continuă, dublându-se practic pe parcursul perioadei de referință: de la 4,31% la 8,43%. Tendința este identică și în cazul celor două segmente de populație – masculină și feminină. Se constată, în același timp, prezența inegalităților de gen în defavoarea fetelor din perspectiva acestui indicator, IPG având valori cuprinse între 1,04-1,08.
- În cazul populației de vârstă corespunzătoare învățământului secundar inferior, proporția copiilor necuprinși în sistemul de educație înregistrează, de asemenea, o tendință ascendentă, atât pe total populație școlară, cât și în cazul băieților, respectiv al fetelor. Se constată și în cazul populației de vârsta gimnaziului prezența inegalităților de gen pe întreaga perioadă de raportare. IPG probează dezavantajul fetelor, atingând valori cuprinse între 1,05-1,10.
- Tendințele înregistrate de valorile indicatorului sunt continuu ascendente la toate vârstele specifice învățământului gimnazial, dar, deși spre finalul intervalului ajung la anumite vârste, la aproape același nivel ca în cazul învățământului primar, ritmul de creștere a fost mai lent.
- Proporția adolescenților de vârstă corespunzătoare învățământului secundar superior din afara sistemului de educație crește în cei 6 ani analizați de la aproximativ 16% la un sfert din total populație (cu aproximativ 9 p.p.); se constată, totodată, un echilibru între cele două genuri, IPG fiind cuprins între 0,97 – 1 (cu excepția anului 2010/2011 – 0,96).
- La vârstele de 15-16 ani (clasele a IX-a și a X-a) tendința este similară cu cea înregistrată pe întregul ciclu secundar superior,

creșterea fiind de 10 p.p (de la 7% la aproape 17%); pe genuri, în primii 2 ani se remarcă un dezavantaj accentuat al fetelor (IPG – 1.30-1,32), urmat de echilibrarea valorilor indicatorului (IPG – 0,99-1,02).

- Analiza comparativă privind copiii și tinerii de vârsta învățământului primar, gimnazial și secundar superior, respectiv de 15-16 ani (clasele a IX-a și a X-a) din afara sistemului de învățământ evidențiază următoarele:
 - la toate nivelurile de învățământ se observă un trend ascendent, care se accentuează semnificativ începând cu anul școlar 2012/2013;
 - cea mai mare creștere (de 9-10 p.p.) se înregistrează la nivelul învățământului secundar superior (de la 16% la 25%, iar la clasele IX și X de la 7% la aproape 17%), urmat de gimnaziu (creștere de 4 p.p. - de la 6% la 10%) și ciclul primar, care își dublează nivelul (creștere tot de 4 p.p., de la 4% la 8%);
 - în cazul învățământului primar și gimnazial fetele sunt în dezavantaj de-a lungul întregii perioade analizate, iar la învățământul secundar superior (cu o singură excepție) constatăm egalitate de gen; la vârstele corespunzătoare claselor IX și X, în primii 2 ani fetele sunt într-un dezavantaj accentuat, urmat de echilibrarea nivelului indicatorului pentru cele două genuri, în anii următori.

4. Abandonul școlar pe cohortă

Așa cum s-a precizat și în capitolul dedicat metodologiei de cercetare a prezentului raport, indicatorul *abandonul pe cohortă* reprezintă o modalitate de investigare a fenomenului de părăsire a sistemului de educație, alternativă la metoda intrare/ieșire de calculare a abandonului școlar. Calcularea acestui indicator permite analiza „vieții școlare” a unei cohorte, de la intrarea într-un anumit ciclu de învățământ până la absolvirea acestuia. Metoda poate fi aplicată pe o *cohortă pură* sau pe o *cohortă aparentă*.

- *Abandonul pe cohorta pură*

În acest caz este vorba despre o anumită cohortă de elevi (de exemplu, elevii care intră în clasa I / a V-a într-un anumit an școlar) ce este urmărită fără a se lua în calcul elevii repetenți din clasele anterioare sau pe cei care se transferă de la alte școli și care se adaugă cohortei inițiale. Analiza unei cohorte pure permite identificarea situațiilor de abandon, repetenție, migrație, deces, respectiv a fenomenelor care intră în categoria pierderilor școlare și care determină reducerea efectivelor școlare pe parcursul anilor de studii. Metoda analizei cohortelor pure este mai laborioasă, mai dificil de aplicat pe date naționale și presupune deținerea de informații precise despre diferitele categorii de pierderi școlare, pentru fiecare an de studiu din cadrul unui ciclu de învățământ (numărul elevilor repetenți, exmatriculați, care au abandonat școala, care au decedat, care au emigrat) (Fartușnic, 2012).

- *Abandonul pe cohorta aparentă*

Reprezintă o metodă simplificată care constă în raportarea numărului elevilor care finalizează clasa a IV-a / a VIII-a / a X-a într-un anumit an școlar, la numărul elevilor înscriși în clasa I / a V-a în urmă cu 4, 8 sau 10 ani (clasa pregătitoare nu este luată în calcul pentru că toate cohortele analizate în studiul de față, până la nive-

lul anului 2014/2015, au avut debutul școlar direct în clasa I). Cohortele aparente iau în calcul, pe lângă fluxul inițial, și elevii repețeți din anii anteriori, pe cei exmatriculați cu drept de reînscrisiere sau pe cei veniți prin transfer de la alte școli. Prin metoda cohortelor aparente pot fi evaluate pierderile școlare, în general, fiind mai dificilă operarea distincției între diferitele categorii ale acestora (abandon, repețeție etc.). Totuși, metoda în sine aduce anumite corecții, fapt ce permite o anumită estimare a dimensiunilor ratei abandonului școlar pe parcursul unui ciclu. Astfel, dat fiind că fiecare cohortă preia anual elevii repețeți de același nivel de studii (clasă) din anul școlar anterior, care acoperă pierderile prin repețeție din interiorul cohortei inițiale, această categorie de pierderi este, practic, anulată. Ca urmare, diferența între cohorta de elevi care absolvă un anumit ciclu de învățământ și cohorta inițială este reprezentată, în cea mai mare parte, de abandon (Fartușnic, 2012).

O corecție care trebuie totuși aplicată în vederea estimării abandonului pe cohortă aparentă constă în excluderea, din volumul total al pierderilor pe ciclu, a ratei repețeției de la nivelul claselor terminale (a IV-a / a VIII-a / a X-a), care nu se mai recuperează, întrucât analiza se oprește la momentul absolvirii acestor clase.

Eventuale alte corecții mai pot fi aduse prin excluderea cazurilor de deces și migrație. Numărul deceselor nu afectează, însă, în mod semnificativ datele (de exemplu, pentru anul 2014, datele INS arată că rata mortalității la grupele de vârstă 5-9 ani și 10-14 ani a fost de 0,2‰). Pe de altă parte, informațiile INS privind migrația populației de vârstă școlară evidențiază efective reduse (de exemplu, 699 copii de 5-9 ani și 768 copii de 10-14 ani emigranți definitiv, respectiv 6650 copii de 5-9 ani și 5781 copii de 10-14 ani – emigranți temporar, la nivelul anului 2015), fără însă a avea date privind parcursul lor școlar. Având însă în vedere că, nu de puține ori, migrația externă implică abandonul școlar, putem estima că fenomenul migrației nu reduce semnificativ valorile ratei abandonului calculat pe baza cohortelor aparente.

Cu toate precauțiile exprimate cu privire la metoda analizei pe cohorte aparente, aceasta se apropie mai mult de proporțiile reale ale abandonului școlar, comparativ cu metoda intrare-ieșire. Aceasta, deoarece metoda surprinde și cazurile de abandon înregistrate în trecerea de la o clasă la alta, fiind anulate, totodată, anumite distorsiuni în modul de înregistrare a datelor.

Capitolul de față prezintă analiza valorilor acestui indicator din variate perspective și pe cohorte multiple, după cum urmează:

- **abandonul pe cohortă la nivelul învățământului primar** – evidențiază pierderile școlare prin abandon la nivelul unei cohorte de elevi care a intrat în clasa I și a absolvit învățământul primar după 4 ani școlari; pentru calcularea abandonului la acest nivel de studiu au fost luate în calcul date referitoare la ultimele opt cohorte de elevi;
- **abandonul pe cohortă la nivelul învățământului gimnazial** – evidențiază pierderile școlare prin abandon la nivelul unei cohorte de elevi care a intrat în clasa a V-a și a absolvit învățământul gimnazial după 4 ani școlari; pentru calcularea abandonului la acest nivel de studiu au fost luate în calcul date referitoare la ultimele opt cohorte de elevi;
- **abandonul pe cohortă la nivelul învățământului primar și gimnazial** – evidențiază pierderile școlare prin abandon la nivelul unei cohorte de elevi care a intrat în clasa I și a absolvit învățământul gimnazial după 8 ani școlari; pentru calcularea abandonului la acest nivel de studiu au fost luate în calcul date referitoare la ultimele cinci cohorte de elevi;
- **abandonul pe cohortă la nivelul învățământului obligatoriu** – evidențiază pierderile școlare prin abandon la nivelul unei cohorte de elevi care a intrat în clasa I și a absolvit învățământul obligatoriu după 10 ani școlari; pentru calcularea abandonului la acest nivel de studiu au fost luate în calcul date referitoare la ultimele trei cohorte de elevi.

La calcularea valorilor indicatorilor anterior menționați s-au luat în considerare o serie de aspecte specifice, după cum urmează:

- Pierderile pe parcursul unui ciclu de învățământ au fost calculate prin raportarea numărului de absolvenți la cel de elevi înscriși în acel ciclu de învățământ cu 4, 8, respectiv 10 ani în urmă (în funcție de nivelul de învățământ pentru care s-a calculat indicatorul). Abandonul școlar pe cohortă include, așa cum s-a menționat anterior, situațiile de abandon de pe parcursul respectivului ciclu de învățământ, determinate de cauze variate (inclusiv deces, migrație, exmatriculare).
- Valorile indicatorilor au fost calculate și analizate în funcție de un ansamblu de criterii relevante: mediu de rezidență, sexe, nivel de învățământ.
- Pentru anul de finalizare a ciclurilor de învățământ au fost luate în calcul ultimele date statistice disponibile la nivelul INS la momentul realizării prezentului raport (anul școlar 2014/2015). Pentru anul de înscriere într-un ciclu de învățământ au fost luate în calcul cohortele care au avut debutul după anul școlar 2003/2004, an în care două generații de copii au intrat concomitent în sistemul educațional, la 6 ani și la 7 ani.

4.1. Abandonul școlar pe cohortă în învățământul primar

Analiza datelor privind participarea la învățământul primar, referitoare la opt cohorte de elevi, evidențiază o scădere aproape constantă a pierderilor școlare, respectiv a abandonului pe cohortă.

Astfel, **ponderea abandonului școlar pe cohortă, calculată la nivelul învățământului primar a scăzut semnificativ** în ultimii opt ani: dacă la nivelul anului 2007/2008, aproape 10% dintre elevii care au avut debutul școlar cu patru ani în urmă erau în situația de abandon școlar, în 2014/2015 ponderea corespunzătoare a fost de puțin peste 5%. În condițiile în care rata repetenției a fost relativ constantă la nivelul ultimului an de studiu al ciclului primar,

ponderea pierderilor școlare corespunzătoare acestui nivel de studiu a scăzut aproape constant, de la aproape 12% la nivelul anului școlar 2007/2008 la aproape 7% la nivelul anului școlar 2014/2015, cu ușoare variații de la un an la altul.

Tabel 4.1 Abandonul școlar pe cohortă în învățământul primar

	Înscriși în clasa I		Absolvenți ciclul primar (cl. a IV-a)		% absolvenți ciclul primar	% pierderi pe parcursul ciclului primar	% repețenți clasa a IV-a	% abandon școlar ciclul primar*
	An școlar	Total	An școlar	Total				
Total	2004/2005	227850	2007/2008	200751	88,1	11,9	2,1	9,8
Urban		103359		98778	95,6	4,4	1,5	3,0
Rural		124491		101973	81,9	18,1	2,5	15,6
Total	2005/2006	226324	2008/2009	202427	89,4	10,6	2,2	8,4
Urban		108210		99993	92,4	7,6	1,4	6,2
Rural		118114		102434	86,7	13,3	2,9	10,4
Total	2006/2007	220489	2009/2010	204258	92,6	7,4	2,1	5,3
Urban		107314		100610	93,8	6,2	1,3	4,9
Rural		113175		103648	91,6	8,4	2,8	5,6
Total	2007/2008	221185	2010/2011	206155	93,2	6,8	2,1	4,7
Urban		106946		101361	94,8	5,2	1,4	3,8
Rural		114239		104794	91,7	8,3	2,7	5,6
Total	2008/2009	212022	2011/2012	196417	92,6	7,4	2,2	5,2
Urban		105462		98356	93,3	6,7	1,5	5,3
Rural		106560		98061	92,0	8,0	2,9	5,1
Total	2009/2010	203895	2012/2013	186939	91,7	8,3	2,1	6,2
Urban		100938		93660	92,8	7,2	1,6	5,7
Rural		102957		93279	90,6	9,4	2,7	6,7

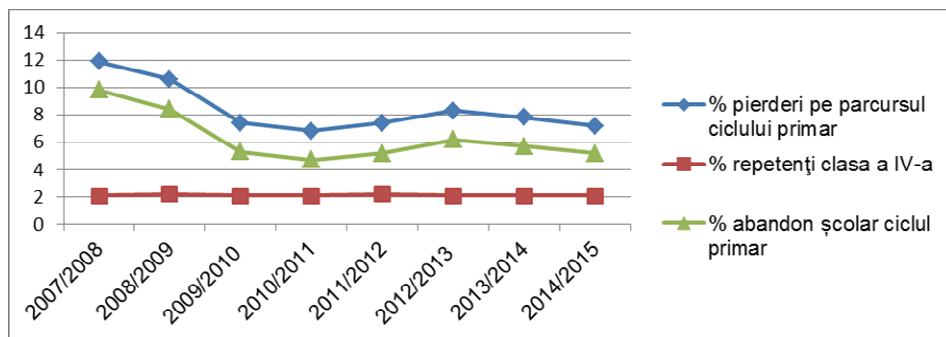
Total	2010/ 2011	203926	2013/ 2014	187921	92,2	7,8	2,1	5,7
Ur- ban		103212		96288	93,3	6,7	1,4	5,3
Rural		100714		91633	91,0	9,0	2,8	6,2
Total	2011/ 2012	203926	2014/ 2015	191165	92,8	7,2	2,1	5,2
Ur- ban		107022		100703	94,1	5,9	1,4	4,5
Rural		99033		90462	91,3	8,7	2,8	5,8

* Inclusiv cazurile de deces, migrație, exmatriculare, precum și elevii cu situația școlară neîncheiată.

Observație: Datele se referă la toți elevii din învățământul de masă și din învățământul special, indiferent de forma de învățământ (elevii din alte forme de învățământ decât zi sunt foarte puțini, de ordinul zecilor).

Sursa: Date calculate pe baza informațiilor INS.

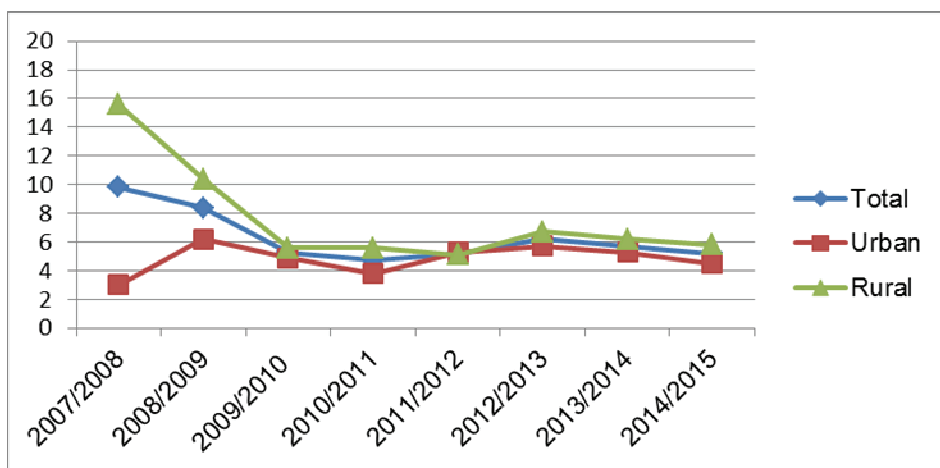
Fig. 4.1 Pierderi și abandon școlar pe cohortă, în învățământul primar (%)

Datele privind abandonul școlar pe cohortă în funcție de mediul de rezidență evidențiază **diferențe ample între rural și urban**, precum și variații semnificative la nivelul aceluiași mediu, de la un an la altul. Astfel, în urban, rata abandonului pe cohortă a oscilat ușor, de la 3% în anul școlar 2007/2008 la 4,5% în 2014/2015. Semnificativ diferită este evoluția valorii indicatorului în rural: de la 15,6% în 2007/2008 (cu o diferență foarte amplă, de aproape 13 p.p. față de urban) la valoarea de 5,8% în 2014/2015 (cu diferențe relativ constante față de urban, în ultimii ani școlari). Aproximarea

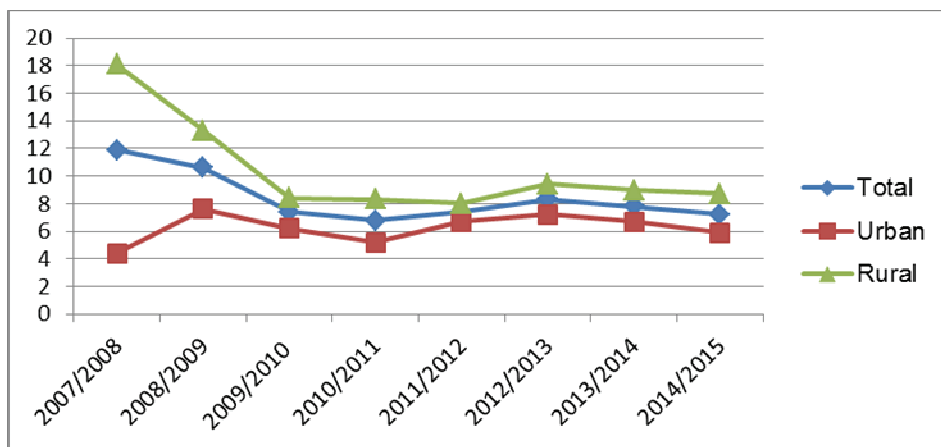
valorii indicatorului pe cele două medii de rezidență se suprapune cu finalizarea *Proiectului pentru Învățământ Rural* (PIR 2003-2009), fapt care poate explica ameliorarea semnificativă a datelor, prin impactul pozitiv al intervențiilor derulate prin intermediul programului (formarea cadrelor didactice, sistemul de mentorat, dotări cu materiale didactice și de învățare etc.).

Fig. 4.2. Distribuția pe medii de rezidență a abandonului școlar pe cohortă, învățământul primar (%)

Cu toate aceste ameliorări semnificative, diferențele pe medii de rezidență privind abandonul pe cohortă în învățământul primar, la care se adaugă și diferențele relativ constante privind repetenția la nivelul clasei de final de ciclu (între 1-1,5 p.p.) situează învățământul din mediul rural într-o poziție dezavantajată, pierderile școlare fiind cu aproape 3 p.p. mai mari față de urban la nivelul anului 2014/2015 (8,7% în rural, 5,9% în urban).

Fig. 4.3. Distribuția pe medii de rezidență a pierderilor școlare pe cohortă, învățământul primar (%)

În ceea ce privește **diferența pe sexe a valorii abandonului școlar pe cohortă**, datele evidențiază valori ușor mai mari în cazul băieților (cu 0,2-1,5 p.p. mai mult față de indicatorul pentru populația feminină), pe toată durata de școlarizare a celor opt cohorte analizate, cu tendința de reducere în ultimii ani.

Tabel 4.2. Abandonul școlar pe cohortă în învățământul primar, pe sexe (%)

	2007/ 2008	2008/ 2009	2009/ 2010	2010/ 2011	2011/ 2012	2012/ 2013	2013/ 2014	2014/ 2015
Total	9,8	8,4	5,3	4,7	5,2	6,2	5,7	5,2
Feminin	9,3	7,6	5,2	4,4	4,9	6,0	5,6	5,0
Masculin	10,3	9,1	5,4	5,0	5,5	6,4	5,8	5,3

Sursa: Date calculate pe baza informațiilor INS.

Aceste date, coroborate cu diferențe ușoare ale repetenției (ce are valori mai mari tot în cazul băieților), conduce la o **situație de ușor dezavantaj al populației masculine cu privire la participarea școlară**: pierderile pe parcursul învățământului primar sunt ușor mai mari în cazul băieților, cu 1-2 p.p. comparativ cu fetele (vezi și tabel 9, Anexa).

Tabel 4.3. Pierderile școlare pe cohortă în învățământul primar, pe sexe (%)

	2007/ 2008	2008/ 2009	2009/ 2010	2010/ 2011	2011/ 2012	2012/ 2013	2013/ 2014	2014/ 2015
Total	11,9	10,6	7,4	6,8	7,4	8,3	7,8	7,2
Feminin	11,1	9,5	6,9	6,2	6,7	7,7	7,4	6,7
Masculin	12,6	11,6	7,8	7,4	8,0	8,9	8,3	7,7

Sursa: Date calculate pe baza informațiilor INS.

4.2. Abandonul școlar pe cohortă în învățământul gimnazial

După valori de aproape 14% în perioada 2007-2008, abandonul pe cohortă calculat la nivelul învățământului gimnazial (pentru opt cohorte de elevi) a scăzut în ultimii ani, situându-se la valori relativ constante de aproximativ 12%. Cu alte cuvinte, mai mult de 1 elev din 10 dintr-o cohortă care intră în clasa a V-a abandonează studiile, pe parcursul celor 4 ani de învățământ gimnazial.

Compararea dintre abandonul școlar în ciclul gimnazial și valoarea corespunzătoare de la nivelul ciclului primar evidențiază diferențe majore și **situația de dezavantaj accentuat pentru învățământul gimnazial**: 11,9% abandon pe cohortă în gimnaziu, respectiv 5,9% în primar, în cazul cohortelor care finalizează nivelurile respective de învățământ în anul școlar 2014/2015.

Concomitent, rata repetenției la nivelul ultimului an de studiu – relativ constantă în învățământul primar, pe parcursul perioadei analizate – înregistrează în învățământul gimnazial o tendință de ușoară creștere de la un an la altul. Ca urmare, după o scădere semnificativă în 2009/2010, **ponderea pierderilor școlare pe parcursul ciclului gimnazial este în ușoară creștere în ultimii ani**, ajungând la valoarea de 15% în anul școlar 2014/2015.

Tabel 4.4. Abandonul școlar pe cohortă în învățământul gimnazial

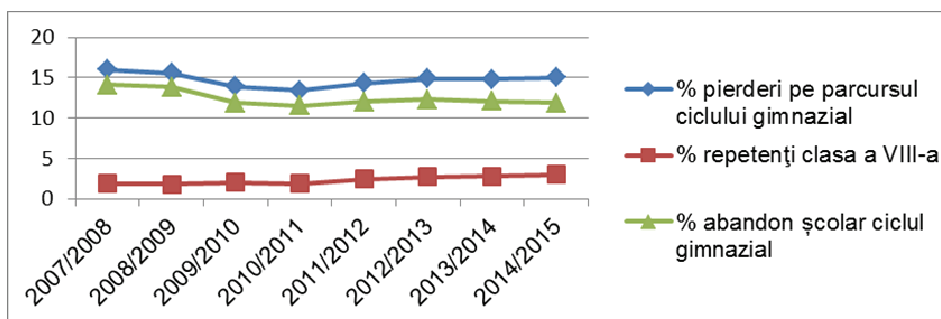
	Înscriși în clasa a V-a		Absolvenți ciclul gimnazial (cl. a VIII-a)		% absolvenți ciclul gimnazial	% pierderi pe parcursul ciclului gimnazial	% repețenți clasa a VIII-a	% abandon școlar ciclul gimnazial*
	An școlar	Total	An școlar	Total				
Total	2004 /	246155	2007/	206674	84,0	16,0	1,9	14,1
Urban	2005	123535	2008	113107	91,6	8,4	1,6	6,8
Rural		122620		93567	76,3	23,7	2,2	21,4
Total	2005/	240256	2008/	202825	84,4	15,6	1,8	13,8
Urban	2006	122944	2009	109080	88,7	11,3	1,4	9,9
Rural		117312		93745	79,9	20,1	2,2	17,9
Total	2006/	231153	2009/	199078	86,1	13,9	2,0	11,9
Urban	2007	117821	2010	106483	90,4	9,6	1,7	8,0
Rural		113332		92595	81,7	18,3	2,3	16,0
Total	2007/	262549	2010/	227369	86,6	13,4	1,9	11,5
Urban	2008	130667	2011	117946	90,3	9,7	1,5	8,3
Rural		131882		109423	83,0	17,0	2,2	14,8
Total	2008/	214028	2011/	183315	85,7	14,3	2,4	12,0
Urban	2009	107927	2012	96739	89,6	10,4	1,8	8,5
Rural		106101		86576	81,6	18,4	2,9	15,5
Total	2009/	215534	2012/	183312	85,1	14,9	2,7	12,3
Urban	2010	109252	2013	96897	88,7	11,3	2,3	9,0
Rural		106282		86415	81,3	18,7	3,1	15,6
Total	2010/	214412	2013/	182600	85,2	14,8	2,8	12,1
Urban	2011	107926	2014	96023	89,0	11,0	2,2	8,8
Rural		106486		86577	81,3	18,7	3,3	15,4
Total	2011/	216759	2014/	184353	85,0	15,0	3,0	11,9
Urban	2012	108682	2015	96525	88,8	11,2	2,4	8,8
Rural		108077		87828	81,3	18,7	3,7	15,0

* Inclusiv cazurile de deces, migrație, exmatriculare, precum și elevii cu situația școlară neîncheiată.

Observație: Datele se referă la elevii din învățământul de masă și din învățământul special. Pentru învățământul gimnazial de masă, datele cuprind numai forma de învățământ de zi. Excepție fac anii școlari 2013/2014 și 2014/2015 pentru care nu sunt date privind repetenții pe forme de învățământ, aceștia fiind considerați per total.

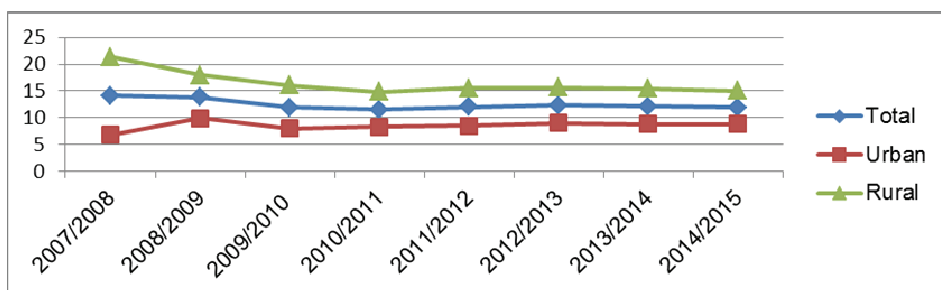
Sursa: Date calculate pe baza informațiilor INS.

Fig. 4.4. Pierderi și abandon școlar pe cohortă, în învățământul gimnazial (%)

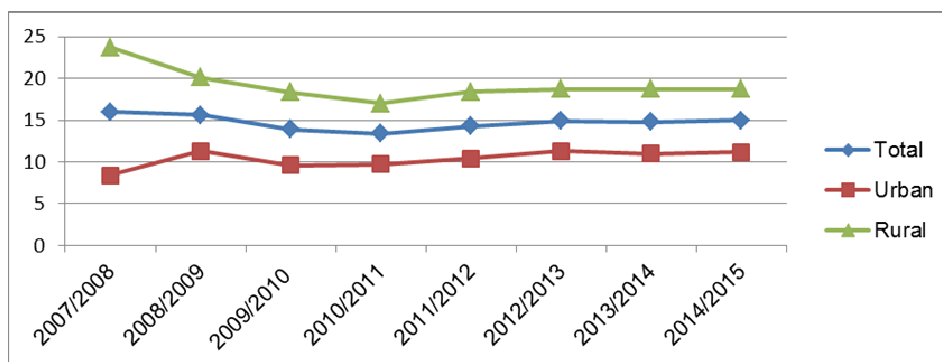
Ca și în învățământul primar, în gimnaziu abandonul școlar pe cohortă în funcție de mediul de rezidență evidențiază **diferențe foarte ample între rural și urban**. Deși aceste diferențe s-au redus începând cu anul școlar 2009/2010, continuă să rămână semnificative, în defavoarea mediului rural: 8,8% abandon școlar pe cohortă în urban și 15% în rural, la nivelul anului 2014/2015.

Fig. 4.5. Distribuția pe medii de rezidență a abandonului școlar pe cohortă, în învățământul gimnazial (%)

Adăugând la calcul și ponderea repetenților din ultimul an de ciclu, pierderile școlare pe parcursul ciclului gimnazial sunt și mai evidente în rural, fiind la diferență de 7,5 p.p față de urban, în anul 2014/2015 (11,2% în urban și 18,7% în rural). Datele evidențiază nevoia unor intervenții ameliorative semnificative la nivelul învățământului gimnazial rural, aspect semnalat și de alte studii și rapoarte statistice în domeniu (Fartușnic, 2012; ISE, 2016).

Fig. 4.6. Distribuția pe medii de rezidență a pierderilor școlare pe cohortă, învățământul gimnazial (%)

Ca și în învățământul primar, **diferența pe sexe a valorii abandonului școlar pe cohortă** evidențiază că mai mulți băieți decât fete abandonează studiile pe parcursul învățământului gimnazial. Pe toată durata analizată, ponderea abandonului pe cohortă în cazul populației școlare masculine a fost constant mai mare cu 3-5 p.p. față de valoarea indicatorului la populația școlară feminină.

Tabel 4.5. Abandonul școlar pe cohortă în învățământul gimnazial, pe sexe (%)

	2007/ 2008	2008/ 2009	2009/ 2010	2010/ 2011	2011/ 2012	2012/ 2013	2013/ 2014	2014/ 2015
Total	14,1	13,8	11,9	11,5	12	12,3	12,1	11,9
Feminin	11,6	11,5	10,2	9,8	10,3	10,6	10,3	9,8
Masculin	16,4	15,9	13,5	13,2	13,5	13,7	13,7	13,8

Sursa: Date calculate pe baza informațiilor INS.

Luând în calcul și procentul repetenției din ultimul an de ciclu (clasa a VIII-a) – care are valori mai mari tot în cazul băieților – **pierderile școlare pe parcursul învățământului gimnazial sunt semnificativ mai ample în cazul băieților**, comparativ cu fetele.

De exemplu, 12,5% fete și 17,2% băieți din cohorta de absolvenți 2014/2015 au abandonat studiile gimnaziale pe parcursul acestora (vezi și tabel 10, Anexa).

Tabel 4.6. Pierderile școlare pe cohortă în învățământul gimnazial, pe sexe (%)

	2007/ 2008	2008/ 2009	2009/ 2010	2010/ 2011	2011/ 2012	2012/ 2013	2013/ 2014	2014/ 2015
Total	16,0	15,6	13,9	13,4	14,3	14,9	14,8	15,0
Feminin	13,3	13,1	11,9	11,5	12,2	12,8	12,7	12,5
Masculin	18,6	17,9	15,7	15,2	16,3	16,9	16,8	17,2

Sursa: Date calculate pe baza informațiilor INS.

4.3. Abandonul școlar pe cohortă în învățământul primar și gimnazial

Un alt indicator calculat în cadrul raportului de față vizează rata abandonului școlar în învățământul primar și gimnazial, care urmărește viața școlară a elevilor pe parcursul a opt ani de studiu. Pe lângă elementele specifice fiecărui ciclu de învățământ, acest indicator ia în calcul și **aspectele școlare care se produc la tranziția dintre învățământul primar și gimnazial** – fie în termeni de pierderi, fie de recuperare: abandon la final de învățământ primar, chiar în condițiile finalizării cu succes a acestui nivel de studiu; migrația externă, care duce adesea la abandon școlar; reveniri în sistemul de învățământ, la începutul sau pe parcursul ciclului gimnazial.

Ca urmare, valorile abandonului școlar pe cohortă în învățământul primar și gimnazial nu se rezumă la simpla însumare a valorilor indicatorului corespunzătoare fiecărui ciclu de școlarizare în parte, ci oferă o altă perspectivă asupra *vieții școlare* a unei cohorte de elevi, pe parcursul a opt ani de studiu.

Abandonul pe cohortă în învățământul primar și gimnazial a avut o tendință de scădere constantă în ultimii cinci ani școlari, de la valoarea de 19,2% în 2010/2011 la valoarea de 13,7% în 2014/2015.

Tabel 4.7. Abandonul școlar pe cohortă în învățământul primar și gimnazial

	Înscriși în clasa I		Absolvenți ciclul primar și gimnazial (cl. a VIII-a)		% absolvenți ciclul primar și gimnazial	% pierderi pe parcursul ciclului primar și gimnazial	% repetenți clasa a VIII-a	% abandon școlar ciclul primar și gimnazial*
	An școlar	Total	An școlar	Total				
Total	2003/2004	287552	2010/2011	227369	79,1	20,9	1,7	19,2
Urban		127141		117946	92,8	7,2	1,5	5,7
Rural		160411		109423	68,2	31,8	1,8	29,9
Total	2004/2005	227850	2011/2012	183315	80,5	19,5	2,2	17,3
Urban		103359		96739	93,6	6,4	1,9	4,5
Rural		124491		86576	69,5	30,5	2,5	28,0
Total	2005/2006	226324	2012/2013	183312	81,0	19,0	2,6	16,4
Urban		108210		96897	89,5	10,5	2,3	8,1
Rural		118114		86415	73,2	26,8	2,8	24,0
Total	2006/2007	220489	2013/2014	182600	82,8	17,2	2,7	14,5
Urban		107314		96023	89,5	10,5	2,3	8,3
Rural		113175		86577	76,5	23,5	3,1	20,4
Total	2007/2008	221185	2014/2015	184353	83,3	16,7	3,0	13,7
Urban		106946		96525	90,3	9,7	2,4	7,3
Rural		114239		87828	76,9	23,1	3,5	19,6

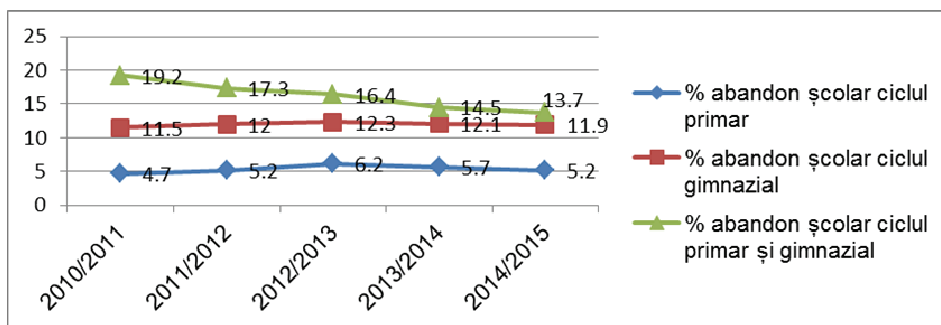
* Inclusiv cazurile de deces și migrație, precum și elevii cu situația școlară neîncheiată.

Observație: Pentru învățământul primar sunt luați în calcul toți elevii, indiferent de forma de învățământ, iar pentru gimnaziu datele se referă numai la forma de învățământ de zi. Excepție fac anii școlari 2013/2014 și 2014/2015 pentru care nu sunt date privind repetenții pe forme de învățământ, aceștia fiind considerați per total.

Sursa: Date calculate pe baza informațiilor INS.

Comparând ponderea abandonului școlar pe parcursul învățământului primar și gimnazial (8 ani de studiu) cu ponderea corespunzătoare în învățământul primar, respectiv în învățământul gimnazial (separat), se remarcă o tendință specifică: în ultimii ani, rata abandonului a fost în ușoară scădere în învățământul primar, respectiv în învățământul gimnazial și în scădere accentuată pe parcursul întregului ciclu de 8 ani de studiu. Explicația poate fi identificată la nivelul datelor statistice INS, care evidențiază, la nivelul fiecărui an școlar, efective semnificative de elevi cu statut de re-înmatriculați în învățământul gimnazial¹.

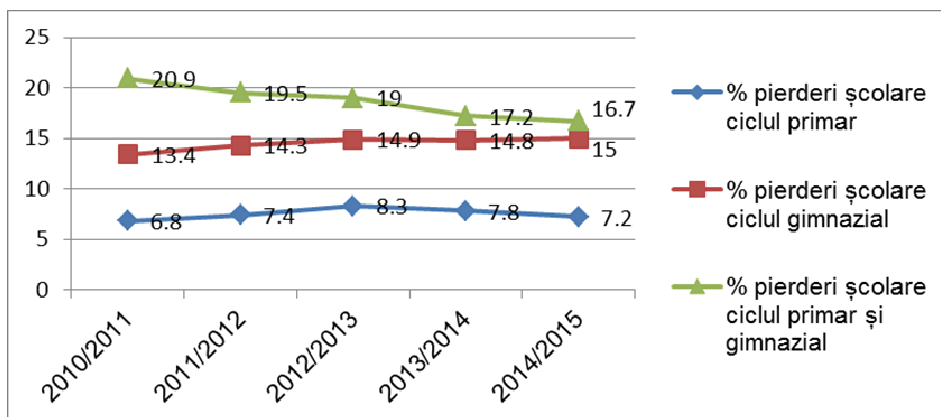
Fig. 4.7. Abandonul școlar pe cohortă – comparație: învățământul primar / învățământul gimnazial / învățământul primar și gimnazial

Corelată cu rata abandonului este ponderea pierderilor școlare, care înglobează și elevii repetenți din ultimul an de studiu. Datele evidențiază **pierderi semnificative dintr-o cohortă de elevi, din clasa I până în clasa a VIII-a**, care sunt însă în scădere constantă în ultimi ani școlari: de la 20,9% în 2010/2011 la 16,7% în 2014/2015.

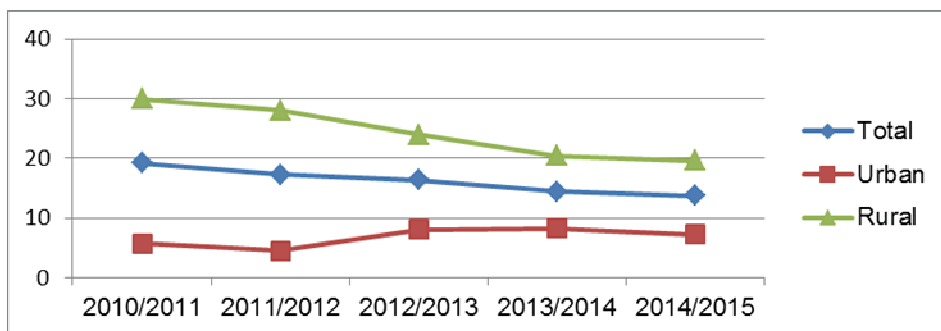
¹ Cf. Caiete statistice educație INS, 2004-2015.

Fig. 4.8. Pierderile școlare pe cohortă – comparație: învățământul primar / învățământul gimnazial / învățământul primar și gimnazial

Analiza abandonului școlar pe cohortă, respectiv a pierderilor școlare pe cohortă în funcție de mediul de rezidență evidențiază diferențe foarte mari între rural și urban. Deși aceste diferențe s-au redus de la un an școlar la altul, continuă să rămână semnificative, situând **mediul rural într-o situație de defavorizare**. Astfel, la nivelul anului 2014/2015, mai puțin de 1 elev din 10 abandona studiile în urban, comparativ cu 2 elevi din 10, în rural (7,3% urban și 19,6% rural).

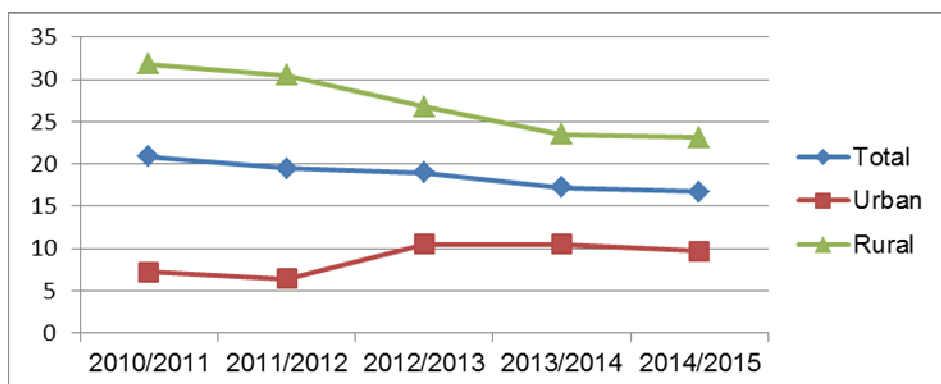
Fig. 4.9. Distribuția pe medii de rezidență a abandonului școlar pe cohortă, învățământul primar și gimnazial (%)

Adăugând la calcul și ponderea repetenților din ultimul an de ciclu, pierderile școlare la nivelul unei cohorte de elevi, de la clasa I la

clasa a VIII-a, au dimensiuni și mai ample. În 2014/2015, diferențele pe medii de rezidență erau de peste 13 p.p., în defavoarea mediului rural: **aproape un sfert dintr-o cohortă de elevi din rural se pierde pe parcursul învățământului primar și gimnazial, comparativ cu 1 din 10 elevi în urban** (23,1% rural și 9,7% urban).

Fig. 4.10. Distribuția pe medii de rezidență a pierderilor școlare pe cohortă, învățământul primar și gimnazial (%)

Ca și în învățământul primar, respectiv în învățământul gimnazial, se remarcă valori mai ridicate ale abandonului pe cohortă și ale pierderilor școlare, din clasa I până în clasa a VIII-a, în cazul populației masculine. Pe durata analizată, valorile celor doi indicatori au fost cu 1-3 p.p. mai mari în cazul băieților, comparativ cu fetele (vezi și tabel 11, Anexa).

Tabel 4.8. Abandonul școlar pe cohortă în învățământul primar și gimnazial, pe sexe (%)

	2010/ 2011	2011/ 2012	2012/ 2013	2013/ 2014	2014/ 2015
Total	19,2	17,3	16,4	14,5	13,7
Feminin	17,7	16,7	15,6	13,6	12,5
Masculin	20,7	17,9	17,2	15,3	14,8

Sursa: Date calculate pe baza informațiilor INS.

Tabel 4.9. Pierderile școlare pe cohortă în învățământul primar și gimnazial, pe sexe (%)

	2010/ 2011	2011/ 2012	2012/ 2013	2013/ 2014	2014/ 2015
Total	20,9	19,5	19	17,2	16,7
Feminin	19,2	18,5	17,7	15,9	15,1
Masculin	22,5	20,5	20,2	18,4	18,1

Sursa: Date calculate pe baza informațiilor INS.

4.4. Abandonul școlar pe cohortă în învățământul obligatoriu de 10 ani (clasele I – a X-a)

Abandonul pe cohortă la nivelul învățământului obligatoriu oferă o altă perspectivă de analiză a pierderilor școlare, luând în calcul și clasele a IX-a și a X-a. Indicatorul este considerat relevant și purtător de informație educațională suplimentară, valoroasă pentru politicile educaționale, date fiind aspectele specifice ale trecerii de la ciclul gimnazial la ciclul secundar superior (liceu sau școală profesională).

Pentru a asigura coerența datelor, abandonul pe cohortă în învățământul obligatoriu de 10 ani a fost calculat numai pentru trei cohorte – prima cohortă de debut școlar fiind cea din anul școlar 2003/2004, an în care două generații de copii au intrat concomitent în sistemul educațional, la 6 ani și la 7 ani. **Indicatorul abandon pe cohortă în învățământul obligatoriu are valori foarte mari.** Trebuie, însă, remarcat faptul că valorile indicatorului au fost în scădere semnificativă în ultimii trei ani școlari, de la aproape 30% în 2012/2013 la puțin peste 20% în 2014/2015.

Tabel 4.10. Abandonul școlar pe cohortă în învățământul obligatoriu de 10 ani (clasele I – a X-a)

	Înscriși în clasa I		Absolvenți învățământ obligatoriu (cl. a X-a)		% absolvenți învățământ obligatoriu	% pierderi pe parcursul învățământului obligatoriu	% repețenți clasa a X-a	% abandon școlar pe parcursul învățământului obligatoriu*
	An școlar	Total	An școlar	Total				
Total	2003/2004	287552	2012/2013	195387	67,9	32,1	2,6	29,5
Feminin		138907		101013	72,7	27,3	2,2	25,1
Masculin		148645		94374	63,5	36,5	3,0	33,5
Total	2004/2005	227850	2013/2014	159229	69,9	30,1	2,9	27,2
Feminin		109525		81370	74,3	25,7	2,5	23,3
Masculin		118325		77859	65,8	34,2	3,3	30,9
Total	2005/2006	226324	2014/2015	169230	74,8	25,2	3,3	21,9
Feminin		109236		84152	77,0	23,0	2,7	20,2
Masculin		117088		85078	72,7	27,3	3,8	23,5

* Inclusiv cazurile de deces, migrație, exmatriculare, precum și elevii cu situația școlară neîncheiată.

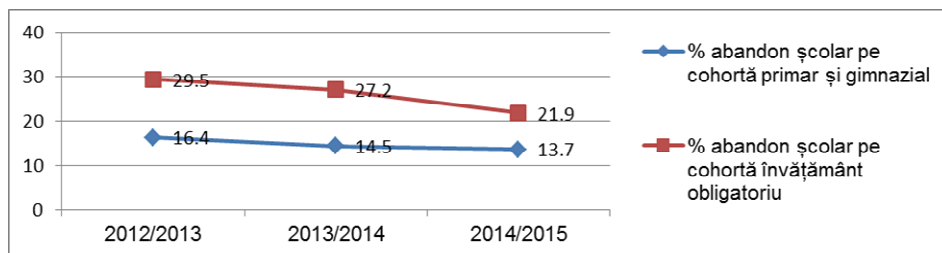
Observație: Pentru învățământul primar sunt luați în calcul toți elevii, indiferent de forma de învățământ, iar pentru gimnaziu datele se referă numai la forma de învățământ de zi, cu excepția anilor școlari 2013/2014 și 2014/2015 pentru care nu sunt date privind repețenții pe forme de învățământ, aceștia fiind considerați per total.

Sursa: Date calculate pe baza informațiilor INS, 2004-2015.

Valoarea indicatorului este foarte înaltă, comparativ cu abandonul școlar pe parcursul învățământului primar și gimnazial. Astfel, dacă până la finalul clasei a VIII-a, aproximativ 1 elev din 10 abandona studiile, până la finalul clasei a X-a valoarea este de aproximativ 2 elevi din 10. Ca urmare, este evidentă **intensitatea acestui fenomen la nivelul claselor a IX-a și a X-a**. Cauzele abandonului școlar sunt multiple și sunt analizate de diferite studii și rapoarte specifice: dificultatea solicitărilor academice, comparativ cu

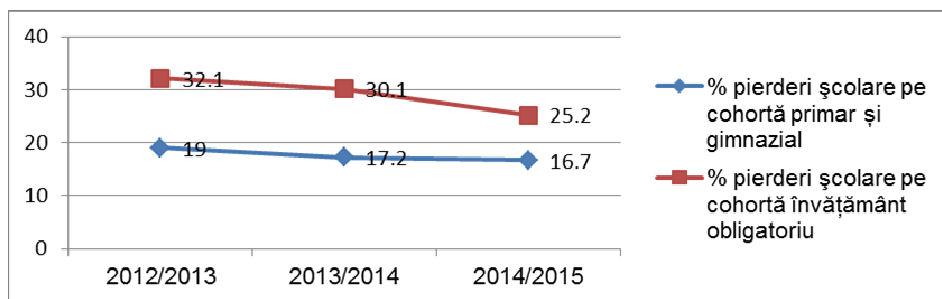
gimnaziul; distanța mare față de casă (în special în cazul elevilor din gimnaziu); costuri ridicate ale școlarizării în învățământul secundar superior; reținerea copiilor acasă, pentru activități în gospodărie (Apostu, 2016).

Fig. 4.11. Abandonul școlar pe cohortă – comparație: învățământul primar și gimnazial / învățământul obligatoriu

Adăugând rata repetențiilor din ultimul an de studiu (clasa a X-a) la rata abandonului, se evidențiază o valoare mare a pierderilor școlare pe parcursul învățământului obligatoriu. Datele înregistrate la nivelul anului 2014/2015 arată că, **din clasa I până în clasa a X-a, se pierde un sfert dintr-o cohortă de elevi**. Ponderea pierderilor este foarte mare, dar este, totuși, în scădere semnificativă în ultimii ani școlari.

Fig. 4.12. Pierderile școlare pe cohortă – comparație: învățământul primar și gimnazial / învățământul obligatoriu

Pornind de la specificitatea rețelei școlare pentru învățământul secundar superior (care este dezvoltată cu prioritate în mediul urban), precum și de la faptul că, în ultimii trei ani școlari, INS nu mai colectează datele privind participarea școlară în învățământul secundar superior în funcție de mediul de rezidență al părinților, ci de cel al unității de învățământ, nu au putut fi calculate valorile acestui indicator pe medii de rezidență. Datele anterioare, calculate până în anul școlar 2013/2014 la nivelul rapoartelor privind starea sistemului de învățământ preuniversitar, arătau, totuși, că rata abandonului școlar calculată după metoda intrare-ieșire era mult mai amplă în rural, comparativ cu mediul urban (ISE, 2016).

Diferențele pe sexe privind abandonul școlar / pierderile școlare pe cohortă în învățământul obligatoriu de 10 ani se păstrează, ca și în cazul indicatorilor anterior menționați, **în defavoarea populației școlare masculine** (vezi și tabel 12, Anexa). Odată cu reintroducerea rutelor de formare profesională, s-a redus decalajul între sexe, de la un an școlar la altul, dar valorile abandonului / pierderilor rămân în continuare mai mari în cazul băieților, comparativ cu fetele.

Tabel 4.11. Abandonul școlar pe cohortă în învățământul obligatoriu, pe sexe (%)

	2012/2013	2013/2014	2014/2015
Total	29,5	27,2	21,9
Feminin	25,1	23,3	20,2
Masculin	33,5	30,9	23,5

Sursa: Date calculate pe baza informațiilor INS.

Tabel 4.12. Pierderile școlare pe cohortă în învățământul obligatoriu, pe sexe (%)

	2012/2013	2013/2014	2014/2015
Total	32,1	30,1	25,2
Feminin	27,3	25,7	23,0
Masculin	36,5	34,2	27,3

Sursa: Date calculate pe baza informațiilor INS.

*
* * *

În cele ce urmează prezentăm câteva concluzii desprinse din analiza abandonului pe cohortă.

Abandonul școlar pe cohortă în învățământul primar:

- Rata abandonului școlar pe cohortă, calculată la nivelul învățământului primar, a scăzut semnificativ în ultimii opt ani, până la valoarea de puțin peste 5% în anul școlar 2014/2015. De asemenea, ponderea pierderilor școlare corespunzătoare acestui nivel de studiu a scăzut aproape constant, având valoarea de aproape 7% la nivelul aceluiași an școlar.
- Datele privind abandonul școlar pe cohortă în funcție de mediul de rezidență evidențiază diferențe mari între rural și urban. Pe parcursul a opt cohorte de elevi, valorile indicatorului au fost relativ constante în urban (3-4%) și în scădere accentuată în rural (de la 15,6% în 2007/2008 la 5,8% în 2014/2015). Cu toate acestea, diferențele pe medii de rezidență privind abandonul pe cohortă în învățământul primar, la care se adaugă și diferențele relativ constante privind repetenția la nivelul clasei de final de ciclu, situează învățământul din mediul rural într-o poziție dezavantajată.
- Datele evidențiază valori ușor mai mari ale abandonului pe cohortă în primar în cazul băieților (cu 0,2-1,5 p.p. mai mult față de indicatorul pentru populația feminină), pe toată durata de școlarizare a celor opt cohorte analizate, cu tendința de redu-

cere în ultimii ani. Corelat, pierderile școlare pe parcursul învățământului primar sunt ușor mai mari în cazul băieților, cu 1-2 p.p. comparativ cu fetele.

Abandonul școlar pe cohortă în învățământul gimnazial:

- Mai mult de 1 elev din 10 dintr-o cohortă care intră în clasa a V-a abandonează studiile, pe parcursul celor 4 ani de învățământ gimnazial. Valoarea indicatorului s-a ameliorat, în ultimii ani școlari. Compararea dintre gimnaziu și primar evidențiază diferențe majore și situația de dezavantaj accentuat pentru învățământul gimnazial: 11,9% abandon pe cohortă în gimnaziu, respectiv 5,9% în primar, în ultimul an al perioadei de referință.
- Ponderea pierderilor școlare pe parcursul ciclului gimnazial este în ușoară creștere în ultimii ani, ajungând la valoarea de 15% în anul școlar 2014/2015.
- Se remarcă diferențe foarte mari între rural și urban privind abandonul și pierderile pe cohortă în gimnaziu. Deși aceste diferențe s-au redus în ultimii ani, continuă să rămână semnificative, în defavoarea mediului rural, datele de la nivelul anului 2014/2015 fiind următoarele: abandon școlar – 8,8% în urban și 15% în rural; pierderi școlare – 11,2% în urban și 18,7% în rural.
- Ca și în învățământul primar, diferența pe sexe a valorii abandonului școlar pe cohortă evidențiază că mai mulți băieți decât fete abandonează studiile pe parcursul învățământului gimnazial, valorile indicatorului în cazul populației școlare masculine fiind cu 3-5 p.p. mai mari față de populația școlară feminină. Luând în calcul și procentul repetenției din ultimul an de ciclu (clasa a VIII-a) – care are valori mai mari tot în cazul băieților – pierderile școlare pe parcursul învățământului gimnazial sunt semnificativ mai mari în cazul băieților, comparativ cu fetele (12,5% fete și 17,2% băieți din cohorta de absolvenți 2014/2015 au abandonat studiile gimnaziale pe parcursul acestora).

Abandonul școlar pe cohortă în învățământul primar și gimnazial

- Indicatorul urmărește viața școlară a elevilor pe parcursul a opt ani de studiu și ia în calcul evenimentele școlare care se produc în tranziția dintre învățământul primar și gimnazial.
- Abandonul și pierderile pe cohortă la nivelul învățământului primar și gimnazial au valori foarte ridicate. Ambii indicatori au fost în scădere constantă în ultimii ani școlari: abandonul pe cohortă – de la 19,2% în 2010/2011 la 13,7% în 2014/2015; pierderile școlare – de la 20,9% în 2010/2011 la 16,7% în 2014/2015.
- Analiza abandonului școlar pe cohortă, respectiv a pierderilor școlare pe cohortă în funcție de mediul de rezidență evidențiază diferențe foarte ample între mediul rural și urban. Deși aceste diferențe s-au redus de la un an școlar la altul, continuă să rămână semnificative, situând mediul școlar rural într-o situație de defavorizare. Astfel, la nivelul anului 2014/2015, mai puțin de 1 elev din 10 abandona studiile în urban, comparativ cu 2 elevi din 10, în rural. Aproape un sfert dintr-o cohortă școlară se pierde pe parcursul învățământului primar și gimnazial în rural, comparativ cu aproximativ 10% elevi din urban.
- Ca și în învățământul primar, respectiv în învățământul gimnazial, se remarcă valori mai ridicate ale abandonului pe cohortă și ale pierderilor școlare, din clasa I până în clasa a VIII-a, în cazul populației masculine. Pe durata analizată, valorile celor doi indicatori au fost cu 1-3 p.p. mai mari în cazul băieților, comparativ cu fetele.

Abandonul școlar pe cohortă în învățământul obligatoriu de 10 ani (clasele I – a X-a)

Abandonul pe cohortă la nivelul învățământului obligatoriu a fost în scădere semnificativă în ultimii trei ani școlari, de la aproape 30% în 2012/2013 la puțin peste 20% în 2014/2015.

- Valoarea indicatorului este foarte ridicată, comparativ cu abandonul școlar pe parcursul învățământului primar și gimnazial, și

evidențiază intensitatea acestui fenomen la nivelul claselor a IX-a și a X-a. Astfel, dacă până la finalul clasei a VIII-a, aproximativ 1 elev din 10 abandona studiile, până la finalul clasei a X-a valoarea este de aproximativ 2 elevi din 10.

- Datele înregistrate la nivelul anului 2014/2015 arată că, din clasa I până în clasa a X-a, se pierde un sfert dintr-o cohortă de elevi.
- Diferențele pe sexe privind abandonul școlar / pierderile școlare pe cohortă în învățământul obligatoriu se păstrează, ca și în cazul indicatorilor anterior menționați, în defavoarea populației școlare masculine.

Concluzii

Măsurile de politică educațională, focalizate mai mult sau mai puțin pe susținerea participării la educație a copiilor, au, deopotrivă, efecte imediate și efecte de perspectivă, efecte asupra generației/cohortei căreia i se adresează în mod explicit și efecte asupra altor generații/cohorte. Ca urmare a acestora, dar și a mobilității populației școlare și evoluției demografice, în perioada de referință a raportului au fost identificate aspecte variate ce țin de participarea la educație (exprimată, în analiza noastră, prin indicatorii proporția copiilor cuprinși în diferite niveluri de educație, rata netă ajustată de participare, ponderea copiilor din afara sistemului de educație și rata abandonului pe cohortă) care necesită analiză și monitorizare și în perspectivă.

➤ **Proporția copiilor cuprinși în diferite niveluri de educație**

• **Învățământul preșcolar**

- La nivelul învățământului preșcolar, tendința generală este inițial de scădere drastică (cu 92 mii de copii în 2012/13 față de 2010/2011, după punerea în aplicare a măsurii legislative referitoare la clasa pregătitoare), urmată de un trend de asemenea descendent, dar concordant cu scăderea demografică). În acest context general, s-a observat o creștere a participării la educație a copiilor de vârste mici (de la 65% la 86% în cazul copiilor de 3 ani, pe parcursul perioadei de referință), rata de cuprindere cea mai mare fiind specifică, totuși, după implementarea clasei pregătitoare, copiilor de 4 și 5 ani.
- Pe sexe, există anumite diferențe la toate vârstele; între 3-5 ani acestea se manifestă în favoarea fetelor, existând, to-

tuși, paritate de gen, iar la 6 ani în avantajul băieților (reflecat și de IPG), ca urmare a trecerii unei proporții mai mari de fete (cu debut școlar mai timpuriu) în nivelul următor de educație.

- Din perspectiva mediului de rezidență, participarea la educația de nivel preșcolar este mai susținută în mediul urban decât în mediul rural (9 din 10 copii din orașe, respectiv aproape 8 copii din 10, cu vârsta teoretică corespunzătoare învățământului preșcolar, sunt cuprinși în grădinițe). Pentru copiii de 6 ani cuprinși în grădinițe, includerea clasei pregătitoare a determinat schimbarea raportului urban/rural în favoarea mediului rural (cu 2-3 p.p. mai numeroși).

• **Învățământul primar**

- Contrar evoluției din învățământul preșcolar, includerea clasei pregătitoare în învățământul primar a determinat creșterea considerabilă a efectivelor de elevi - cu 120 mii (în prezent 2 din 3 copii de 6 ani se regăsesc în învățământul primar, față de mai puțin de 1 din 5 înainte de 2012/2013). Tendința ascendentă s-a manifestat timp de 3 ani, anul școlar 2015/2016 fiind primul în care efectivele de elevi sunt mai reduse decât în anul anterior, dar, bineînțeles, mai crescute decât cele înregistrate înainte de introducerea clasei pregătitoare.
- În general, analiza în funcție de criteriul gen la acest nivel de învățământ reflectă, la aproape toate vârstele, paritate de gen. Excepție face vârsta de 10 ani în cazul căreia fetele, ca urmare a debutului școlar timpuriu, înregistrează o proporție mai redusă care evidențiază inegalitate de gen (IPG=0,96).

- În funcție de criteriul mediu de rezidență, datele evidențiază o participare mai crescută în mediul urban decât în rural, indiferent de vârstă. Cea mai mare diferență se înregistrează în anul școlar 2015/2016, la vârsta de 6 ani (aproape 21 p.p.). Această diferență poate fi determinată de participarea mai crescută la educație în mediul urban, ca urmare a implementării legislației privitoare la clasa pregătitoare, dar și de opțiunea unor părinți de a-și înscrie copiii în școli din mediul urban, chiar dacă domiciliul lor se află în mediul rural.

• **Învățământul gimnazial**

- Populația școlară cuprinsă în învățământul gimnazial în perioada de referință a raportului manifestă o tendință constant descendentă, cea mai semnificativă scădere fiind înregistrată în anul școlar 2011/2012, după absolvirea gimnaziului, în anul anterior, a coortei de elevi care a avut debutul școlar în 2003/2004, an în care au fost școlarizați atât copiii de 6 ani, cât și de 7 ani în clasa I (cu alte cuvinte, un efectiv mai mare de elevi). Cohortele de copii care au urmat au înregistrat o dinamică predictibilă, concordantă cu scăderile demografice și pierderile școlare din anii anteriori.
- Diferențele de gen în învățământul gimnazial nu sunt semnificative, fiind similare celor înregistrate în ciclul primar (cu o mai bună reprezentare a fetelor la vârstele teoretice de debut în ciclul gimnazial, dar cu paritate de gen, respectiv cu o mai bună reprezentare a băieților la vârstele teoretice de sfârșit de gimnaziu, cu valori ale IPG care reflectă inegalitate de gen). Aceste inegalități sunt, însă, efectul debutului școlar timpuriu al fetelor, remarcat încă din învățământul preșcolar.
- Mai buna reprezentare a elevilor din mediul urban decât a celor din mediul rural înregistrată la nivelurile de educație

anterioare, se păstrează și în cazul învățământului gimnazial. O dată cu creșterea în vârstă, se accentuează scăderea participării la educație a elevilor de gimnaziu din mediul rural.

- **Învățământul secundar superior**

- Învățământul secundar superior cuprinde doi ani școlari de învățământ obligatoriu (clasele a IX-a și a X-a), însă doar 7-8 elevi din 10, în vârstă de 15 și 16 ani (vârste teoretice corespunzătoare) se regăsesc în școală, în perioada de referință. Pentru anii terminali ai liceului/învățământului profesional rata de cuprindere scade semnificativ, numai 6-7 elevi din 10 fiind în sistem. Tendința generală, pentru toate vârstele, este de reducere a efectivelor de elevi cuprinse în învățământ.
- Învățământul secundar superior este nivelul la care se constată cea mai mare diferență de gen privind participarea la educație. IPG atinge, astfel, valori de aproximativ 1,20 pe întreaga perioadă, la vârsta de 14 ani, evidențiind un avantaj foarte mare al fetelor la o vârstă care nu corespunde grupei de vârstă specifice învățământului secundar superior (urmare a debutului școlar timpuriu) și valori cuprinse între 1,04-1,06 la 15 ani. La celelalte vârste ratele de cuprindere sunt mai mari tot în cazul fetelor, dar IPG nu mai reflectă inegalitate de gen. Participarea mai scăzută la educație a băieților comparativ cu fetele, precum și tendința de părăsire timpurie a sistemului de educație mai evidentă în cazul acestora impun nevoia unor programe de sprijin pentru susținerea participării la educație în rândul băieților, concomitent cu adaptarea ofertei școlare la nevoile lor de formare și la cerințele pieței muncii.

➤ Rata netă ajustată

Rata netă ajustată pe niveluri de învățământ, indicator analizat în prezentul raport, oferă informații suplimentare asupra participării la educație, informații pe care le prezentăm mai jos.

- Valoarea ratei nete ajustate privind cuprinderea în învățământ este redusă atât în comparație cu anii de început ai perioadei analizate, cât și în comparație cu situația înregistrată în alte state membre ale UE. Aceasta evidențiază totodată un trend continuu descendent la toate nivelurile: de la peste 95% la aproximativ 91% în ciclul primar, de la 94% la 90% în gimnaziu și de la 83% la 75% în învățământul secundar superior (cea mai drastică reducere).
- Valoarea curentă a ratei nete ajustate privind participarea în învățământul secundar superior demonstrează că un sfert dintre tinerii de vârstă corespunzătoare nu mai continuă studiile după clasa a VIII-a sau după ce au reușit să finalizeze învățământul obligatoriu de 10 ani.
- În cazul ratei nete ajustate nu există diferențe semnificative de gen pentru niciun nivel de educație (valoarea IPG, pe întreaga perioadă de referință a raportului și la toate nivelurile de educație, variază între 0.99-1.01).

➤ Ponderea copiilor din afara sistemului de educație

- Proporția copiilor din afara sistemului de educație, indicator complementar ratei nete ajustate, înregistrează o creștere continuă care atinge aproximativ 4 p.p. atât în ciclul primar (nivel în care se produce, practic, o dublare a valorii pe parcursul perioadei de referință - de la 4,3% la 8,4%), cât și gimnazial (de la aproximativ 6% la 10%).

- Tendința pentru cele două cicluri este identică și în cazul celor două segmente de populație – masculină și feminină. Se constată, în același timp, prezența inegalităților de gen în defavoarea fetelor din perspectiva acestui indicator, IPG având valori cuprinse între 1,04-1,08 în nivelul primar și 1,05,-1,10 în gimnaziu.
- Proporția adolescenților de vârstă corespunzătoare învățământului secundar superior din afara sistemului de educație crește în cei 6 ani analizați cu aproximativ 9 p.p. - de la aproximativ 16% la un sfert din total populație; pe genuri, se constată un echilibru, IPG fiind cuprins între 0,97 – 1.
- La vârstele de 15-16 ani (clasele a IX-a și a X-a) tendința este similară cu cea înregistrată pe întregul ciclu secundar superior, creșterea fiind de 10 p.p (de la 7% la aproape 17%); pe genuri, în primii 2 ani se remarcă un dezavantaj accentuat al fetelor (IPG – 1.30-1,32), urmat de echilibrarea valorilor indicatorului (IPG – 0,99-1,02).

➤ **Abandonul școlar pe cohortă**

Valorile indicatorului abandon școlar pe cohortă înregistrează tendințe contrare celor semnalate cu privire la indicatorii anterior analizați. Astfel, dacă atât rata netă ajustată de participare, cât și proporția copiilor din afara sistemului înregistrează evoluții negative (nivelul primului indicator scade, iar al celui de-al doilea crește), abandonul pe cohortă se reduce în cazul tuturor ciclurilor de învățământ. Această situație sugerează o anumită *selecție* care se produce la momentul debutului școlar, cu efecte asupra nivelului abandonului școlar. Observăm, astfel, că în ultimii ani o proporție mai mare de copii nu participă la educație ca urmare a condițiilor de dezavantaj familial, economic, social (încadrându-se în categoria de pierderi școlare înainte de intrarea în sistem), de unde rezultă o rată netă ajustată de cuprindere mai mică, dar un nivel mai scăzut al abandonului înregistrat pe parcursul unui ciclu.

• **Învățământul primar**

- Rata abandonului școlar pe cohortă, în ultimii opt ani, calculată la nivelul învățământului primar, a scăzut semnificativ – de la aproape 10% în cazul coortei care absolvă ciclul primar în 2007/2008, la peste 5% la nivelul coortei care termină clasa a IV-a în 2014/2015 (cu alte cuvinte, 5 din 100 de elevi au abandonat studiile pe parcursul învățământului primar, în ultimul caz menționat). De asemenea, ponderea pierderilor școlare corespunzătoare acestui nivel de studiu – care ia în considerare și numărul repetenților din ultimul an – a scăzut aproape constant, având valoarea de aproximativ 7% în anul școlar 2014/2015.
- Pe genuri, datele evidențiază valori ușor mai mari ale abandonului pe cohortă (cu 0,2-1,5 p.p.) în cazul băieților, cu tendința de reducere în ultimii ani. Corelat, pierderile școlare pe parcursul învățământului primar sunt ușor mai mari tot în cazul băieților - cu 1-2 p.p. comparativ cu fetele.
- La fel ca în cazul ratei de participare, există diferențe importante pe medii de rezidență privind abandonul școlar pe cohortă. În mediul urban, aproximativ 3-5% dintr-o cohortă de elevi au abandonat studiile pe parcursul învățământului primar. În rural, valorile indicatorului au scăzut de la aproximativ 10-15% (nivel înregistrat în cazul primelor două cohorte analizate) la aproximativ 6% în anii următori. Cu toate acestea, se mențin diferențe de aproximativ 1-2 p.p. în defavoarea mediului rural.

• **Învățământul gimnazial**

- Mai mult de 1 din 10 elevi dintr-o cohortă care frecventează gimnaziul abandonează studiile. Deși valoarea indicatorului s-a ameliorat în ultimii ani, compararea dintre gimnaziu și primar evidențiază situația de dezavantaj accentuat pentru

Învățământul gimnazial: 11,9% abandon pe cohortă în gimnaziu, respectiv 5,2% în primar. Corelat cu aceste date, ponderea pierderilor școlare pe parcursul ciclului gimnazial a fost de 15% în anul școlar 2014/2015.

- Mai mulți băieți decât fete abandonează studiile pe parcursul învățământului gimnazial, valorile indicatorului în cazul populației școlare masculine fiind cu 3-5 p.p. mai mari față de populația școlară feminină. Luând în calcul și procentul repetenției din ultimul an de ciclu (clasa a VIII-a), pierderile școlare pe parcursul învățământului gimnazial sunt semnificativ mai mari în cazul băieților (17,2% băieți și 12,5% fete din cohorta de absolvenți 2014/2015).
- Situația de dezavantaj a mediului rural este mult mai accentuată în cazul învățământului gimnazial. Deși diferențele s-au mai redus în ultimii ani, continuă să rămână semnificative, datele de la nivelul anului 2014/2015 fiind următoarele: abandon școlar – 8,8% în urban și 15% în rural; pierderi școlare – 11,2% în urban și 18,7% în rural. Cu alte cuvinte, puțin peste 1 din 10 elevi din urban și aproape 2 din 10 elevi din rural abandonează studiile pe parcursul gimnaziului.

• **Învățământul primar și gimnazial**

- Abandonul și pierderile pe cohortă la nivelul învățământului primar și gimnazial, deși cu valori în scădere constantă în ultimii ani școlari, au valori foarte ridicate. Pentru anul școlar 2014/2015, acestea au fost: 13,7% abandon pe cohortă și 16,7% pierderi școlare.
- Valori mai ridicate ale abandonului pe cohortă și ale pierderilor școlare, din clasa I până în clasa a VIII-a, se remarcă în cazul populației masculine (cu aproximativ 3, respectiv 2 p.p. în cazul cohortei 2014/2015).

- La nivelul anului 2014/2015, mai puțin de 1 din 10 elevi de gimnaziu din urban abandona studiile, comparativ cu 2 din 10 elevi în rural. Aproape un sfert dintr-o cohortă școlară se pierde pe parcursul învățământului primar și gimnazial în rural, comparativ cu o zecime în urban.

- **Învățământul obligatoriu de 10 ani (clasele I – a X-a)**

- Abandonul pe cohortă la nivelul învățământului obligatoriu de 10 ani a fost în scădere semnificativă în ultimii trei ani școlari: de la aproape 30% la nivelul cohorței care a absolvit în 2012/2013, la puțin peste 20% în cazul celei care a finalizat clasa a X-a în 2014/2015. Valoarea indicatorului evidențiază intensitatea mare a fenomenului de abandon, în special la nivelul claselor a IX-a și a X-a. Astfel, dacă până la finalul clasei a VIII-a din 100 de elevi abandonau 14, până la sfârșitul clasei a X-a abandonează 20.
- Datele înregistrate la nivelul anului 2014/2015 arată că, din clasa I până în clasa a X-a, se pierde un sfert dintr-o cohortă de elevi.
- Diferențele pe sexe privind abandonul școlar / pierderile școlare pe cohortă în învățământul obligatoriu de 10 ani se păstrează, ca și în cazul indicatorilor calculați pe ciclul primar și gimnazial, în defavoarea populației școlare masculine (cu aproximativ 3, respectiv 4 p.p. pentru cohorta care absolvă 10 clase în 2014/2015).

O sinteză asupra indicatorilor analizați în funcție de criteriul gen relevă următoarele:

- Indicatorii privind proporția de cuprindere în sistem, pe vârste și niveluri de învățământ, precum și rata netă ajustată de cuprindere evidențiază, în general, paritate de gen.

- Fetele de vârstă învățământului primar și gimnazial, precum și cele de 15-16 ani (vârstă teoretică ce corespunde ultimelor două clase ale învățământului obligatoriu de 10 ani) prezintă un risc mai mare de neparticipare la educație decât băieții (pondere mai mare a fetelor situate în afara sistemului de învățământ).
- În cazul băieților, riscul cel mai mare, la toate nivelurile de învățământ, este reprezentat de abandonul școlar.

Analiza pe medii de rezidență (în cazul indicatorilor pentru calcularea cărora au existat date defalcate în funcție de acest criteriu) evidențiază:

- Menținerea dezavantajului mediului rural în ceea ce privește proporția de cuprindere în toate nivelurile de educație și la toate vârstele.
- Riscul mare de abandon școlar pentru elevii din mediul rural, atât din ciclul primar, dar în special din gimnaziu; în cazul lor, rata abandonului școlar este de aproape două ori mai mare decât pentru elevii din urban.

Concluziile raportului, care evidențiază erodarea constantă a valorii celor mai mulți dintre indicatorii analizați, pun în discuție în ce măsură actualele politici își ating scopul sau sunt suficiente pentru a răspunde provocărilor cu care se confruntă copiii încă de la debutul școlarității și pe întreg parcursul învățământului obligatoriu, în special cei care provin din familii în risc de marginalizare.

ANEXĂ

Tabel 1. Proportia copiilor/tinerilor cuprinși în sistemul de învățământ, pe vârste, sexe și niveluri de educație

	2010/2011		2011/2012		2012/2013		Total	Post-Sec.	Sec. Sup.	Gimm.	Prim.	Pre-pr.	Total	Post-Sec.	Sec. Sup.	Gimm.	Prim.	Pre-pr.	Total		
	Pre-pr.	Prim.	Gimm.	Sec. Sup.	Post-Sec.	Total														Pre-pr.	Prim.
Masc																					
3	64.16				64.16	66.66	66.66					77.68	66.66					77.68			77.68
4	79.31				79.31	78.91	78.91					83.72	78.91					83.72			83.72
5	86.49				86.49	84.41	84.41					89.16	84.41					89.16			89.16
6	77.14	17.63			94.77	76.30	18.68					18.69	94.99	18.69				73.54			92.23
7	6.29	88.99			95.27	6.62	87.86					92.39	94.48	1.29				92.39			93.68
8		92.63			92.63		92.14					92.21	92.14					92.21			92.21
9		96.90			96.90		93.90					94.14	93.90					94.14			94.14
10		82.56	15.88		98.44		78.22	16.64				16.69	94.86					75.87	16.69		92.56
11		11.80	83.69		95.49		11.56	82.67				11.12	94.22					80.93			92.06
12		5.41	91.06		96.47		5.62	90.48				2.62	96.10					91.66			94.28
13			91.58		91.58		92.22					0.53	92.22					91.22			91.74
14			84.68	9.75	94.43		70.59	20.45				2.48	91.05					17.63			91.71
15			16.22	75.96	92.18		13.00	80.64				12.68	93.64					75.29			87.97
16			12.01	83.51	95.52		11.94	79.68				3.65	91.61					81.64			85.28
17				76.46	76.46			75.97	0.00			75.97	75.97	0.00				75.89	0.00		77.24
18				69.51	69.70			67.66	0.10			67.77	67.77					65.98	0.14		66.12
Fem.																					
3	66.86				66.86	69.19	69.19					81.01	69.19					81.01			81.01
4	80.43				80.43	80.24	80.24					84.27	80.24					84.27			84.27
5	87.29				87.29	85.86	85.86					89.21	85.86					89.21			89.21
6	75.75	19.48			95.23	74.94	20.67					75.00	95.61	17.48				75.00			92.47
7	5.25	90.10			95.35	5.68	88.26					92.08	93.94	0.97				92.08			93.05
8		92.54			92.54		91.84					91.99	91.84					91.99			91.99

	2010/2011			2011/2012			2012/2013		
9	95.84		95.84	93.66		93.66	92.99		92.99
10	79.43	18.94	98.37	75.02	19.04	94.06	73.30	18.94	92.24
11	9.63	85.08	94.71	9.08	84.45	93.53	8.84	82.73	91.57
12	3.43	92.32	95.75	3.48	90.83	94.31	1.83	91.63	93.46
13		90.69	90.69		91.61	91.61	0.33	90.97	91.30
14		83.70	95.46		67.33	24.33	1.42	68.88	90.83
15		12.03	91.77		9.06	83.58		8.85	87.03
16		6.60	92.27		6.34	81.64		2.06	85.15
17			79.39			78.69	0.00	77.75	79.47
18			71.88			69.07	0.38	67.02	67.66
Total									
3	65.47		65.47	67.89		67.89	79.29		79.29
4	79.85		79.85	79.56		79.56	83.99		83.99
5	86.88		86.88	85.11		85.11	89.19		89.19
6	76.46	18.53	94.99	19.65		95.29	18.10	74.25	92.35
7	5.78	89.53	95.31	6.16		94.22	1.14	92.24	93.37
8		92.58	92.58			91.99		92.10	92.10
9		96.39	96.39			93.79		93.58	93.58
10		81.04	98.41			94.47		74.62	92.42
11		10.74	95.11			93.89		10.01	91.82
12		4.48	96.12			95.23		2.23	93.88
13			91.14			91.93		0.43	91.53
14			94.93			91.34		1.96	91.28
15			91.98			93.15		10.81	87.51
16			93.93			89.84		2.87	85.22
17			77.89			77.30	0.00	1.04	77.84
18			71.12			68.35	0.24	66.49	66.87

Observație: Datele includ toți elevii, atât din învățământul de masă, cât și din învățământul special, și din toate formele de învățământ.

Sursa: Date calculate pe baza informațiilor INS, 2011-2016.

Tabel 1 (continuare). Proportia copiilor/tinerilor cuprinși în sistemul de învățământ, pe vârste, sexe și niveluri de educație

	2013/2014			2014/2015			2015/2016					
	Pre-pr.	Prim.	Gimm.	Sec. Sup.	Post-Sec.	Total	Pre-pr.	Prim.	Gimm.	Sec. Sup.	Post-Sec.	Total
Masc.												
3	77.00					77.00	71.07					71.07
4	84.31					84.31	84.26					84.26
5	88.39					88.39	88.86					88.86
6	15.52	80.18				95.71	14.41	85.07				99.51
7	0.90	87.69				88.59	0.00	87.91				87.91
8		93.14				93.14		88.11				88.11
9		93.51				93.51		93.70				93.70
10		78.08	15.96			94.04		77.70	15.32			93.02
11		11.10	81.34			92.44		11.33	81.94			93.27
12		2.42	89.19			91.62		2.52	88.71			91.24
13		0.47	90.90			91.36		0.51	88.46			88.97
14		2.40	73.29	15.90		91.59		1.06	74.48	14.12		89.66
15			12.95	74.72		87.67		0.08	13.10	71.77		84.95
16			3.31	78.44		81.75		0.10	3.38	77.82		81.30
17			1.34	80.05	0.00	81.40		0.07	1.30	76.65	0.00	78.03
18				63.18	0.18	63.36		0.07	1.11	63.97	0.28	65.42
Fem.												
3	78.98					78.98	73.30					73.30
4	85.24					85.24	84.96					84.96
5	88.69					88.69	88.30					88.30
6	14.12	82.16				96.27	12.50	86.84				99.34
7	0.70	87.58				88.28	0.00	87.89				87.89
8		92.65				92.65		87.71				87.71

	2013/2014			2014/2015			2015/2016		
9	93.01		93.01	93.16		93.16	88.27		88.27
10	74.78	18.42	93.20	74.90	17.71	92.61	72.76	18.45	91.21
11	8.72	83.50	92.22	8.66	83.63	92.30	8.55	83.25	91.80
12	1.70	89.36	91.06	1.82	89.23	91.04	2.05	88.53	90.58
13	0.33	90.94	91.26	0.35	88.23	88.57	0.25	88.53	88.78
14	1.40	70.46	90.68	0.31	71.24	88.66	0.27	69.14	87.95
15		9.33	86.90	0.07	9.33	85.10	0.08	9.48	84.69
16		1.98	82.33	0.05	1.96	81.63	0.06	2.73	81.04
17		0.73	81.95	0.04	0.67	78.43	0.05	0.63	78.19
18			64.24	0.04	0.62	67.60	0.04	0.52	66.08
Total									
3	77.96		77.96	72.15		72.15	86.13		86.13
4	84.76		84.76	84.60		84.60	83.76		83.76
5	88.53		88.53	88.59		88.59	86.98		86.98
6	14.84	81.14	95.98	13.48	85.93	99.42	82.22	14.37	96.59
7	0.80	87.64	88.44	87.90		87.90	90.62		90.62
8	92.90		92.90	87.92		87.92	90.77		90.77
9	93.27		93.27	93.44		93.44	88.32		88.32
10	76.48	17.15	93.63	76.34	16.48	92.82	74.31	17.22	91.53
11	9.94	82.39	92.33	10.04	82.76	92.80	9.67	82.42	92.09
12	2.07	89.28	91.35	2.18	88.96	91.14	2.52	88.58	91.10
13	0.40	90.92	91.31	0.43	88.35	88.78	0.31	88.59	88.90
14	1.91	71.91	91.15	0.70	72.90	89.17	0.59	70.60	88.13
15		11.19	87.29	0.08	11.26	85.03	0.10	11.69	84.80
16		2.66	82.03	0.08	2.69	81.46	0.07	3.66	81.34
17		1.04	81.67	0.06	0.99	78.22	0.06	0.85	77.25
18			63.79	0.05	0.87	66.49	0.04	0.74	65.13

Observație: Datele includ toți elevii, atât din învățământul de masă, cât și din învățământul special, și din toate formele de învățământ.

Sursa: Date calculate pe baza informațiilor INS, 2011-2016.

Tabel 2. Proportia copiilor cuprinși în învățământul preșcolar, primar și gimnazial, pe vârste și sexe

		Total preșcolar, primar și gimnazial									
		2010/2011	2011/2012	2012/2013	2013/2014	2014/2015	2015/2016				
Masc.											
	3	64.16	66.66	77.68	77.00	71.07	85.14				
	4	79.31	78.91	83.72	84.31	84.26	83.58				
	5	86.49	84.41	89.16	88.39	88.86	87.02				
	6	94.77	94.99	92.23	95.71	99.49	96.38				
	7	95.27	94.48	93.68	88.59	87.91	90.94				
	8	92.63	92.14	92.21	93.14	88.11	91.12				
	9	96.90	93.90	94.14	93.51	93.70	88.38				
	10	98.44	94.86	92.60	94.04	93.02	91.84				
	11	95.49	94.22	92.06	92.44	93.27	92.36				
	12	96.47	96.10	94.28	91.62	91.24	91.59				
	13	91.58	92.22	91.74	91.36	88.97	89.01				
	14	84.68	70.59	71.60	73.29	75.54	72.89				
	15	16.22	13.00	12.68	12.95	13.10	13.90				
	16	12.01	11.94	3.65	3.31	3.38	4.63				
	17			1.35	1.34	1.30	1.12				
	18					1.11	0.99				
Fem.											
	3	66.86	69.19	81.01	78.98	73.30	87.18				
	4	80.43	80.24	84.27	85.24	84.96	83.95				
	5	87.29	85.86	89.21	88.69	88.30	86.94				
	6	95.23	95.61	92.47	96.27	99.34	96.81				
	7	95.35	93.94	93.05	88.28	87.89	90.28				
	8	92.54	91.84	91.99	92.65	87.71	90.41				
	9	95.84	93.66	92.99	93.01	93.16	88.27				
	10	98.37	94.06	92.24	93.20	92.61	91.21				

	2010/2011	2011/2012	2012/2013	2013/2014	2014/2015	2015/2016
11	94.71	93.53	91.57	92.22	92.30	91.80
12	95.75	94.31	93.46	91.06	91.04	90.58
13	90.69	91.61	91.30	91.26	88.57	88.78
14	83.70	67.33	68.88	70.46	71.24	69.41
15	12.03	9.06	8.85	9.33	9.33	9.56
16	6.60	6.34	2.06	1.98	1.96	2.78
17			0.72	0.73	0.67	0.68
18					0.62	0.57
Total						
3	65.47	67.89	79.29	77.96	72.15	86.13
4	79.85	79.56	83.99	84.76	84.60	83.76
5	86.88	85.11	89.19	88.53	88.59	86.98
6	94.99	95.29	92.35	95.98	99.42	96.59
7	95.31	94.22	93.37	88.44	87.90	90.62
8	92.58	91.99	92.10	92.90	87.92	90.77
9	96.39	93.79	93.58	93.27	93.44	88.32
10	98.41	94.47	92.42	93.63	92.82	91.53
11	95.11	93.89	91.82	92.33	92.80	92.09
12	96.12	95.23	93.88	91.35	91.14	91.10
13	91.14	91.93	91.53	91.31	88.78	88.90
14	84.20	69.00	70.28	71.91	73.60	71.20
15	14.18	11.07	10.81	11.19	11.26	11.79
16	9.37	9.20	2.87	2.66	2.69	3.73
17			1.04	1.04	0.99	0.91
18					0.87	0.78

Observație: Datele includ toți elevii, atât din învățământul de masă, cât și din învățământul special, și din toate formele de învățământ.

Sursa: Date calculate pe baza informațiilor INS, 2011-2016.

Tabel 3. Proportia copiilor cuprinși în învățământ preprimar, primar și gimnazial, pe vârste și sexe – urban

	2010/2011			2011/2012			2012/2013			Total		
	Pre-pr.	Prim.	Gimn.	Total	Pre-pr.	Prim.	Gimn.	Total	Pre-pr.		Prim.	Gimn.
Masc.												
3	71.38			71.38	75.88			75.88	89.81			89.81
4	83.54			83.54	83.07			83.07	90.13			90.13
5	89.35			89.35	88.61			88.61	95.88			95.88
6	83.18	16.84		100.02	83.85	18.56		102.40	18.70	79.49		98.20
7	7.14	93.61		100.76	7.46	94.36		101.82	1.49	101.37		102.86
8		98.12		98.12		98.69		98.69		100.34		100.34
9		103.19		103.19		101.17		101.17		102.03		102.03
10		89.47	15.74	105.21		85.55	16.90	102.45		82.56	17.30	99.86
11		12.16	94.26	106.42		11.63	92.71	104.34		11.23	91.20	102.43
12		6.93	102.81	109.74		7.17	101.88	109.06		2.56	102.89	105.45
13			104.08	104.08			103.60	103.60		0.58	102.40	102.98
14			96.55	96.55			81.83	81.83		4.10	82.72	86.82
15			17.46	17.46			13.59	13.59			13.45	13.45
16			18.62	18.62			18.65	18.65			4.21	4.21
17											2.15	2.15
18												
Fem.												
3	74.41			74.41	78.54			78.54	93.50			93.50
4	84.13			84.13	84.56			84.56	90.13			90.13
5	90.79			90.79	89.77			89.77	95.92			95.92
6	81.72	18.82		100.54	82.64	20.78		103.42	17.24	81.17		98.41
7	5.87	95.39		101.26	6.30	94.54		100.84	1.19	100.42		101.61
8		97.80		97.80		98.60		98.60		100.39		100.39
9		101.56		101.56		100.26		100.26		101.10		101.10

	2010/2011			2011/2012			2012/2013					
10		86.43	19.56	105.99		82.17	19.56	101.73		79.82	19.81	99.63
11		10.03	95.75	105.78		9.32	94.86	104.17		9.01	93.10	102.11
12		3.87	104.43	108.30		4.04	102.20	106.24		1.77	103.37	105.14
13			102.96	102.96			102.93	102.93		0.33	102.25	102.59
14			94.79	94.79			78.26	78.26		2.17	79.60	81.77
15			12.93	12.93			9.38	9.38			9.15	9.15
16			9.74	9.74			9.43	9.43			2.29	2.29
17											1.10	1.10
18												
Total												
3	72.85			72.85	77.17			77.17	91.60			91.60
4	83.83			83.83	83.79			83.79	90.13			90.13
5	90.05			90.05	89.17			89.17	95.90			95.90
6	82.47	17.81		100.27	83.26	19.64		102.90	17.99	80.31		98.30
7	6.53	94.47		101.00	6.89	94.45		101.34	1.34	100.91		102.25
8	97.96			97.96		98.65		98.65		100.36		100.36
9	102.41			102.41		100.73		100.73		101.58		101.58
10	87.99	17.59		105.59		83.90	18.19	102.10		81.23	18.52	99.75
11	11.12	94.98		106.10		10.50	93.75	104.26		10.15	92.12	102.27
12	5.43	103.60		109.03		5.64	102.04	107.68		2.18	103.12	105.30
13		103.53		103.53			103.27	103.27		0.46	102.33	102.79
14		95.69		95.69			80.09	80.09		3.15	81.19	84.34
15		15.24		15.24			11.52	11.52			11.34	11.34
16		14.25		14.25			14.11	14.11			3.26	3.26
17											1.63	1.63
18												

Observație: Datele includ toți elevii, atât din învățământul de masă, cât și din învățământul special, și din toate formele de învățământ.
Sursa: Date calculate pe baza informațiilor INS, 2011-2016.

Tabel 3 (continuare). Proportia copiilor cuprinsi în învățământ preprimar, primar și gimnazial, pe vârste și sexe – urban

	2013/2014		2014/2015		2015/2016		Total	Gimm.	Prim.	Pre-pr.	Gimm.	Prim.	Pre-pr.	Total	Gimm.	Total.
	Pre-pr.	Prim.	Gimm.	Total	Pre-pr.	Prim.										
Masc.																
3	88.20			88.20	79.36		79.36			94.58			94.58			94.58
4	91.43			91.43	91.74		91.74			89.44			89.44			89.44
5	94.80			94.80	95.82		95.82			93.57			93.57			93.57
6	15.08	86.74		101.81	13.17	94.48	94.48			14.79		90.65	107.65			105.44
7	1.13	95.69		96.82		95.15	95.15			0.00		99.64	95.15			99.64
8		102.14		102.14		95.67	95.67					99.23	95.67			99.23
9		102.55		102.55		103.36	103.36					96.93	103.36			96.93
10		86.15	16.40	102.55		87.12	16.13	102.55				84.68	103.25	17.26		101.94
11		11.26	91.93	103.19		12.09	92.97	105.06				11.08	105.06	93.75		104.83
12		2.42	101.04	103.46		2.56	99.64	102.20				2.70	102.20	101.00		103.70
13		0.47	102.08	102.55		0.66	100.42	101.07				0.60	101.07	100.90		101.50
14		4.18	85.32	89.50		1.96	86.93	88.89				1.69	88.89	84.28		85.97
15			14.04	14.04		0.15	14.43	14.58				0.21	14.58	14.64		14.85
16			4.03	4.03		0.20	4.23	4.44				0.15	4.44	5.23		5.38
17			2.29	2.29		0.13	2.16	2.29				0.12	2.29	1.97		2.09
18						0.12	2.16	2.28				0.08	2.28	1.81		1.89
Fem.																
3	89.77			89.77	81.15		81.15			96.35			96.35			96.35
4	92.73			92.73	92.40		92.40			89.65			89.65			89.65
5	95.30			95.30	95.16		95.16			94.07			94.07			94.07
6	13.54	89.39		102.94	11.07	96.82	96.82			12.38		94.02	107.89			106.41
7	0.83	95.28		96.12	0.00	95.32	95.32			0.00		99.34	95.32			99.34
8		101.37		101.37		95.02	95.02					98.65	95.02			98.65

	2013/2014		2014/2015		2015/2016		
9	102.07	102.07	102.27	102.27	102.27	96.68	96.68
10	82.59	18.93	83.97	18.89	102.86	80.75	19.91
11	8.79	94.47	9.19	95.33	104.52	8.88	95.69
12	1.68	101.43	1.85	100.55	102.39	1.93	101.41
13	0.34	102.33	0.46	100.05	100.51	0.38	100.75
14	2.24	81.79	0.48	83.07	83.55	0.45	80.72
15		9.87	0.13	10.35	10.48	0.15	10.07
16		2.34	0.10	2.38	2.48	0.10	2.95
17		1.13	0.08	1.33	1.41	0.09	1.14
18			0.05	1.10	1.15	0.08	0.95
Total							
3	88.96		80.23		80.23	95.44	
4	92.06		92.06		92.06	89.54	
5	95.04		95.50		95.50	93.81	
6	14.33	88.03	12.15		107.77	13.62	92.28
7	0.98	95.49			95.23	0.00	99.49
8	101.77				95.35		98.95
9	102.32				102.83		96.81
10	84.42	17.63		17.48	103.06		82.76
11	10.06	93.17		94.12	104.80		10.01
12	2.06	101.23		100.08	102.29		2.33
13	0.41	102.20		100.24	100.80		0.49
14	3.23	83.58		85.04	86.28		1.08
15		11.99		12.42	12.56		0.18
16		3.20		3.33	3.48		0.13
17		1.72		1.79	1.90		0.11
18				1.64	1.72		0.08
							1.39
							1.47

Observație: Datele includ toți elevii, atât din învățământul de masă, cât și din învățământul special, și din toate formele de învățământ.
Sursa: Date calculate pe baza informațiilor INS, 2011-2016.

Tabel 4. Proportia copiilor cuprinși în învățământ preprimar, primar și gimnazial, pe vârste și sexe – rural

	2010/2011			2011/2012			2012/2013					
	Pre-pr.	Prim.	Gimm.	Total	Pre-pr.	Prim.	Gimm.	Total	Pre-pr.	Prim.	Gimm.	Total
Masc.												
3	56.50			56.50	56.86			56.86	64.70			64.70
4	74.87			74.87	74.56			74.56	77.02			77.02
5	83.55			83.55	80.09			80.09	82.24			82.24
6	71.18	18.41		89.59	68.78	18.81		87.59	18.67	67.50		86.17
7	5.50	84.75		90.25	5.84	81.85		87.68	1.10	83.74		84.84
8		87.82		87.82		86.36		86.36		84.86		84.86
9		91.54		91.54		87.69		87.69		87.29		87.29
10		76.74	16.00	92.74		72.04	16.43	88.47		70.20	16.17	86.38
11		11.51	75.03	86.54		11.50	74.39	85.89		11.04	72.39	83.43
12		4.18	81.50	85.68		4.36	81.19	85.55		2.66	82.46	85.12
13			81.32	81.32			82.89	82.89		0.48	82.10	82.58
14			74.67	74.67			61.12	61.12		1.14	62.45	63.59
15			15.15	15.15			12.48	12.48			12.02	12.02
16			6.22	6.22			6.02	6.02			3.16	3.16
17											0.63	0.63
18												
Fem.												
3	58.91			58.91	59.36			59.36	67.79			67.79
4	76.59			76.59	75.75			75.75	78.20			78.20
5	83.74			83.74	81.85			81.85	82.32			82.32
6	69.81	20.13		89.94	67.20	20.56		87.76	17.71	34.37		52.08
7	4.67	85.27		89.94	5.10	82.38		87.48	0.76	83.97		84.73
8		87.92		87.92		85.85		85.85		84.30		84.30
9		90.88		90.88		87.97		87.97		85.91		85.91

10		73.52	18.41	91.93		68.95	18.60	87.55		67.75	18.20	85.96
11		9.29	76.28	85.57		8.89	75.80	84.69		8.70	74.03	82.72
12		3.06	82.30	85.37		3.02	81.42	84.43		1.88	81.89	83.77
13			80.49	80.49			82.18	82.18		0.32	81.62	81.94
14			74.09	74.09			57.89	57.89		0.77	59.82	60.60
15			11.24	11.24			8.77	8.77			8.58	8.58
16			3.78	3.78			3.55	3.55			1.85	1.85
17											0.36	0.36
18												
Total												
						2010/2011						
3	57.68			57.68	58.08			58.08		66.20		66.20
4	75.71			75.71	75.14			75.14		77.59		77.59
5	83.64			83.64	80.95			80.95		82.28		82.28
6	70.51	19.25		89.76	68.01	19.66		87.67		18.20	68.10	86.31
7	5.10	85.00		90.10	5.48	82.11		87.58		0.94	83.85	84.79
8		87.87		87.87		86.11		86.11			84.59	84.59
9		91.22		91.22		87.83		87.83		86.62		86.62
10		75.18	17.17	92.35		70.54	17.48	88.02		69.01	17.20	86.21
11		10.43	75.64	86.07		10.23	75.07	85.30		9.90	73.18	83.09
12		3.64	81.89	85.53		3.71	81.30	85.01		2.28	82.18	84.46
13			80.92	80.92			82.54	82.54		0.40	81.87	82.27
14			74.39	74.39			59.56	59.56		0.96	61.18	62.14
15			13.25	13.25			10.68	10.68			10.36	10.36
16			5.04	5.04			4.82	4.82			2.52	2.52
17											0.50	0.50
18												

Observație: Datele includ toți elevii, atât din învățământul de masă, cât și din învățământul special, și din toate formele de învățământ.
Sursa: Date calculate pe baza informațiilor INS, 2011-2016.

Tabel 4 (continuare). Proportia copiilor cuprinsi în învățământ preprimar, primar și gimnazial, pe vârste și sexe – rural

	2013/2014			2014/2015			2015/2016			Total
	Pre-pr.	Prim.	Gimm.	Pre-pr.	Prim.	Gimm.	Pre-pr.	Prim.	Gimm.	
Masc.										
3	64.75			61.94			61.94			74.68
4	76.73			76.12			76.12			77.18
5	81.68			81.43			81.43			79.79
6	15.98	73.45		15.70	75.33		91.03	70.80		86.83
7	0.67	79.69			80.59		80.59	82.04		82.04
8		84.54			80.62		80.62	82.98		82.98
9		85.38			84.56		84.56	79.97		79.97
10		71.11	15.58		69.28	14.59	83.87	67.43	14.92	82.35
11		10.96	72.42		10.69	72.46	83.14	10.43	70.88	81.30
12		2.43	79.41		2.49	79.59	82.08	3.17	78.08	81.25
13		0.46	81.78		0.39	78.65	79.03	0.18	78.48	78.65
14		0.98	63.70		0.35	64.53	64.87	0.26	62.06	62.32
15			12.05		0.03	12.04	12.07	0.03	13.12	13.15
16			2.69		0.02	2.68	2.70	0.02	4.00	4.03
17			0.51		0.01	0.57	0.58	0.02	0.32	0.34
18					0.03	0.16	0.19	0.01	0.20	0.21
Fem.										
3	67.29			64.75			64.75			77.08
4	77.40			76.94			76.94			77.79
5	81.83			81.07			81.07			79.17
6	14.71	74.74		13.97	76.57		90.54	14.25		86.81
7	0.56	79.85			80.38		80.38	81.07		81.07
8		84.25			80.44		80.44	82.16		82.16

	2013/2014			2014/2015			2015/2016			
9	84.79	84.79	84.79	84.45	84.45	84.45	84.45	79.96	79.96	79.96
10	68.02	17.97	85.99	66.72	16.65	83.37	63.31	65.15	17.07	82.22
11	8.66	74.24	82.89	8.21	73.57	81.78	76.52	8.26	72.11	80.37
12	1.72	79.30	81.02	1.79	79.74	81.53	81.25	2.16	77.53	79.68
13	0.31	81.54	81.86	0.25	78.43	78.68	14.86	0.14	78.34	78.48
14	0.71	61.16	61.88	0.18	61.61	61.79	80.49	0.12	59.64	59.77
15		8.88	8.88	0.02	8.49	8.51	80.54	0.03	9.00	9.03
16		1.66	1.66	0.01	1.61	1.62	84.51	0.02	2.55	2.56
17		0.37	0.37	0.02	0.26	0.28	85.09	0.02	0.19	0.21
18				0.02	0.16	0.18	86.04	0.01	0.14	0.15
Total										
3	65.99		65.99	63.31		63.31	63.31	75.85		75.85
4	77.06		77.06	76.52		76.52	76.52	77.48		77.48
5	81.76		81.76	81.25		81.25	81.25	79.48		79.48
6	15.36	74.08	89.44	14.86	75.93	90.79	14.86	71.66		86.82
7	0.62	79.77	80.39		80.49	80.49	80.49	81.57		81.57
8		84.40	84.40		80.54	80.54	80.54	82.58		82.58
9		85.09	85.09		84.51	84.51	84.51	79.96		79.96
10		69.61	86.35		68.04	83.63	15.59	66.33	15.96	82.29
11		9.84	83.15		9.48	82.48	73.00	9.38	71.47	80.85
12		2.08	81.44		2.15	81.81	79.66	2.68	77.81	80.49
13		0.39	82.06		0.32	78.86	78.54	0.16	78.41	78.57
14		0.85	63.32		0.27	63.38	63.12	0.19	60.87	63.24
15			10.52		0.03	10.35	10.32	0.03	11.10	20.70
16			2.19		0.02	2.18	2.16	0.02	3.30	14.10
17			0.44		0.01	0.42	0.41	0.02	0.26	10.22
18								0.01	0.17	17.87

Observație: Datele includ toți elevii, atât din învățământul de masă, cât și din învățământul special, și din toate formele de învățământ.
Sursa: Date calculate pe baza informațiilor INS, 2011-2016.

Tabel 5. Rata netă ajustată (RNA) de cuprindere, pe sexe, niveluri de educație și indicele parității de gen

Nivelul de educație	Masculin	Feminin	Total	IPG (F/M)
2010/2011				
Primar (total)	95,82	95,54	95,69	1
Gimn. (total)	94,49	94,14	94,32	1
Sec. superior	83,28	83,91	83,59	1,01
2011/2012				
Primar (total)	93,85	93,38	93,62	0,99
Gimn. (total)	93,41	92,78	93,11	0,99
Sec. superior	82,07	82,07	82,07	1
2012/2013				
Primar (total)	92,97	92,56	92,77	1
Gimn. (total)	92,45	91,79	92,13	0,99
Sec. superior	79,01	79,45	79,22	1
2013/2014				
Primar (total)	92,99	92,67	92,84	1
Gimn. (total)	91,74	91,29	91,53	1
Sec. superior	78,48	78,78	78,62	1,01
2014/2015				
Primar (total)	92,46	92,14	92,30	1
Gimn. (total)	90,75	90,11	90,46	0,99
Sec. superior	77,50	78,24	77,86	1,01
2015/2016				
Primar (total)	91,74	91,40	91,57	1
Gimn. (total)	90,30	89,76	90,04	0,99
Sec. superior	74,90	75,08	75,00	1

Observații:

1. Pentru calcularea datelor au fost luați în considerare toți elevii, atât din învățământul de masă, cât și din învățământul special, și din toate formele de învățământ.

2. La calcularea indicatorilor pentru fiecare nivel de învățământ au fost luați în considerare atât elevii de vârstă oficială corespunzătoare nivelului X, cât și cei din aceeași grupă de vârstă care frecventau, însă, niveluri inferioare, respectiv superioare nivelului X.

Sursa: Date calculate pe baza informațiilor INS, 2011-2016.

Tabel 6. Numărul și proporția copiilor de vârstă învățământului primar în afara sistemului de educație, pe vârste și sexe

Anul școlar	Vârsta	Masculin		Feminin		Total	
		%	Număr	%	Număr	%	Număr
2010/2011	7	4,73	5059	4,65	4703	4,69	9762
	8	7,37	7972	7,46	7620	7,42	15592
	9	3,10	3315	4,16	4207	3,61	7522
	10	1,56	1717	1,63	1696	1,59	3413
2011/2012	7	5,52	5925	6,04	6149	5,78	12074
	8	7,86	8493	8,16	8322	8,01	16815
	9	6,10	6499	6,34	6399	6,21	12898
	10	5,14	5614	5,94	6138	5,53	11752
2012/2013	6	7,77	8545	7,53	7857	7,65	16402
	7	6,32	6909	6,95	7189	6,63	14098
	8	7,79	8399	8,01	8167	7,90	16566
	9	5,86	6283	7,01	7113	6,42	13396
	10	7,50	7956	7,76	7895	7,58	15851
2013/2014	6	4,29	4678	3,73	3850	4,02	8528
	7	11,41	12534	11,72	12235	11,56	24769
	8	6,86	7498	7,35	7596	7,10	15094
	9	6,49	6999	6,99	7116	6,73	14115
	10	5,96	6380	6,80	6898	6,37	13278
2014/2015	6	0,51	561	0,66	685	0,58	1246
	7	12,09	13155	12,11	12512	12,10	25667
	8	11,89	13052	12,29	12821	12,08	25873
	9	6,30	6873	6,84	7064	6,56	13937
	10	6,98	7520	7,39	7514	7,18	15034
2015/2016	6	3,62	4000	3,19	3325	3,41	7325
	7	9,06	9932	9,72	10081	9,38	20013
	8	8,88	9650	9,59	9905	9,23	19555
	9	11,62	12747	11,73	12232	11,68	24979
	10	8,16	8891	8,79	9063	8,47	17954

2010/2011	Total nivel primar	4.18	18063	4.46	18226	4.31	36289
2011/2012		6,15	26531	6.62	27008	6,38	53539
2012/2013		7.03	38092	7.44	38221	7.23	76313
2013/2014		7.01	38089	7.33	37695	7.16	75784
2014/2015		7.54	41161	7.86	40596	7.70	81757
2015/2016		8,26	45220	8,60	44606	8,43	89826

Observații:

1. Pentru calcularea datelor au fost luați în considerare toți elevii, atât din învățământul de masă, cât și din învățământul special, și din toate formele de învățământ.

2. Începând cu anul școlar 2012/2013, odată cu introducerea clasei pregătitoare la vârsta de 6 ani, vârsta oficială corespunzătoare învățământului primar este 6-10 ani.

3. La calcularea indicatorilor au fost excluși din calcul, pe lângă elevii care frecventează învățământul primar, și copiii de 6/7 ani care frecventează învățământul preșcolar, respectiv elevii de 10 ani care frecventează gimnaziul.

Sursa: Date calculate pe baza informațiilor INS, 2011-2016.

Tabel 7. Numărul și proporția copiilor de vârsta învățământului gimnazial din afara sistemului de educație, pe vârste și sexe

Anul școlar	Vârsta	Masculin		Feminin		Total	
		%	Număr	%	Număr	%	Număr
2010/2011	11	4,51	5106	5,29	5681	4,89	10787
	12	3,53	4029	4,25	4610	3,88	8639
	13	8,42	9574	9,31	10087	8,86	19661
	14	5,57	6161	4,56	4769	5,07	10930
2011/2012	11	5,78	6553	6,47	6952	6,11	13505
	12	3,90	4426	5,69	6135	4,77	10561
	13	7,78	8793	8,39	9054	8,07	17847
	14	8,95	9943	8,35	8778	8,66	18721
2012/2013	11	7,94	8828	8,43	8856	8,18	17684
	12	5,72	6493	6,54	7033	6,12	13526
	13	8,26	9313	8,70	9351	8,47	18664
	14	8,29	9304	9,17	9788	8,72	19092

2013/2014	11	7,56	8106	7,78	7895	7,67	16001
	12	8,38	9291	8,94	9369	8,65	18660
	13	8,64	9774	8,74	9367	8,69	19141
	14	8,41	9462	9,32	9994	8,85	19456
2014/2015	11	6,73	7196	7,70	7795	7,20	14991
	12	8,76	9375	8,96	9073	8,86	18448
	13	11,03	12197	11,43	11954	11,22	24151
	14	10,34	11677	11,34	12133	10,83	23810
2015/2016	11	7.64	8208	8.20	8322	7.91	16530
	12	8.41	8981	9.42	9518	8.90	18499
	13	10.99	11734	11.22	11355	11.10	23089
	14	11.70	12919	12.05	12604	11.87	25523
2010/2011	Total nivel gim- nazial	5.51	24870	5.86	25147	5.68	50017
2011/2012		6.59	29715	7.22	30919	6.89	60634
2012/2013		7.55	33938	8.21	35028	7.87	68966
2013/2014		8.26	36633	8.71	36625	8.47	73258
2014/2015		9.25	40445	9.89	40955	9,56	81400
2015/2016		9,70	41842	10.24	41799	9,96	83641

Observații:

1. Pentru calcularea datelor au fost luați în considerare toți elevii, atât din învățământul de masă, cât și din învățământul special, și din toate formele de învățământ.
2. La calcularea indicatorilor au fost excluși din calcul, pe lângă elevii care frecventează gimnaziul, elevii de 11 ani din învățământul primar, respectiv elevii de 14 ani din învățământul secundar superior.

Sursa: Date calculate pe baza informațiilor INS, 2011-2016.

Tabel 8. Numărul și proporția copiilor de vârsta învățământului secundar superior din afara sistemului de educație, pe vârste și sexe

Anul școlar	Vârsta	Masculin		Feminin		Total	
		%	Număr	%	Număr	%	Număr
2010/2011	15	7.82	8709	8.23	8738	8.02	17447
	16	4.48	5027	7.73	8290	6.07	13317
	17	23.54	27757	20.61	23279	22.11	51036
	18	30.30	34752	27.38	29636	28.88	64388
2011/2012	15	6.36	6982	7.36	7732	6.85	14714
	16	8.39	9343	12.02	12804	10.16	22147
	17	24.03	28019	21.31	23788	22.70	51807
	18	32.23	36619	30.55	32948	31.41	69567
2012/2013	15	12.03	13247	12.97	13585	12.49	26832
	16	14.72	16147	14.85	15614	14.78	31761
	17	22.76	25838	21.53	23388	22.16	49226
	18	33.88	38762	32.34	35296	33.13	74058
2013/2014	15	12.33	13810	13.10	13931	12.71	27741
	16	18.25	20053	17.67	18463	17.97	38516
	17	18.60	20376	18.05	18933	18.33	39309
	18	36.64	41399	35.76	38584	36.21	79983
2014/2015	15	15.05	16899	14.90	15922	14.97	32821
	16	18.70	20889	18.37	19481	18.54	40370
	17	21.97	24080	21.57	22494	21.78	46574
	18	34.58	37753	32.40	33907	33.51	71660
2015/2016	15	15.09	16961	15.31	16324	15.20	33285
	16	18.37	20539	18.96	20175	18.66	40714
	17	23.64	26248	21.81	23050	22.75	49298
	18	43.72	47658	44.03	45805	43.87	93463

2010/2011	Total nivel secun- dar su- perior	16.72	76245	16.09	69943	16.41	146188
2011/2012		17.93	80963	17.93	77272	17.93	158235
2012/2013		20.99	93994	20.55	87883	20.78	181877
2013/2014		21.52	95638	21.22	89911	21.38	185549
2014/2015		22.50	99621	21.76	91804	22.14	191425
2015/2016		25,10	111406	24,92	105354	25,00	216760

Observații:

1. Pentru calcularea datelor au fost luați în considerare toți elevii, atât din învățământul de masă, cât și din învățământul special, și din toate formele de învățământ.

2. La calcularea indicatorilor au fost excluși din calcul, pe lângă elevii care frecventează învățământul secundar superior, elevii de 15-16 ani din învățământul gimnazial, respectiv elevii de 18 ani din învățământul postsecundar.

Sursa: Date calculate pe baza informațiilor INS, 2011-2016.

Tabel 9. Abandonul școlar pe cohortă în învățământul primar

Elevi înscriși în clasa I			Absolvenți ciclul primar (clasa a IV-a)			Repetenți ciclul primar (clasa a IV-a)			Ponderi					
An școlar	Înv. de masă	Înv. spec.	Total	An școlar	Înv. de masă	Înv. spec.	Total	Înv. de masă	Înv. spec.	Total	% Abs. ciclul prim.	% Pierd. ciclul prim.	% Rep. cl. a IV-a	% Aband șc. cl. ciclul prim*
2004/2005														
2007/2008														
Total	226226	1624	227850	Total	198883	1868	200751	4556	24	4680	88,1	11,9	2,1	9,8
Urban	101939	1420	103359	Urban	97044	1734	98778	1503	24	1527	95,6	4,4	1,5	3,0
Rural	124287	204	124491	Rural	101839	134	101973	3153	0	3153	81,9	18,1	2,5	15,6
Fem.	108876	649	109525	Fem.	96684	709	97393	1890	9	1899	88,9	11,1	1,7	9,3
Masc.	117350	975	118325	Masc.	102199	1159	103358	2766	15	2781	87,4	12,6	2,4	10,3
2005/2006														
2008/2009														
Total	224875	1449	226324	Total	200506	1921	202427	4901	25	4926	89,4	10,6	2,2	8,4
Urban	106904	1306	108210	Urban	98213	1780	99993	1491	23	1514	92,4	7,6	1,4	6,2
Rural	117971	143	118114	Rural	102293	141	102434	3410	2	3412	86,7	13,3	2,9	10,4
Fem.	108676	560	109236	Fem.	98153	720	98873	2072	8	2080	90,5	9,5	1,9	7,6
Masc.	116199	889	117088	Masc.	102353	1201	103554	2829	17	2846	88,4	11,6	2,4	9,1
2006/2007														
2009/2010														
Total	219123	1366	220489	Total	202351	1907	204258	4540	26	4566	92,6	7,4	2,1	5,3
Urban	106013	1301	107314	Urban	98799	1811	100610	1368	25	1393	93,8	6,2	1,3	4,9
Rural	113110	65	113175	Rural	103552	96	103648	3172	1	3173	91,6	8,4	2,8	5,6
Fem.	106400	555	106955	Fem.	98841	736	99577	1836	4	1840	93,1	6,9	1,7	5,2
Masc.	112723	811	113534	Masc.	103510	1171	104681	2704	22	2726	92,2	7,8	2,4	5,4
2007/2008														
2010/2011														
Total	219968	1217	221185	Total	204374	1781	206155	4553	7	4560	93,2	6,8	2,1	4,7
Urban	105791	1155	106946	Urban	99699	1662	101361	1475	5	1480	94,8	5,2	1,4	3,8
Rural	114177	62	114239	Rural	104675	119	104794	3078	2	3080	91,7	8,3	2,7	5,6
Fem.	106234	446	106680	Fem.	99447	645	100092	1876	2	1878	93,8	6,2	1,8	4,4

Masc.	113734	771	114505	Masc.	104927	1136	106063	2677	5	2682	92,6	7,4	2,3	5,0
2008/2009														
2011/2012														
Total	210768	1254	212022	Total	194694	1723	196417	4593	12	4605	92,6	7,4	2,2	5,2
Urban	104251	1211	105462	Urban	96750	1606	98356	1555	8	1563	93,3	6,7	1,5	5,3
Rural	106517	43	106560	Rural	97944	117	98061	3038	4	3042	92,0	8,0	2,9	5,1
Fem.	101526	445	101971	Fem.	94524	630	95154	1831	4	1835	93,3	6,7	1,8	4,9
Masc.	109242	809	110051	Masc.	100170	1093	101263	2762	8	2770	92,0	8,0	2,5	5,5
2009/2010														
2012/2013														
Total	202530	1365	203895	Total	185099	1840	186939	4326	23	4349	91,7	8,3	2,1	6,2
Urban	99611	1327	100938	Urban	91918	1742	93660	1545	21	1566	92,8	7,2	1,6	5,7
Rural	102919	38	102957	Rural	93181	98	93279	2781	2	2783	90,6	9,4	2,7	6,7
Fem.	98114	509	98623	Fem.	90421	644	91065	1649	6	1655	92,3	7,7	1,7	6,0
Masc.	104416	856	105272	Masc.	94678	1196	95874	2677	17	2694	91,1	8,9	2,6	6,4
2010/2011														
2013/2014														
Total	202755	1171	203926	Total	186183	1738	187921	4292	14	4306	92,2	7,8	2,1	5,7
Urban	102097	1115	103212	Urban	94644	1644	96288	1461	14	1475	93,3	6,7	1,4	5,3
Rural	100658	56	100714	Rural	91539	94	91633	2831	0	2831	91,0	9,0	2,8	6,2
Fem.	98035	409	98444	Fem.	90597	611	91208	1683	5	1688	92,6	7,4	1,7	5,6
Masc.	104720	762	105482	Masc.	95586	1127	96713	2609	9	2618	91,7	8,3	2,5	5,8
2011/2012														
2014/2015														
Total	204777	1278	206055	Total	189292	1873	191165	4228	37	4265	92,8	7,2	2,1	5,2
Urban	105815	1207	107022	Urban	98924	1779	100703	1429	36	1465	94,1	5,9	1,4	4,5
Rural	98962	71	99033	Rural	90368	94	90462	2799	1	2800	91,3	8,7	2,8	5,8
Fem.	98893	483	99376	Fem.	92031	691	92722	1690	15	1705	93,3	6,7	1,7	5,0
Masc.	105884	795	106679	Masc.	97261	1182	98443	2538	22	2560	92,3	7,7	2,4	5,3

* Inclusiv cazurile de deces, migrație, exmatriculare, precum și elevii cu situația școlară neîncheiată.

Observație: Datele se referă la toți elevii din învățământul de masă și din învățământul special, indiferent de forma de învățământ (elevii din alte forme de învățământ decât zi sunt foarte puțini, de ordinul zecilor).

Sursa: Date calculate pe baza informațiilor INS, 2005-2015.

Tabel 10. Abandonul școlar pe cohortă în învățământul gimnazial

Elevi înscriși în clasa a V-a			Absolvenți ciclul gimnazial (clasa a VIII-a)				Repetenți ciclul gimnazial (clasa a VIII-a)				Ponderi						
An școlar	Înv. de masă	Înv. spec.	Total	An școlar	Înv. de masă	Înv. spec.	Total	Înv. de masă	Înv. spec.	Total	Înv. de masă	Înv. spec.	Total	% Abs. cicl. gimn	% Plerd ciclul gimn	% Rep.cl . a VI- a II-a	% Aband șc. ci- ciclul gimn. *
2004/2005																	
Total	243450	2705	246155	Total	204054	2620	206674	4733	57	4790	84,0	16,0	1,9	14,1			
Urban	121102	2433	123535	Urban	110693	2414	113107	1975	57	2032	91,6	8,4	1,6	6,8			
Rural	122348	272	122620	Rural	93361	206	93567	2758	0	2758	76,3	23,7	2,2	21,4			
Fem.	116656	1013	117669	Fem.	101106	959	102065	1961	21	1982	86,7	13,3	1,7	11,6			
Masc.	126794	1692	128486	Masc.	102948	1661	104609	2772	36	2808	81,4	18,6	2,2	16,4			
2005/2006																	
Total	237926	2330	240256	Total	200500	2325	202825	4202	61	4263	84,4	15,6	1,8	13,8			
Urban	120773	2171	122944	Urban	106929	2151	109080	1605	59	159	88,7	11,3	1,4	9,9			
Rural	117153	159	117312	Rural	93571	174	93745	2597	2	2599	79,9	20,1	2,2	17,9			
Fem.	113940	925	114865	Fem.	98959	910	99869	1791	20	1811	86,9	13,1	1,6	11,5			
Masc.	123986	1405	125391	Masc.	101541	1415	102956	2411	41	2452	82,1	17,9	2,0	15,9			
2006/2007																	
Total	228800	2353	231153	Total	196721	2357	199078	4473	36	4509	86,1	13,9	2,0	11,9			
Urban	115637	2184	117821	Urban	104269	2214	106483	1923	33	1956	90,4	9,6	1,7	8,0			
Rural	113163	169	113332	Rural	92452	143	92595	2550	3	2553	81,7	18,3	2,3	16,0			
Fem.	109838	902	110740	Fem.	96682	877	97559	1884	14	1898	88,1	11,9	1,7	10,2			
Masc.	118962	1451	120413	Masc.	100039	1480	101519	2589	22	2611	84,3	15,7	2,2	13,5			
2007/2008																	
Total	260202	2347	262549	Total	225099	2270	227369	4840	48	4888	86,6	13,4	1,9	11,5			
Urban	128489	2178	130667	Urban	115847	2099	117946	1887	47	1934	90,3	9,7	1,5	8,3			
Rural	131713	169	131882	Rural	109252	171	109423	2953	1	2954	83,0	17,0	2,2	14,8			

Fem.	125834	919	126753	Fem.	111327	902	112229	2081	2103	88,5	11,5	1,7	9,8
Masc.	134368	1428	135796	Masc.	113772	1368	115140	2759	2785	84,8	15,2	2,1	13,2
2008/2009													
Total	211787	2241	214028	Total	181200	2115	183315	5029	5081	85,7	14,3	2,4	12,0
Urban	105817	2110	107927	Urban	94733	2006	96739	1921	48	1969	10,4	1,8	8,5
Rural	105970	131	106101	Rural	86467	109	86576	3108	4	3112	18,4	2,9	15,5
Fem.	100856	842	101698	Fem.	88473	772	89245	1982	15	1997	87,8	12,2	10,3
Masc.	110931	1399	112330	Masc.	92727	1343	94070	3047	37	3084	16,3	2,7	13,5
2009/2010													
Total	213289	2245	215534	Total	181142	2170	183312	5769	48	5817	85,1	14,9	12,3
Urban	107174	2078	109252	Urban	94869	2028	96897	2466	43	2509	88,7	11,3	9,0
Rural	106115	167	106282	Rural	86273	142	86415	3303	5	3308	81,3	3,1	15,6
Fem.	102298	810	103108	Fem.	89095	765	89860	2282	18	2300	87,2	2,2	10,6
Masc.	110991	1435	112426	Masc.	92047	1405	93452	3487	29	3516	83,1	16,9	13,7
2010/2011													
Total	212293	2119	214412	Total	180420	2180	182600	5912	55	5967	85,2	14,8	12,1
Urban	105915	2011	107926	Urban	93944	2079	96023	2370	51	2421	89,0	11,0	8,8
Rural	106378	108	106486	Rural	86476	101	86577	3542	1	3543	81,3	3,3	15,4
Fem.	102290	789	103079	Fem.	89218	772	89990	2439	16	2455	87,3	12,7	10,3
Masc.	110003	1330	111333	Masc.	91202	1408	92610	3473	39	3512	83,2	16,8	13,7
2011/2012													
Total	214758	2001	216759	Total	182170	2183	184353	6498	60	6558	85,0	15,0	11,9
Urban	106801	1881	108682	Urban	94452	2073	96525	2508	59	2567	88,8	11,2	8,8
Rural	107957	120	108077	Rural	87718	110	87828	3990	1	3991	81,3	18,7	15,0
Fem.	102781	735	103516	Fem.	89781	784	90565	2767	17	2784	87,5	12,5	9,8
Masc.	111977	1266	113243	Masc.	92389	1399	93788	3731	43	3774	82,8	17,2	13,8

* Inclusiv cazurile de deces, migrație, exmatriculare, precum și elevii cu situația școlară neîncheiată.

Observație: Datele se referă la elevii din învățământul de masă și din învățământul special. Pentru învățământul gimnazial de masă, datele cuprind numai la forma de învățământ de zi. Excepție fac anii școlari 2013/2014, 2014/2015 și 2015/2016, pentru care nu sunt date privind repetenții pe forme de învățământ, aceștia fiind considerați per total.

Sursa: Date calculate pe baza informațiilor INS, 2005-2015.

Tabel 11. Abandonul școlar pe cohortă în învățământul primar și gimnazial

Elevi înscriși în clasa I			Absolvenți ciclul primar și gimnazial (clasa a VIII-a)			Repetenți ciclul primar și gimnazial (clasa a VIII-a)			Ponderi					
An școlar	Înv. de masă	Înv. spec.	Total	An școlar	Înv. de masă	Înv. spec.	Total	Înv. de masă	Înv. spec.	Total	% Abs. cicl,prim și gimn.	% Plerd. ciclul prim. și gimn.	% Rep. cl. a VIII-a	% Aband șc. ciclul primși gimn. *
2003/2004														
Total	285932	1620	287552	Total	225099	2270	227369	4840	48	4888	79,1	20,9	1,7	19,2
Urban	125745	1396	127141	Urban	115847	2099	117946	1887	47	1934	92,8	7,2	1,5	5,7
Rural	160187	224	160411	Rural	109252	171	109423	2953	1	2954	68,2	31,8	1,8	29,9
Fem.	138267	640	138907	Fem.	111327	902	112229	2081	22	2103	80,8	19,2	1,5	17,7
Masc.	147665	980	148645	Masc.	113772	1368	115140	2759	26	2785	77,5	22,5	1,9	20,7
2004/2005														
Total	226226	1624	227850	Total	181200	2115	183315	5029	52	5081	80,5	19,5	2,2	17,3
Urban	101939	1420	103359	Urban	94733	2006	96739	1921	48	1969	93,6	6,4	1,9	4,5
Rural	124287	204	124491	Rural	86467	109	86576	3108	4	3112	69,5	30,5	2,5	28,0
Fem.	108876	649	109525	Fem.	88473	772	89245	1982	15	1997	81,5	18,5	1,8	16,7
Masc.	117350	975	118325	Masc.	92727	1343	94070	3047	37	3084	79,5	20,5	2,6	17,9
2005/2006														
Total	224875	1449	226324	Total	181142	2170	183312	5769	48	5817	81,0	19,0	2,6	16,4
Urban	106904	1306	108210	Urban	94869	2028	96897	2466	43	2509	89,5	10,5	2,3	8,1
Rural	117971	143	118114	Rural	86273	142	86415	3303	5	3308	73,2	26,8	2,8	24,0
Fem.	108676	560	109236	Fem.	89095	765	89860	2282	18	2300	82,3	17,7	2,1	15,6
Masc.	116199	889	117088	Masc.	92047	1405	93452	3487	29	3516	79,8	20,2	3,0	17,2
2006/2007														
Total	219123	1366	220489	Total	180420	2180	182600	5912	55	5967	82,8	17,2	2,7	14,5
Urban	106013	1301	107314	Urban	93944	2079	96023	2370	51	2421	89,5	10,5	2,3	8,3

Rural	113110	65	113175	Rural	86476	101	86577	3542	1	3543	76,5	23,5	3,1	20,4
Fem.	106400	555	106955	Fem.	89218	772	89990	2439	16	2455	84,1	15,9	2,3	13,6
Masc.	112723	811	113534	Masc.	91202	1408	92610	3473	39	3512	81,6	18,4	3,1	15,3
2007/2008				2014/2015										
Total	219968	1217	221185	Total	182170	2183	184353	6498	60	6558	83,3	16,7	3,0	13,7
Urban	105791	1155	106946	Urban	94452	2073	96525	2508	59	2567	90,3	9,7	2,4	7,3
Rural	114177	62	114239	Rural	87718	110	87828	3990	1	3991	76,9	23,1	3,5	19,6
Fem.	106234	446	106680	Fem.	89781	784	90565	2767	17	2784	84,9	15,1	2,6	12,5
Masc.	113734	771	114505	Masc.	92389	1399	93788	3731	43	3774	81,9	18,1	3,3	14,8

* Inclusiv cazurile de deces, migrație, exmatriculare, precum și elevii cu situația școlară neîncheiată.

Observație: Pentru învățământul primar sunt luați în calcul toți elevii, indiferent de forma de învățământ, iar pentru gimnaziu datele se referă numai la forma de învățământ de zi. Excepție fac anii școlari 2013/2014, 2014/2015 și 2015/2016, pentru care nu sunt date privind repetenții pe forme de învățământ, aceștia fiind considerați per total.

Sursa: Date calculate pe baza informațiilor INS, 2005-2015.

Tabel 12. Abandonul școlar pe cohortă în învățământul obligatoriu de 10 ani (clasele I – a X-a)

An școlar	Înv. de masă	Înv. spec.	Total	An școlar	Abs. înv. oblig. masă și spec. (cl. X)	Rep. înv. oblig. masă și spec. (cl. X-a)	% Abs. înv. oblig.	% Pierderi înv. oblig.	% Rep. Cl. a X-a	% Aband. șc. pe parcurs înv. oblig. *
2003/04				2012/13						
Total	285932	1620	287552	Total	195387	7414	67,9	32,1	2,6	29,5
Fem.	138267	640	138907	Fem.	101013	3001	72,7	27,3	2,2	25,1
Masc.	147665	980	148645	Masc.	94374	4413	63,5	36,5	3,0	33,5
2004/05				2013/14						
Total	226226	1624	227850	Total	159229	6628	69,9	30,1	2,9	27,2
Fem.	108876	649	109525	Fem.	81370	2684	74,3	25,7	2,5	23,3
Masc.	117350	975	118325	Masc.	77859	3944	65,8	34,2	3,3	30,9
2005/06				2014/15						
Total	224875	1449	226324	Total	169230	7447	74,8	25,2	3,3	21,9
Feminin	108676	560	109236	Fem.	84152	2972	77,0	23,0	2,7	20,2
Masculin	116199	889	117088	Masc.	85078	4475	72,7	27,3	3,8	23,5

* Inclusiv cazurile de deces, migrație, exmatriculare, precum și elevii cu situația școlară neîncheiată.

Observație: Pentru învățământul primar sunt luați în calcul toți elevii, indiferent de forma de învățământ, iar pentru gimnaziu datele se referă numai la forma de învățământ de zi, cu excepția anilor școlari 2013/2014, 2014/2015 și 2015/2016, pentru care nu sunt date privind repetenții pe forme de învățământ (au fost considerați per total).

Sursa: Date calculate pe baza informațiilor INS, 2005-2015.

Bibliografie

Apostu, O et al. (2011). *Copiii care nu merg la școală. O analiză a participării la educație în învățământul primar și gimnazial*. Buzău: Alpha MDN.

Apostu, O. et al. (2016). *Iar acum, încotro? Parcursul școlar al absolvenților clasei a VIII-a din școlile participante la Campania UNICEF Hai la școală!*. ISE, UNICEF (nepublicat).

European Commission (2013) *Reducing early school leaving: Key messages and policy support*. Final Report of the Thematic Working Group on Early School Leaving

Fartușnic, C. (coord.). (2012). *Toți copiii la școală până în 2015. Inițiativa globală privind copiii în afara sistemului de educație. Studiu național - România. Analiza situației copiilor aflați în afara sistemului de educație din România*. UNICEF, ISE. Buzău: Alpha MDN.

Gustaffson, M. (2011). *The when and how of leaving school: The policy implications of new evidence on secondary schooling in South Africa*. South Africa: Stellenbosch University.

Institutul de Științe ale Educației. (2013). *Implementarea clasei pregătitoare în sistemul educațional românesc în anul școlar 2012-2013*. București.

Institutul de Științe ale Educației. (2016). *Raport privind starea învățământului preuniversitar din România*.

Institutul Național de Statistică. (2003-2016). *Caiete statistice privind educația*.

Institutul Național de Statistică. *Date privind: Educația, Populația și structura demografică*. Tempo online.

OECD (2012). *Equity and Quality in Education: Supporting Disadvantaged Students and Schools*, OECD Publishing.

ISE

Str. Știrbei Vodă 37,
Sector 1, București
Tel.: 021.313.64.91
info@ise.ro
www.ise.ro

pentru fiecare copil

UNICEF România
Bd. Primăverii 48A,
Sector 1, București
Tel.: 021.201.78.72
bucharest@unicef.org
www.unicef.ro

Lucrare realizată și tipărită în 750 exemplare
cu sprijinul Reprezentanței UNICEF în România.

Editura ALPHA MDN
ISBN: 978-973-139-370-4